

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Higgins\_Jack-Rok\_tigra.pdb

**PDB Name:** Higgins\_Jack-Rok\_tigra

**Creator ID:** REAd

**PDB Type:** TEXt

**Version:** 0

**Unique ID Seed:** 0

**Creation Date:** 16.8.1973

**Modification Date:** 16.8.1973

**Last Backup Date:** 1.1.1970

**Modification Number:** 0

Rok tigra

Jack Higgins

Po neúspěšném protičínském povstání Tibeťanů v březnu 1959, unikl dalajláma s pomocí CIA a Britské tajné služby do Indie. Byla to pozoruhodná událost a o tři roky později se dokonce Britům podařil ještě bravurnější kousek. Bylo to takhle...

LONDÝN 1995

## PRVNÍ KAPITOLA

Pronásledovatelé se blížili. Utíkal lesem a stále zřetelněji slyšel za sebou štěkot psů, lidské hlasy a občas i výstřely. Jeho jedinou a nepřilíš velkou nadějí byla reka. Možná jim unikne, když se dokáže dostat na protější břeh. Jiná země, svoboda. Kousek svahu se mu utrl pod nohama, upadl a kutálel se dolů. Když se postavil na nohy, ozvala se ohlušující rána hromu. Nebesa se otevřela, spustil prudký liják a zakryl zemi neproniknutelnou oponou. Spláchl i čichovou stopu, psi budou bezradní. Hlasitě se smál, už slyšel šum řeky, která byla blízko. Věděl, že zase vyhrál v té zatracené hře, kterou hraje už tak dlouho. Vyběhl

z lesa a ocitl se na kraji prudkého srázu. Dole divoce burácela nespoutaná řeka, protější břeh zakrývala mlha. Právě v tom okamžiku zazněla další dávka ze samopalů. Ucítit na levém rameni bolestivý zásah, který dopadl jako rána kladivem a shodil ho do rozbourané vody. Chvilí se zdálo, že se nad ním zavřela navěky, ale on se divoce zazmítal a snažil se vynořit nad hladinu, která mu stále unikala. Dusil se a myslel si, že přišla jeho poslední hodina. Přesto dál bojoval. Najednou ucítit, že má hlavu nad hladinou a zhluboka se nadechl.

Paul Chavasse se prudce probudil. V pokoji byla trna. Usnul v jednom ze dvou obrovských ušáků, které stály po stranách krku. Jeho skomírající oheň byl jediným zdrojem světla v pokoji, pohrouženém do soumraku listopadového večera. Složka materiálů z Výboru, které studoval, ležela na podlaze u jeho nohou. Usnul jsem a něco se mi zdálo. To je divné, tenhle sen jsem neměl už mnoho let, ale pořád je tak živý. Instinktivně se dotkl levého ramene, kde měl stále ještě jizvu. Je to už tak dávno.

Hodiny na krbové římse odbily šestou. Zvedl se z křesla a rozsvítil lampu na stolku vedle něj. Chvilí váhal a potom si uvědomil, že ještě musí zatahnout závěsy. Vyhlédl z okna, na Náměstí svatého Martina.

Na náměstí jako vždy byl klid, parčík uprostřed se halil do lehké mlhy. V oknech kostela, který stál naproti, se svítilo, na parkovišti jako obvykle parkovalo několik vozů. Najednou si všiml, jak se za mřížovaným plotem parčíku něco pohnulo. Ta žena je opět tady. Staromódní plstěný klobouk, plášť z nepromokavého koverkotu, a pod ním sukně až na kotníky. Stála ve světle lampy, dívala se do oken domu a potom se opět stáhla do stínu. Kdo je to a co tam dělá?

Chavasse zatahl závěsy, rozsvítil větší světlo a zvedl sluchátko telefonu. Zavolal do bytu v suterénu, kde bydlel Earl Jackson, jeho služební řidič, jinak zaměstnanec ministerstva obrany, a jeho žena Lucy, která zastávala povinnosti kuchařky a správcové.

Jackson mluvil s výrazným přízvukem, který prozrazoval rodlého Londýňana a příslušníka lidové vrstvy. "Co si přejete, sire Paule?"

Chavasse zrozpačitěl. Ještě si nezvykl na titul, královna ho povýšila do rytířského stavu teprve před týdnem.

"Poslyšte, Earle, v parčíku naproti nám se potuluje nějaká podivná ženská. Plstěný klobouk, trenčkotový kabát, sukně až ke kotníkům. Třeba nějaká tulačka, co vybírá popelnice, ale dnes je to už třetí večer, co ji tam vidím. Sam nevím proč, ale můj šestý smysl..."

"Já vím, díky němu jste stále ještě naživu," skočil mu do řeči Jackson. "Podívám se tam."

"Nepřehánějte to," napomenul ho Chavasse. "Pošlete Lucy na roh, do krámků, ať se po cestě porozhlédne. To bude lepší."

"To už nechte na mně," ohradil se Jackson. "Mám připravit auto?"

"No, rád bych se navečeřel. Víte co, odvezte mě ke Garrickovi. V sedm."

Nejdříve se podle svého zažitého zvyku oholil, potom se vysprchoval a důkladně třel osuškou. Potom toho na chvíli nechal, dotkl se jizvy na levém rameni a sjel rukou na podobnou jizvu na pravé straně hrudníku. Břicho přetínala patnácticentimetrová jizva. Kdysi dávno - tak dávno, že už ani přesně nevěděl kdy - se mu jedna velice nebezpečná mladá žena pokusila rozpárat břicho nožem.

Ovázal si osušku kolem pasu a učesal si tmavé, na spáncích prosedivělé vlasy. Oči na hezkém, spíše aristokratickém obličejí byly ještě tmavší. Vysoké lící kosti zdědil po otci Bretonci. Působil poněkud vyhasle, jako člověk, který příliš důkladně poznal odvrácenou stranu života.

"Starouši, na pětadesát jseš pořád fit," zamumlal tiše. "Jenže - co tě čeká dál? Zítra je den D!"

Byl to jeho nepříliš povedený soukromý žertík. Den D znamenal odchod do důchodu, kdy bude muset odejít ze služeb Výboru, této nejutajenější sekce Britské tajné služby. Čtyřicet let, prvních dvacet jako řadový agent, dalších dvacet, po smrti starého šéfa - na jeho místě. Ale ani během těchto posledních dvou desetiletí nebyla náplní jeho práce běžná úředničina, neboť se zabýval Irskem a jeho problémy. A teď už je to všechno pryč, říkal si v duchu, když se rychle navlékal do jemné bílé košile a volného tmavě modrého obleku značky Armani. Žádné vzrušení, žádné akce po nocích, pomyslel, když si zavazoval kravatu. A žádná žena, na kterou bych se mohl spolehnout, i když jsem jich mívával víc než dost. Jenže ta jediná, kterou jsem opravdu miloval, zemřela tak dávno a tak hroznou smrtí. Její smrt jsem

pomstil, ale hořkost ve mně stejně zůstala. Ano, později jsem měl dost žen, ale žádnou jinou jsem už za ženu nechtěl.

Vstoupil do přijímacího salonu a zvedl telefon. "Tak já jdu k autu, Earle."

"Čekám na vás, sire Paule."

Chavasse si vzal tmavě modrý nepromokavý plášť, vypnul světla a šel dolů.

Earl Jackson byl černoch, ale během služby v Britské armádě, kde sloužil u elitních paradesantních jednotek, si hravě poradil se všemi projevy rasismu. Měřil totiž téměř dva metry a i dnes, když mu táhlo na pětáctýřicet, si zachoval vypracovanou atletickou postavu. Během války o Falklandy si vysloužil medaili Za vzornou službu. On i jeho žena Lucy pracovali pro Chavasseho už deset let.

Začalo pršet. Když Chavasse otevřel venkovní dveře, Jackson, kterému jeho řidičská uniforma i čepice velice slušely, stál u vchodu s otevřeným deštníkem. Když sestupovali po několika schodech k jaguáru, Chavasse se zadíval k parčíku a zaznamenal nepatrný pohyb.

"Pořád je tam?"

"Jo, ten chlápek je tam pořád," odpověděl Jackson a otevřel přední dveře vozu na straně spolujezdce, protože Chavasse vždy sedával vedle řidiče.

"Cože? To je muž?" zeptal se Chavasse, když nastoupil do vozu.

Jackson zavřel dveře, sklopil deštník, obešel vůz a sedl si k volant. "A ne ledajaký." Nastartoval motor.

"Lucy tvrdí, že vypadá tak trochu jako Číňan."

Jackson se rozjel a Chavasse se vyptával dál: "Jak to myslí - tak trochu jako Číňan?"

"Tvrdí, že nevypadá jako klasický Číňan. Toho by Lucy poznala, stejně jako Thajce či Korejce. Ty zná, mají tady spoustu restaurací."

Chavasse přikývl. "A co sukně?"

"Lucy ho zahlédla jen na chvilku, když se dostal pod lucernu. Tvrdí, že to je snad nějaký kroj. Světlo bylo příliš slabé, ale zdálo se jí, že ta suknice je žlutá."

Chavasse se zamračil. "Čím dál zajímavější."

"Sire Paule, mám v té věci něco podniknout?"

"Ne, teď ještě ne," odpověděl Chavasse a dodal: "A přestaňte mi říkat sire, vždyť se už známe tak dlouho!"

"Dobrá, já to zkusím," usmál se Earl Jackson. "Ale u Lucy to máte marné. Ona vás tituluje strašně ráda." Vyjel na hlavní silnici a přidal plyn.

Portýr nejproslulejšího londýnského klubu Garrick ho s úsměvem uvítal a převzal od něj plášť.

"Rád vás vidím, sire Paule," oslovil ho titulem tak přirozeně, jako kdyby ho používal odjakživa.

Chavasse se tentokrát nezmohl na žádné námitky, vystoupal po honosném schodišti, kde po zdech visely překrásné olejomalby, a vstoupil do baru. U stolku v koutě seděli dva postarší páni zabraní do tichého hovoru, jinak tu nebyl nikdo.

"Dobrý večer, sire Paule," řekl barman. "Jako vždy?"

"Proč ne?"

Chavasse se uvelebil u rohového stolku, vyndal z kapsy starou stříbrnou tabatěrku a zapálil si cigaretu.

Barman mezitím přinesl ke stolu láhev šampaňského jeho oblíbené značky, otevřel ji a nalil trochu moku do sklenice. Chavasse ochutnal, souhlasně pokýval hlavou, barman nalil plnou sklenici a odešel.

"Tak, starouši, na tebe," zamumlal místo připitku. "Ale co bude dál - to je otázka."

Vyprázdnil a znovu dolil sklenici a pohodlněji se opřel v židli. V tom okamžiku do místnosti vstoupil mladý muž, rozhlédl se a šel k němu.

"Sir Paul Chavasse? Já jsem Terry Williams z úřadu předsedy vlády."

"Tak to jste tam teprve krátce," odušil Chavasse. "Myslím, že jsme se ještě nesetkali."

"Velmi krátce, pane. Sháněli jsme vás a vaše správcová nám řekla, že budete tady."

"Sháněli? To zní tak naléhavě..." protáhl Chavasse.

"Předseda vlády s vámi potřebuje mluvit, proto."

Chavasse se zamračil. "A víte kvůli čemu?"

"Promiňte, nevím." Williams se usmál. "Ale vždyť vám to pan předseda řekne sám. Je na cestě sem."

O okamžik později do baru vstoupil John Major, předseda vlády Spojeného království.

Jeho osobní ochránce vešel těsně za ním a zůstal stát u dveří. Předseda vlády, který měl na sobě večerní společenský oblek, se usmál a podal Chavassemu ruku.

"Paule, rád vás vidím."

Williams diskrétně zmizel a Chavasse odpověděl: "Sláva bohu, že alespoň vy mě netitulujete. Nikdy si na to nezvyknu."

John Major se posadil. "Za posledních dvacet let jste si zvykl, že se vám říkalo šéfe."

"No, víte - to už byla taková tradice. Tu zavedl ve Výboru můj předchůdce," bránil se Chavasse. "Mohu vám nabídnout sklenici šampaňského?"

"Ne, děkuju. Vidíte, jak jsem se vyparádil? To proto, že večer se musím zúčastnit dobročinného plesu v Dorchesteru. Tam budu muset přežít spoustu sklenek šampaňského, oni si to určitě neodpustí."

Chavasse pozvedl svou sklenici. "Blahopřeju vám, pane předsedo, k vítězství ve volební kampani."

"Ano, já jsem stále tady," pokýval hlavou Major. "My oba, že?"

"Já už ne," připomněl mu Chavasse. "Zítřek je pro mě posledním dnem ve službě."

"Ano, ale právě proto jsem s vámi chtěl mluvit. Jak dlouho jste pracoval pro Výbor, Paule?" Usmál se.

"Ne, neříkejte nic. Nahlédl jsem do vašeho osobního spisu. Dvacet let jako výkonný agent, třikrát postřelen, dvakrát na vás vzali nůž. Máte na sobě tolik jizev jako špičkový hokejista."

Chavasse se usmál. "Tak nějak to bude."

"Dalších dvacet let jste Výbor řídil, ale kvůli situaci v Irsku to bylo stejně nebezpečné, jako kdybyste zůstal ve výkonu služby." Předseda vlády potřásl hlavou. "Myslím si, že je škoda nevyužít tak obrovské zkušenosti."

"Ale co můj rytířský titul?" ptal se Chavasse. "To se přece tak dělá - rituální pohlázení před vykopnutím. Pane předsedo, musím vám připomenout, že mně je pětasedesát."

"Nesmysl," prohlásil John Major. "Pětasedesát, ale vypadáte na padesát." Sklonil se nad stolem. "Zmatky v někdejší Jugoslávii a v Irsku se nedají vyřešit tak hladce, jak jsme doufali." Potřásl hlavou. "Ne, Paule, my vás potřebujeme. Já vás potřebuju. Upřímně řečeno, ani jsem neuvažoval, kdo by vás dokázal nahradit."

V tom okamžiku se znovu vynořil Williams. "Promiňte, pane předsedo, ale musím vám připomenout, že už máte načasě."

John Major přikývl a zvedl se ze židle. Chavasse ho následoval. "Nevím, co mám říct."

"Tak nad tím pouvažujte a dejte mi vědět." Potřásl si pravicí. "Už musím jít. Ozvěte se mi." Otočil se a odešel. Osobní strážce a Williams ho následovali.

Chavasse uvažoval nad jeho nabídkou, když seděl u dlouhého stolu v jídelně. Dal si k večeři studený krabí salát a zapíjel ho zbytkem šampaňského. To je přece šílenství. Tolik let na hraně. Je vůbec zázrak, že jsem zůstal naživu. A právě teď, když se chystám odejít, oni mě chtějí dostat zpět.

Vypil dva šálky kávy, v šatně pod schody si vyzvedl plášť a po schůdcích vyšel na ulici. Jaguár parkoval poblíž, Jackson okamžitě vystoupil z vozu a otevřel mu dvířka.

"Pochutnal jste si?" zeptal se.

"Nepamatuju se."

Jackson si sedl k volantů a zadíval se na svého pána. "Není vám něco?"

"Předseda vlády chce, abych zůstal. Co ty na to?"

"Pane bože!" zvolal Jackson a trochu couvnul.

"Přesně tak."

"A zůstanete?"

"Nevím, Earle, já opravdu nevím." Chavasse si zapálil cigaretu a uvelebil se pohodlněji v koženém sedadle.

Když dorazili na roh Náměstí svatého Martina, Chavasse řekl: "Zastavte tady. Já to dojdou pěšky. Je načasě, abych se na něj podíval."

"Určitě? Není to nebezpečné?" ptal se Jackson.

"Samozřejmě, že ne. Podejte mi deštník."

Chavasse vystoupil z vozu, rozevřel deštník proti nekonečnému dešti a vykročil po mokrém chodníku. Došel na roh a vstoupil na stranu náměstí, která ležela proti oknům jeho domu. Tady se zastavil. Mezi kapkami deště se vznášela i klubička mlhy. Zdálo se, že slyší hlasy a smích. Šel ke vstupu do parčíku uprostřed náměstí.

Ted' slyšel hlasy jasněji, smích vyzníval posměvačně a zle. Zrychlil krok. Ve světle pouliční lampy dobře viděl na záhadného muže, který čelil útokům tří výrostků.

Zdálo se, že předákem skupiny útočníků je mladík v baseballové čepici. Uhodil záhadného muže do hlavy, starý plstěný klobouk sletěl a objevila se vyholená lebka.

"Kristova noho," zaklel útočník. "Kdo nám to slídí po rajónu? Vopice jedna žlutá. Kluci, přidržte mi ho, já mu jednu ubalím!"

Chavasse, který dobře viděl mužův obličej, už věděl, odkud neznámý pochází. Tibet'an. Dva výrostci ho popadli za ruce a třetí zvedl ruku zatnutou v pěst.

Chavasse neřekl ani slovo a jednoduše ho nakopl do podkolenní jamky na levé noze. Útočník upadl na všechny čtyři, chvíli jen ležel, potom se otočil a ohromeně zíral vzhůru.

"V noci si člověk musí dávat pozor," poznamenal Chavasse a složil deštník.

Zbylí dva mladíci pustili Tibet'ana a vrhli se proti němu. Chavasse zabořil špičatý konec deštníku do slabin jednoho z nich, potom se natočil a nakopl druhého do kolenní česky. Výrostek zavyl bolestí a skácel se na zem.

Najednou zaslechl za sebou cvaknutí a Tibet'an vykřikl: "Pozor!"

Když se Chavasse otočil, výtečník v baseballové čapce už byl na nohou, mával otevřeným vystřelovacím nožem a tvářil se sverepě. Najednou se z mlhavé trny jako zhmotněný duch zjevil Earl Jackson.

"Tak kdo si to se mnou rozdává?" zajímal se.

Výrostek se otočil a napřáhl ruku s nožem proti němu.

Jackson ho zdánlivě jemně uchopil za zápěstí a vytočil mu ruku. Útočník upustil nůž a když mu v ruce zapraskaly kosti, vykřikl bolestí.

Jackson zvedl nůž, šlápnutím zlomil čepel a odhodil ho do kanálu. Další dva mladíci se drželi na nohou, ale byli v žalostném stavu. Baseballová čepice kňučela bolestí.

"Černá huba," zachroptěl nenávistně.

"Jo, jsem černejší, chlapče. Prohlídni si mě dobře. Budu se ti zdát každou noc. A teď vypadni."

Všichni tři zmizeli ve tmě několika dlouhými skoky.

"Earle, jste chlapík. Díky," řekl Chavasse.

"Už jsem na tyhle hrátky kapánek starší," zabručel Jackson. "A vy taky. Nemyslíte?"

Tibet'an stál a žmoulal v ruce plstěný klobouk. Kapky deště dopadaly na vyholenou hlavu, šafránově žlutá dlouhá suknice, kterou měl pod kabátem, dosvědčovala, že to je buddhistický mnich. Vypadal na pětatřicet, tvářil se klidně a vyrovnaně.

"Ve světě je teď mnoho násilí, sire Paule."

"No, přinejmenším víte, jak to dnes chodí," odušil Chavasse. "Proč se tady už tři dny potulujete?"

"Chtěl jsem vás vidět."

"A co takhle zaklepat na dveře?"

"Bál jsem se, že mě k vám nepustí. Jsem Tibet'an."

"To vidím."

"Já vím, že pro leckoho vypadám podivně. Některé moje vzezření pobuřuje." Pokrčil rameny. "Myslel jsem si, že bude lepší, když na vás počkám venku."

"A skončil jste ve spárech těchto primitivů."

Tibet'an pokrčil rameny. "Jsou mladí a hloupí, nevědí, co činí. Liška požírá kuřata. To je její přirozenost. Mám ji snad za to zabít?"

"Kdyby sežrala moje kuřata, určitě bych to do ní napálil, to si pište," ozval se Earl Jackson.

"Ale já ne. Jinak bych porušil Buddhovo učení."

Otočil se k Chavassemu. "Jak vidíte, jsem buddhistický mnich. Jsem láma Moro. Žiju v Tibetském

kláštere v Glen Aristoun, ve Skotsku."

"Kristus nás učí, že uhodí-li nás někdo do tváře, máme mu nastavit druhou. Ale máme to udělat jen jednou," poznamenal Chavasse. Jackson se hlasitě rozchechtal.

"Jedl jste něco?" ptal se Chavasse.

"Trochu rýže dnes ráno."

Chavasse se otočil k Jacksonovi. "Earle, vemte ho do kuchyně. Ať probere s Lucy, co všechno jí a co ne. Řekněte jí, ať mu dá najíst. Potom ho přiveďte za mnou."

"Jste dobrý muž, sire Paule," řekl láma Moro.

"Ne, jsem mokrá muž," odpověděl mu Chavasse. "Nepůjdeme raději dovnitř, když pořád tak leje?" S těmito slovy vykročil přes vozovku.

O hodinu později se ozvalo zaklepání na dveře přijímacího salonu. Dvorní vešla Lucy, Jacksonova celoživotní láska. Byla krásná jako staroegyptská princezna, vlasy stažené černou sametkou. Byla čistě a vkusně oblečená do černých šatů a zástěrky.

"Tak vám ho vedu, sire Paule. Na štěstí jsem měla doma dost rýže a zeleniny. Je to milý člověk. Líbí se mi." Udělala krok stranou a do pokoje vstoupil Moro, který měl stále na sobě našlouplý hábit. "Jeho klobouk a kabát jsem dala do šatny," dodala ještě Lucy a odešla.

Chavasse seděl v jednom ze dvou velkých ušáků u krbu, ve kterém vesele plápolal oheň, a v jedné ruce držel sklenku.

"Pojďte dál, posaďte se."

"Děkuji, jste laskav." Moro se posadil do křesla naproti.

"Tohle vám nabízet nebudu." Chavasse zvedl sklenku. "To je irská whisky, Bushmills. Někteří tvrdí, že je nejstarší na světě a že ji vynalezli mniši."

"Tak tomu říkám podnikavost."

"Váš domov je tak daleko," řekl Chavasse.

"Jak se to vezme. Spolu s ostatními uprchlíky jsem opustil Tibet, když mi bylo patnáct. To znamená v roce 1975."

"Rozumím. A co bylo potom?"

"Tři roky s dalajlámou v Indii, potom mi dalajláma zařídil studia v Cambridge. Víím, že vy jste tam studoval taky, na starobylé Trinity college. Vy máte za sebou i Sorbonnu. Já jsem se tam taky mihnul, ale zlákal mě Harvard."

"Vidím, že o mně víte dost," řekl mu Chavasse.

"To ano," přitakal Moro klidně. "Váš otec byl Francouz."

"Bretonec," upřesnil Chavasse. "Je v tom jistý rozdíl."

"Samozřejmě. Vaše matka byla Angličanka. Máte nevšední nadání pro jazyky, díky němuž jste měl možnost vystudovat tři nejpřednější univerzity světa. V jedenadvaceti jste si udělal doktorát. Vrátil jste se na Cambridge a ve třiatdvaceti jste zahájil postgraduální studium. Tak na proslulé škole začala vaše vědecká kariéra - a byl jste přitom ještě hodně mladý."

"A dál?" vyzvídal Chavasse.

"Měl jste na škole kolegu, jehož dcera si vzala za muže Čecha. Když její muž zemřel, chtěla se spolu s dětmi vrátit do Anglie. Komunisté ji nepustili a britské ministerstvo zahraničí jí nijak nepomohlo." Moro pokrčil rameny. "Tak jste se do toho dal na vlastní pěst a dostal jste je do Anglie. Utržil jste přitom lehčí zranění. Střela z pohraničnickova samopalu."

"Doba her a malin nezralých," mávl rukou Chavasse.

"Když jste se živ a zdrav vrátil do Cambridge, navštívil vás sir Ian Moncrieff. Mezi spolupracovníky tajných služeb se mu říkalo jednoduše šéf. Stál v čele Výboru, nejutajenější sekce Britské tajné služby."

"Krucí, jak to, že to všechno víte?" žasl Chavasse.

"Mám svoje zdroje," připustil Moro. "Dvacet let jste pracoval pro Výbor jako výkonný agent a po Moncrieffově smrti jste dalších dvacet stál v čele Výboru. Pozoruhodné."

"Pozornost a úctu si zaslouží jen jedno - že jsem stále naživu," řekl Chavasse. "A teď - kdo jste vy?"

"Už jsem vám řekl, že jsem z Tibetského kláštera v Glen Aristoun ve Skotsku."

"Něco jsem o tom slyšel," přisvědčil Chavasse. "Žije tam buddhistická obec, že?"

"Jsem jeden z nich. Dělán tam knihovníka. Shromažďuji veškeré informace o dalajlámově úniku z Tibetu v březnu 1959."

V pokoji se setmělo. "Aha, já už tomu rozumím," dovtípl se Chavasse. "Zjistil jste, že jsem se toho účastnil. Že jsem byl jeden z těch, co ho odtamtud dostali."

"Ano, vím o tom úplně všechno, sire Paule. Sám dalajláma mi vyprávěl o tomto dobrodružství. Ale mě zajímá něco, co se stalo potom."

"A co to má být?" ptal se Chavasse obezřetně.

"V roce 1962, přesně tři roky poté, co jste pomohl dalajlámovi uniknout, vrátil jste se do Tibetu, do města Čangu. Měl jste pomoci uniknout doktoru Karlu Hoffnerovi, který tam dlouhá léta pracoval jako lékař."

"Karl Hoffner?" ptal se Chavasse zamyšleně.

"Jeden z největších matematiků našeho století," řekl Moro. "Druhý Einstein." Vyznělo to téměř netrpělivě.

"Prosím, sire Paule, ze spolehlivých zdrojů vím, že jste se o to pokusil. Ale potom Hoffnerova stopa mizí. Zemřel snad v Tibetu? Co se s ním stalo?"

"Proč to chcete vědět?"

"Aby dějiny byly úplné. Dějiny těžkých časů, které moje země zažívá za nadvlády Číňanů. Prosím, sire Paule! Vždyť už uteklo třiatřicet let. Přece už nemá smysl něco zatajovat."

"Myslím, že opravdu ne," přisvědčil Chavasse a dolil si sklenici. "Tak dobře. Ale nechte si to pro sebe. Kdybyste to sepsal, stejně by vám to nikdo nevěřil."

"Dobře. Mně můžete věřit."

Chavasse upil lok Bushmills. "Tak kde mám začít?"

Ano, kde to všechno začalo? V minulosti, odpověděl sám sobě. Hodně, hodně dávno.

TIBET 1959

## DRUHÁ KAPITOLA

Chavasse se pevněji zahalil do ovčího kožichu. Ovčí kožešinu měl i ve vysokých botách, ušanka byla rovněž kožešinová, ale její kožešina pocházela z neznámého zvířete. Sevřel pažbu pušky britské výroby a nepobízel houževnatého horského koníka, spoléhal se na jeho instinkt. V jednu chvíli měl dojem, že zaslechl motory letadla, ale nebyl si jistý, protože zvuk rychle odezněl.

Tibetáné říkají tomuto kraji v pohraničí Zasněžená země - a je to název výstižný. Jsou to bohem a lidmi opuštěné končiny, kde cesty v horských průsmycích vedou ve výši až dvaceti tisíc stop. Kdysi bylo běžné, že muly v karavanách umíraly za pochodu na astma a lidé dostávali otok plic, které se zaplnily tekutinou.

Jak krutá ironie osudu, pomyslel si Chavasse. Člověk se utopí na pevnině. Samozřejmě, dnes se to už nestává. Číňané vydali výnos a zakázali cesty do Indie.

Znovu začalo trochu sněžit a on se zastavil, aby prozkoumal terén před sebou. Nebe kryly nízké mraky, dnes sníh nezářil. Minulou noc strávil v pastýřově jeskyni, kde se schoval před náhlou sněhovou bouří. Za úsvitu pokračoval v cestě. Teď měl hranici s Indií téměř na dosah. Cesta, která vedla vysokohorským sedlem mezi vrcholy, se svažovala po prudkém srázu dolů. V dálce pod sebou zahlédl i jakousi barevnou tečku. To bude asi vlajka. Chavasse pobídl koníka.

Hraniční přechod byl primitivní. Jen velká kamenná bouda, žádné ostnaté dráty, žádné ochranné pásmo. Před budovou postávalo asi šest indických vojáků v bílých maskovacích uniformách. Kapuce měli přetažené přes turbany. Džíp, stojící opodál, byl rovněž bílý. Mladík, který se o něj nedbale opíral a pokuřoval si, zahodil cigaretu a přistoupil ke Chavasemu.

"Pan Chavasse? Jsem poručík Piroo. Tibetští povstalci se s námi spojili rádiem. Věděli jsme, že přijdete."

Usmál se. "Jen jedno mi nejde do hlavy. Jak to, že v Tibetu se ještě bojuje? Zprávy, co nám posílají Číňané, říkají něco úplně jiného."

Chavasse sestoupil z koně a jeden z vojáků odvedl zvíře stranou. "Přání je otcem myšlenky. Číňané vraždí lidi po tisících, vyhlazují celé vesnice." Piroo mu podal cigaretu a úslužně ji zapálil. "Ano," pokračoval Chavasse, "obávám se, že tentokrát se vážně rozhodli jednou a provždy zničit tibetský odboj."

"A proto dalajláma uprchl?"

"Doufá, že i v Indii bude pokračovat v boji za svobodu Tibetu. Myslíte si, že ho předseda vlády Néhrú podpoří?"

"Jistě, dal to jednoznačně najevo. Ale pospěšme si, pane Chavasse. Můj velitel vás očekává v Gela. Asi dvanáct kilometrů odsud." Usmál se. "A jen asi pět tisíc metrů nad mořem."

Chavasse nastoupil do džípu a Piroo si sedl k volant. "A kdo to je - váš velitel?"

"Plukovník Ram Singh. Skutečný džentlmen ze staré školy. Dokonce vystudoval britskou vojenskou akademii v Sandhurstu." Džíp se divoce zmítal na klikaté cestičce, ale Piroo stačil jednou rukou vyhledat a zapálit další cigaretu. "Myslel jsem si, že CIA je nenechá padnout. Že pomůže povstalcům."

"Dodali jim zbraně, to je pravda," přisvědčil Chavasse. "Hlavně britské výroby, protože chtějí Číňany zmást. Ale jinak neudělali skoro nic."

"Ale vy ano, pane Chavasse. Zdá se, že britská tajná služba je pořád na výši."

"Nebo si to alespoň myslí," prohodil Chavasse ironicky.

"Jestli tomu rozumím dobře, indická vláda vám vstup do země zakázala. Ale vy jste přesto tady."

"To je fakt."

"A major Hamid šel s vámi?"

"I to je pravda."

Piroo zavrtěl hlavou. "Šílenec jeden. Vždyť za to dostane provaz."

"Ne, nedostane. Teď postupuje těsně za námi, doprovází dalajlámu. Já jsem jen jejich předvoj. Hamid se okamžitě stane národním hrdinou, všichni Indové ho budou uctívat."

"Možná ne, příteli."

"Co tím chcete říct?" dožadoval se Chavasse.

"Ať vám to řekne velitel."

Chavasse se zamračil. Auto vyjelo na návrší a cestovatelé zahlédli pod sebou několik vojenských stanů i přírodní přistávací dráhu, na které parkovalo dvoumotorové letadlo.

"Navajo," řekl Chavasse a ukázal na bíle pomalovaný letoun. "Co tady dělá?"

"Nejrychlejší spojení se zbytkem země. Přiváží zásoby, zajišťuje spojení. Když je potřeba, odveze i nosítka se zraněným."

"A proč je bílý?"

"Když zabloudím přes hranici, Číňané mě jen tak hned neuvidí a nesestřelí." Voják se usmál. "Ano, pane Chavasse, jsem letec. Vojenský letec," doplnil Piroo a sjížděl k letounu.

Ve stanu bylo horko. Chavasse a čtyři důstojníci se skláněli nad velkou mapou, která ležela na stole. Plukovník Ram Singh byl menší postavy a v tuhle chvíli evidentně rozčilený. Měl úzký knírek a jeho hrud zdobily stužky mnoha vyznamenání.

"To je špatné, pane Chavasse. Neoficiálně vám mohu sdělit, že předseda Néhrú a indická vláda jsou připraveni uvítat dalajlámu. Tady Piroo by ho měl přepravit letadlem do vnitrozemí, jakmile dorazí."

"Obávám se, že nedorazí," zapochyboval Piroo. "Uskutečnil jsem přelet nad čínským územím - samozřejmě nelegálně." Zabodl prst do mapy. "Dalajláma a jeho doprovod jsou teď tady. Řekl bych, že jim zbývá ještě tak sedmnáct kilometrů cesty," ukázal znovu na mapě. "A tady, asi sedmadvacet kilometrů za nimi, postupují Číňané. Ale pronásledovatelé jsou mnohem rychlejší. Mají džípy, ne koně. Určitě je dostihnou ještě před hranicí."

Chavasse pozorně studoval mapu. "Kdy jste to všechno pozoroval?"

"Asi před hodinou."

Chavasse přikývl. "Já mám přesně tuhle cestu za sebou. Terén je příšerně těžký. Ani džíp neujede za

hodinu víc než jedenáct kilometrů. Je to samý balvan a žádná cesta."

"Takže?" ptal se Ram Singh.

"Takže Číňané ve skutečnosti mají větší odstup, stále ještě jsou za propastí Cholo Gorge. Přes ni vede starý dřevěný most, jiná cesta tam není. Musíme ten můstek zničit - a dalajláma bude v bezpečí."

"To zní dobře, pane Chavassee. Ale jestli si představujete, že Piroo tam poletí a bude ten most bombardovat, tak to nepůjde. Je to na čínském území a my proti nim válku nevedeme."

"Ale já ano," otočil se Chavassee k Piroovi. "Máte v letadle padáky?"

"Samozřejmě."

"Setkáme se na půl cesty, plukovníku," řekl Chavassee Ramu Singhovi. "Už jste beztak dovolil poručíkovi, aby létal nad čínským územím. Tak mu to povolíte ještě jednou. A dejte mu s sebou výbušninu. Když poletíme nad dalajlámou a jeho doprovodem, shodíme jim vzkaz, aby Hamid věděl, co se děje. Já seskočím poblíž mostu a vyhodím ho do vzduchu."

"Ale co potom?" ptal se Piroo. "Budete tam přece úplně sám, bez auta, bez koně."

"Doufejme, že se Hamid pro mě vrátí."

Nastalo dlouhé ticho a důstojníci si vyměnili výmluvné pohledy. Plukovník se zahleděl na mapu a nervózně bubnoval prsty. Potom zvedl hlavu.

"Půjdete do toho, poručíku?" zeptal se Pirooa.

"Ano, pane plukovníku. S radostí."

"Šílenče," zamumlal Ram Singh. "Celý je to bláznivý nápad." Ale najednou se usmál. "Víte co, pane Chavassee, dáme se do toho. Jde o čas."

Ram Singh řekl: "Funguje to strašně jednoduše, pane Chavassee." Otevřel vojenský batoh a Chavassee viděl, že obsahuje několik dávek výbuštiny, které vypadaly jako tmavě zelené cihly. "Dostali jsme to od francouzské armády."

"Plastická výbušnina," řekl Chavassee.

"Ano, je naprosto neškodná, dokud do ní nezavedete tyhle roznětky. Vypadají jako tužky," ukázal mu.

"Tyhle způsobí výbuch po pěti minutách, ale tyhle žluté - už po třech."

Chavassee si navlékl batoh na záda. Jeden z důstojníků mu pomohl do padáku, další podal samopal a pomohl upevnit přes prsa dva zásobníky nábojů.

Ram Singh zvedl ze země těžkou plechovou skříňku, která měla na boku zařízení pro vypouštění výrazně zbarveného kouře. "Vzkaz pro majora Hamida. Napsal jsem to přesně, jak jste si přál." Ram Singh dal Chavassemu ruku na rameno. "Příteli, doufám, že to dokáže. Že opravdu dokáže... jak bych to řekl... vás vyzvednout."

"Je to Afgánec, přesněji řečeno Pathan. Vždyť víte, jací jsou. Vlezou i ďáblovi do tlamy - jen aby věděli, jak to tam vypadá." Usmál se. "Tak já abych šel."

Ram Singh si vzal bundu a zamířil k východu ze stanu. Trochu sněžilo, malé drobné vločky poletovaly ve studeném větru. Šli k letounu. Piroo už předtím spustil motory, aby se zahřály. Chavassee se na chvíli zastavil pod kovovými schůdky, Ram Singh mu podal ruku.

"Děj se vůle boží, příteli."

Chavassee se usmál, vystoupal po schůdkách a otevřel dveře. Piroo se ještě ze sedadla pilota ohlédl přes rameno a potom spustil motory. Letadlo se rozejelo po nouzové přistávací dráze a vzletlo do vzduchu.

Chavassee měl na sobě několik vrstev teplého oblečení, ale přesto mu byla zima - ukrutná zima - a špatně se mu dýchalo. Vyhlédl z okénka a spatřil pod sebou měsíční krajinu - všude jen zasněžené, holé vrcholky hor. Letadlo se čas od času hrozivě propadalo do vzdušných jam a chvělo se v turbulencích. Piroo se ohlédl přes rameno. Musel křičet, aby přehlušil hluk motorů.

"Nejdřív udělám kolečko nad soutěskou. Potřebuju jistotu, že Číňané jsou ještě za ní. Pak hodíme vzkaz Hamidovi."

"Dobře," přikývl Chavassee.

Na pět minut klesli do nízkých mraků. Když se z nich letadlo vynořilo, spatřili pod sebou soutěsku a jasně viděli most. Ještě výrazněji viděli kolonu Číňanů, která byla vzdálená od mostu jen necelých půl kilometru. Rychle se pohybovala kupředu, protože měla před sebou poměrně rovný úsek cesty.

"Nemáme čas se tady poflakovat. Budou na mostě během deseti minut," křičel Chavasse. "Tak já skočím. Klesni na pět set!"

Pilot poslušně klesl a vyrovnal. Chavasse, kterému překážel v pohybu velký vak s padákem, se dopotácel ke dvířkám a otevřel je. Do kabiny vtrhl prudký závan vichru. Počkal, až byli těsně nad mostem, a po hlavě skočil dolů.

Hamid sestoupil z koně a čekal. Jeden z členů oddílu tibetských bojovníků za svobodu tryskem vyrazil k místu, kde na sněhu ležela plechovka se vzkazem, ze které stoupal dobře viditelný červeně zabarvený kouř. Sehnul se, zvedl plechovku a spěchal zpět k veliteli.

Hamid vypadal jako typický Pathan: byl vysoký, štíhlý a snědé pleti. Měl plnovous a tvářil se důstojně, s přirozenou hrdostí. Kolona bojovníků za jeho zády se zastavila, všichni čekali na další povely. Jezdec dorazil k veliteli a podal mu plechovku. Hamid ji otevřel, vyndal zprávu a četl. Po chvilce tiše zaklel.

"Co se děje, majore?" ozvalo se za ním.

Dalajláma, který byl nemocný a nedokázal cestovat na koni, ležel zabalený do kožešin na saních.

"Vzkaz od Chavasseho."

"On se dostal přes hranici?"

"To ano, ale zjistil, že Číňané jsou bohužel těsně za námi, na druhé straně soutěsky. Vypadá to, že Chavasse seskočil padákem a chce vyhodit můstek do vzduchu. Musím mu pomoci."

"Chápu," přitakal dalajláma.

"Dobře. Vezmu si dva muže z vašeho doprovodu. Vy ostatní si pospěšte, jed'te co nejrychleji."

Přicválal k jednomu z vozů, vzal si samopal, dva zásobníky nábojů a dal je do sedlové brašny. Zavelel, aby ho dva Tibetané následovali, ale nečekal na ně a tryskem vyrazil. Dvojice jezdců se spěšně vydala za ním.

Chavasse doskočil asi třicet metrů od můstku. Náraz byl tvrdý, chvíli zůstal ležet na zemi, potom se zvedl a strhal ze sebe postroj padáku. Po Číňanech zatím nebylo vidu ani slechu. Přehodil si přes rameno samopal a běžel k můstku po křivolaké cestičce mezi balvany.

Už za malou chvíli poznal, že fyzická námaha se v obrovské nadmořské výšce nevyplácí. Když doběhl k soutěsce, sotva popadal dech, od úst mu stoupala bílá pára. Vstoupil na můstek a cítil, jak se pod ním lehce zachvěl. Došel doprostřed, sundal si batoh, vyndal balíček výbušniny, zavedl do něj pětiminutovou roznětku, lehl si na břicho a umístil bombu pod povrch mostu mezi dva trámy. Aktivoval roznětku, vstal a ve stejném okamžiku se na návrší za můstkem objevil džíp s Číňany.

Okamžitě se ozvaly dávky z několika kulometů. Chavasse se rozeběhl, v jedné ruce držel tlumok a v druhé samopal. Dobehl na konec mostu, schoval se za sloupek zábradlí, našel další balíček výbušniny, zavedl žlutou dvouminutovou roznětku a aktivoval ji.

Z džípu se neustále ozývala střelba, střely dopadaly na dřevěné zábradlí a uštělovaly z něj kousky dřeva. Odložil výbušninu a vystřelil několik dávek ze samopalu. Viděl, že jeho střela zasáhla čínského vojáka. Džíp se zastavil uprostřed mostu, vojáci se kryli za ním a zbytek kolony zrovna vjížděl na návrší za soutěskou.

"Radši sem nelezte," zamumlal Chavasse a hodil balík výbušniny na most.

S hrůzou v očích sledoval, jak přelétl přes zábradlí a vybuchl ve vzduchu. Džíp se prudce rozjel kupředu a ostatní auta ho následovala.

Chavasse kličkoval po stezce a kryl se mezi balvany. Když se ohlédl, viděl, že dvě auta už jsou na jeho straně soutěsky. Zbytek kolony už vjel na most, když se ozval mohutný výbuch. Střední část mostu vylétla vzhůru, vzduchem létaly dlouhé trámy. Prvním dvěma autům se ale podařilo uniknout.

Když hluk výbuchu odezněl, ozvaly se zděšené výkřiky čínských vojáků. V prvním voze přežili tři a ve druhém čtyři. Z obou vozidel se ozval zuřivý rachot kulometů. Chavasse se ukryl mezi balvany a opětoval střelbu. Zbýval mu poslední balík výbušniny. Zavedl do něj dvouminutovou roznětku a začal odpočítávat, aniž odložil samopal připravený ke střelbě.

Levou rukou vystřelil několik krátkých dávek. Číňané pokropili okolní balvany tak zuřivou střelbou, že musel padnout k zemi a balík výbušniny vyhodil do vzduchu naslepo. Tentokrát štěstí stálo při něm.

Výbušnina dopadla na džíp se čtyřmi vojáky a o vteřinu později vybuchla. Důsledky byly strašné. Když vyhlédl ze svého úkrytu, všude byla krev. Čtyři vojáci byli na místě mrtví, druhý džíp ležel na boku, jeho tříčlenná posádka se zvedala ze země. Vše zahalil páchnoucí kouř, vojáci kašlali a hledali svoje zbraně. Chavasse se postavil a chystal se střilet ze samopalů. Stačil vypálit jen tři kulky a zásobník byl prázdný. Odhodil zbraň a utíkal, co mu síly stačily. Tři Číňané ho pronásledovali se zuřivým pokřikem. Střely dopadaly těsně za ním a zvedaly do vzduchu gejzíry sněhu. Namáhavě běžel do svahu a najednou zaslechl, že na něj někdo volá: "Paule, k zemi!"

Na vrcholu nad ním se objevil Hamid a oběma rukama držel lehký kulomet. Několika dávkami pokropil svah pod sebou a okamžitě zneškodnil tři Číňany. Když dozněla ozvěna výstřelů, zahleděl se na zbytek mostu.

"Tomu já říkám o fous."

"Jo, dá se to tak pojmout." Chavasse se vyšplhal po svahu nahoru a spatřil dva Tibetany, kteří zůstali v sedle a drželi ještě dva další koně - pro Hamida a pro něj. "Vy myslíte na všechno. Kůň pro mě! Předseda vlády Néhrú a indická vláda jsou připraveni přijmout dalajlámu. Vojenský letoun indické armády, který mě sem dopravil, na něj čeká na nouzovém letišti v Gela. Už brzy budeme všichni v Dillí." "Výborně," prohlásil Hamid. "Tak co tady ještě děláme?"

Britská ambasáda v Dillí se topila v záplavě slavnostního osvětlení. Křišťálové lustry zářily, větráky pod stropem čeřily teplý vzduch, francouzská okna nabízela průchod do zahrady.

V plesovém sále se vlnil zástup hostů. Sešly se tady všechny významné osobnosti hlavního města, britským velvyslancem počínaje a předsedou vlády konče. Přišly uvítat dalajlámu, který seděl v křesle poblíž hlavního vchodu a zdravil se s návštěvníky.

Chavasse v bílém lněném obleku, černé košili a citrónově žluté kravatě pozoroval slavnostní ruch. Vedle něj stál Hamid, který v turbanu a khaki uniformě s mnoha vyznamenáními vypadal důstojně a vznešeně. Na jeho hrudi se obzvlášť vyjímal britský Válečný kříž.

"Jen se na ně podívej," řekl mu Chavasse. "Jsou tady, aby se potom mohli chlubit, že si potřásli rukou s dalajlámou. Kdyby byli o něco drzejší, snad by ho požádali i o podpis."

"Tak už to chodí, Paule," odušil Hamid.

Ve dveřích se objevil další host, malý Číňan v brýlích z rohoviny, který se horlivě usmíval. Chavasse zpozorněl.

"Kdo je to?"

Mladý poručík, který stál těsně za ním, vysvětloval: "Jmenuje se Čung. Je to lékař. Řídí nemocnici pro chudé. Je to čínský nacionalista z Formosy. Přijel sem před půl rokem."

Doktor Čung držel dalajlámu za ruku. Zaslechl, jak mu říká: "Čung je jméno mé, jsem z Formosy. Pro mě je to velká čest, vaše svatosti."

Dalajláma něco odpověděl polohlasem, Čung postoupil do sálu a vzal si sklenici s nápojem od jednoho z mnoha číšníků v turbanech.

Dalajláma gestem přivolal mladého poručíka. "Myslím, že zatím to stačí. Nepůjdeme na chvíli do zahrady, na čerstvý vzduch?"

Usmál se na Chavasseho a Hamida. "Za chvíli se opět uvidíme, pánové."

V poručíkově doprovodu se vydal k velkému francouzskému oknu a cestou se usmíval a zdravil přítomné. Poručík ho dovedl k východu do zahrady a vrátil se.

"Zdá se, že je unavený. Musím říct pořadatelům u vchodu, aby se omluvili nově příchozím, že je nemůže uvítat osobně."

Když odešel, Hamid se zeptal: "Kdy se vracíš do Londýna?"

Chavasse si zapálil cigaretu. "Ještě nevím. Čekám na další rozkazy od šéfa."

"Já vím, já vím. Od sira Iana Moncrieffa - kdo by ho neznal?"

"Jak to, že víš, kdo je mým šéfem?" ohradil se Chavasse.

"Správná otázka," ozval se najednou za ním povědomý hlas.

Chavasse se prudce otočil a překvapeně zíral do tváře sira Iana Moncrieffa. Ten se tvářil nenuceně a měl na sobě pomačkaný oblek z režného plátna s kravatou, kterou v civilu nosívali bývalí příslušníci

gardového pluku. Šedivé vlasy odhalovaly vysoké čelo.

"Proboha, odkud se tady berete?" ptal se Chavasse užasle.

"Přiletěl jsem z Londýna před dvěma hodinami. Odvedl jste skvělou práci, Paule. A tak mě napadlo, že se zúčastním oslavy." Otočil se k Pathanovi. "Vy asi budete Hamid, že?"

Dva muži si potřásli rukama. "Těší mě, sire Iané."

Moncrieff vzal sklenici od číšníka, který procházel okolo, a Chavasse poznamenal: "Jak vidíte, oslava přilákala kdekoho."

Moncrieff upil doušek vína a dodal: "Včetně našich odpůrců."

"Jak to myslíte?" ptal se Hamid.

"Měl jsem na mysli tamhle toho Číňana," ukázal Moncrieff směrem k Čungovi, který si razil cestu zástupem hostů směrem k východu do zahrady.

"To není žádný komunista, naopak. Nacionalista z Formosy," řekl Chavasse. "Provozuje tady nemocnici pro chudé."

"No, pokud indická rozvědka věří těmhle pohádkám, tak by měla používat jiné informační zdroje. Minulý měsíc v Londýně jsem si vzal k ruce Čungovu složku. Je to komunistický agent. Mimochodem, kdepak máme dalajlámu?"

"Je na zahradě," odpověděl Hamid.

V tom okamžiku Čang vyšel do zahrad jedním z dokořán otevřených francouzských oken. "Jdeme," prohodil Chavasse k Hamidovi a tlačil se davem ke stejnému východu.

Zahrada byla nesmírně krásná, plná nejrůznějších květů. V nočním vzduchu se vznášela těžká vůně květů magnolie, listy palem se chvěly pod závan větríku. Uprostřed tryskala fontána a dalajláma se vydal směrem k ní. Byla to osamělá procházka, společnost mu dělaly jen jeho myšlenky. Zastavil se uprostřed pěšinky, když z keřů nečekaně vystoupil doktor Čung.

"Vaše svatosti, promiňte, ale váš čas nadešel."

V ruce držel pistoli s tlumičem. Dalajláma všechno okamžitě pochopil a s tichým úsměvem řekl:

"Odpouštím ti synu, jednou musí zemřít každý."

V tu chvíli se na Čunga vrhli dva muži. Hamid mu zahákl ruku pod bradu, druhou rukou mu sevřel zápěstí a tlačil pistoli k zemi. Ozval se tlumený výstřel do země, Čung se divoce zazmítal a dokázal se otočit.

Chvilí stáli proti sobě - vysoký Pathan a malý Číňan. Ozval se další tlumený výstřel, Čung znehybněl a klesl k zemi. Chvilí kopal kolem sebe a potom zůstal ležet bez hnutí.

Když Chavasse poklekl na jedno koleno a ostražitě si ho prohlížel, po cestičce přiběhl Moncrieff.

Chavasse se narovnal a v ruce stále ještě držel pistoli.

"Je mrtvý?" ptal se dalajláma.

"Ano," přitakal Chavasse.

"Ať jeho duše dojde klidu."

"Pane, pojd'te raději s námi," řekl Moncrieff. "Čím míň lidí se o tom dozví, tím líp. Vlastně se to ani nikdy nestalo, že ne, majore?"

"Já to zařídím, pane," řekl Hamid. "Diskrétně. Domluvím to s šéfem ochranky."

Moncrieff odváděl dalajlámu pryč. Hamid prohodil: "To je smůla. Nechápu, proč ten ubožák spáchal sebevraždu právě tady. To se asi nikdy nedozvíme. Paule, zůstaňte tady. Sežeňte spolehlivé svědky a já je přivedu taky." Potřásl hlavou. "Peking má dlouhé ruce."

Pathan spěchal pryč, Chavasse si zapálil cigaretu, posadil se na lavičku u fontány a čekal.

LONDÝN 1962

## TŘETÍ KAPITOLA

Chavasse stál na prahu Caravel Club v Great Portland Street a zasmušile hleděl do hustého deště.

Bydlím v Londýně už tolik let, pomyslel si, znám ho a miluju. Ale ne za téhle psoty ve čtyři hodiny ráno v listopadu, dodal v myšlenkách a vstoupil na chodník.

V ústech měl ošklivou pachut' po příliš mnoha cigaretách a pomyslení na sto patnáct liber, které dnes prohrál, mu na náladě nijak nepřidalo.

Tvrdnu ve městě už příliš dlouho, uvažoval v duchu. A v tom to bude. Jsou to už dva měsíce, co jsem se vrátil z dovolené, kterou jsem dostal za úspěšné vyřešení případu Caspara Schultze. Šéf mě celou tu dobu nelitostně nechal sedět na ústředí. Papírování nenávidím, to přece může dělat každý středoškolsky vzdělaný úředník.

Zabraný do těchto úvah zatočil za roh, do Baker Street, bezděčně zabloudil očima nahoru, do oken svého bytu, a překvapeně se zastavil. Jak to, že se u mě svítí?

Rychle přešel na druhý chodník a lítacími dveřmi vstoupil do domu. Hala byla prázdná, stejně jako kukaň nočního vrátného. Chavasse se zastavil a chvíli zamračeně přemýšlel. Rozhodl se, že výtahem nepojede a rychle vyběhl po schodech do třetího patra.

Na chodbě bylo hluboké noční ticho. Chvíli stál u dveří svého bytu a naslouchal, potom zabočil za roh, přistoupil k zadnímu vchodu do bytu a vytáhl z kapsy klíč.

Žena, která seděla na kraji kuchyňské linky, si četla časopis a čekala, až se začne vařit voda v konvici. Byla příjemně buclatá. Hezký obličej nedokázaly zakrýt ani strohé brýle v tmavých obroučkách.

Chavasse jemně přivřel dveře, připlížil se po špičkách a políbil ji vzadu na krk. "Máš nevšední nápady - chodit na návštěvu ve čtyři ráno, ale já tě moc rád vidím," zazubil se.

Jean Frazerová, šéfova sekretářka, se otočila a vážně, bez úsměvu, se na něj zadívala. "Na návštěvu? To si fandíš! Kdes, k sakru, byl tak dlouho? Hledala jsem tě všude možně - v Soho i ve West Endu - od osmi hodin večer."

Chavasse ucítil na páteři mrazení vzrušeného očekávání. "Co se děje? Něco důležitého?"

Přikývla. "To bych řekla. Radši běž dál. Šéf tady čeká už od půlnoci."

"A co takhle kávu?"

"Až se uvaří, přinesu ji." Pokrčila nos. "Tys zase pil, vid'?"

"Až se jednou vdáš, bude z tebe příšerná semetrika," poznamenal s unaveným úsměvem a vstoupil do obývacího pokoje.

V ušácích u krbu seděli dva muži, na stolečku mezi nimi stály šachy. Jednoho z nich, šedovlasého muže ve zlatě orámovaných brýlích, který soustředěně hleděl na šachovnici, Chavasse neznal.

Druhý už od pohledu prozrazoval, že je státním úředníkem. Měl na sobě dobře střížený tmavě šedý oblek s decentní kravatou a celým svým vzezřením zapadal do standardních představ o této profesi.

Ale když se otočil a Chavasse mu pohlédl do obličeje, bylo hned jasné, že to v žádném případě není tuctový úředník. Měl prošedivělé vlasy, nesmírně inteligentní obličej a přísné šedé oči vypovídaly, že jakékoli iluze mu jsou cizí.

"Slyšel jsem, že jste mě hledal," řekl Chavasse a svlékal si promočený trenčkot.

Šéf se sotva znatelně pousmál. "Mírně řečeno, ano. Že vy jste objevil nějakou novou putyku?"

Chavasse přikývl. "Caravel Club v Great Portland Street. Dělají výborný steak a mají taky hernu, hlavně se tam hraje ruleta."

"Takže mi ji můžete doporučit?"

"Ani ne," zazubil se Chavasse. "Je tam nuda a moc drahé. Já vzrušení miluju, ale poněkud jiné."

"Myslím, že vám ho mohu nabídnout, Paule," řekl šéf.

"Mimochodem, chtěl jsem vám představit profesora Craiga."

Starší muž mu s úsměvem podal ruku. "Takže vy jste ten proslulý odborník na jazyky? Hodně jsem o vás slyšel, mladíku."

"Doufám, že jen dobré věci," poznamenal Chavasse, vzal cigaretu z dózy na stole a přitáhl si židli.

"Profesor Craig řídí společný projekt výzkumu vesmíru, který přednedávnem zavedlo NATO," vysvětloval šéf. "Postavil před nás opravdu zajímavý problém. A já si upřímně řečeno myslím, že ze všech našich lidí jen vy byste ho mohl vyřešit."

"Ó, jsem přímo dojat," protáhl Chavasse. "A o co jde?"

Šéf pečlivě vložil tureckou cigaretu do elegantního stříbrného náustku. "Paule, kdy jste byl naposledy v

Tibetu?"

Chavasse se zamračil. "Vy to přece víte stejně dobře jako já. Před třemi lety, když jsme potřebovali dostat ven dalajlámu."

"A nechtěl byste se tam podívat ještě jednou?"

Chavasse pokrčil rameny. "Tibetsky pořád ještě umím docela slušně. Samozřejmě ne plynule, ale domluví se bez obtíží. Myslím, že víc než jazyková bariéra bude vadit, že jsem Evropan. To už je místní specifika, že?"

"Ale pokud jsem správně rozuměl, říkal jste, že jste před třemi lety dokázal převést přes hranice dalajlámu," ozval se profesor Craig.

Chavasse přikývl. "Ale to bylo něco jiného. Jen tam a zpět, všechno bylo za mnou během několika dní. Kdybych tam musel zůstat delší dobu, tak nevím, jak bych dopadl. Nevím, jestli si to, pane profesore, uvědomujete, ale ani jeden z vězňů, kteří se během korejské války dostali do čínského vězení, nepřežil. Nemusím vám vysvětlovat, proč. Dejte mi patřičné šaty, pošlete mě do Ruska a já to zvládnou. Ale na ulici v Pekingu budu trčet jako kůl v plotě."

"To máte pravdu," přitakal šéf. "Chápu, jak to myslíte, ale co když se nám podaří na ně vyžrát?"

"To bych se rád nechal poučit, jak," namítal Chavasse. "Číňané opravdu přitvrdili během posledních tří let, co jsem tam nebyl. Zejména po nepokojích v Tibetu. I když... Nevím, jestli opravdu dokážou uhlídat tak obrovské území." Odmlčel se a potom se váhavě zeptal: "Ta věc - je to důležité?"

Šéf vážně pokýval hlavou. "Možná důležitější, než co jsem vám kdy svěřil."

"Tak dozvím se, o co jde?"

Šéf se pohodlněji zabořil do lenošky. "Co je podle vás nejtěživějším problémem mezinárodních vztahů - atomová puma?"

Chavasse zavrtěl hlavou. "Ne, to si nemyslím. Atomové zbraně jsou sice důležité, ale na prvním místě bych jmenoval vesmír. Soutěžení dvou světů ve vesmíru."

Šéf přikývl. "To je pravda. Rusové začínají být pěkně nervózní. John Glenn a další vypálili rybník Gagarinovi a Titovovi. Naši ruští přátelé stále více zaostávají - a oni to vědí."

"A mohou proti tomu něco podniknout?" uvažoval nahlas Chavasse.

"Mohou," přikývl šéf. "A už pěkně dlouho na tom pracují. Ale to vám možná nejlíp vysvětlí profesor Craig."

Profesor si sundal brýle, vytáhl z náprsní kapsy kapesník a začal pečlivě leštit skla. "Největší problém, pane Chavasse, je pohon. Nestačí mít jen větší a dokonalejší rakety. Když chcete cestovat na Měsíc a ještě dál, musíte mít vhodný pohon."

"Chcete tím říct, že Rusové něco takového mají?" ptal se Chavasse.

Craig potřásl hlavou. "Ještě ne, ale nebude to už dlouho trvat. Už od roku 1956 zkoumají možnost využití energie, kterou vyzařují hvězdy. Říkáme tomu rakety na iontový pohon."

"To zní jako sci-fi," podotkl Chavasse.

"Ani nevíte, mladíku, jak rád bych vám dal za pravdu," pokýval hlavou profesor. "Ale dnes to už není pouhá fantazie, bohužel. Když v nejbližší době nepřijdeme s nějakým jiným řešením, můžeme to klidně zabalit."

"Předpokládám, že to jiné řešení skutečně existuje," vyzvídá Chavasse.

Profesor si pečlivě nasadil brýle a přikývl. "Díky novým vědomostem, které jsme v nedávné době získali, mohu říci, že ano, že máme naději."

Šéf se sklonil nad stolkem. "Před deseti dny do Šrínagaru, hlavního města Kašmíru, dorazil mladý šlechtic z Tibetu. Ferguson, náš spolupracovník na místě, ho vzal do parády. Předal mu mnoho hodnotných informací. Teď víme, jak vypadá současná situace v západním Tibetu. Ale to ještě není všechno. Ten člověk s sebou přinesl dopis pro profesora Craiga. Dopis od Karla Hoffnera."

Chavasse se zamračil. "Něco jsem o tom člověku zaslechl. Není to ten lékař, misionář, co už strávil v Tibetu několik let?"

Šéf přikývl. "Skvělý, vysoce kvalitní člověk a přitom většina lidí na něj zapomněla. Je až zarážející, nakolik se jeho osud podobá životu Alberta Schweitzera. Lékař, hudebník, filozof, matematik. Věnoval Tibetu čtyřicet let života."

"A stále ještě žije?" ptal se Chavasse.

Šéf přikývl. "Ano, teď žije v malém městečku Čangu. To je asi sto sedmdesát kilometrů od hranice s Kašmírem. Podle našich zpráv žije v domácím vězení."

"A co ten dopis?" otočil se Chavasse k profesorovi Craigovi. "Proč psal zrovna vám?"

"Karl je můj bývalý spolužák a později dlouholetý kolega," řekl Craig. Potom s povzdechem dodal:

"Pane Chavasse, Karl je jeden z nejskvělejších mozků našeho století. Mohl z něj být druhý Einstein, ale on se rozhodl, že se pohríbí zažíva v bohem a lidmi opuštěné pustině."

"Ale co píše, že to způsobilo takový rozruch?" vyptával se Chavasse.

"Na první pohled nic tak převratného. Prostě dopis od spolužáka jako každý jiný. Zřejmě se dozvěděl, že ten mladý šlechtic chce uprchnout, až na poslední chvíli. Je dost nemocný."

"Jak s ním Číňané zacházejí?"

"Zřejmě docela slušně." Craig pokrčil rameny. "Tamější lidi ho odjakživa milují. Komunisti by ho zřejmě rádi zneužili jako jakýsi symbol. Píše mi, že je v domácím vězení už přes rok. Aby mu čas lépe ubíhal, vrátil se ke své lásce největší - k matematice."

"A to je ta důležitá zpráva?"

"Karl Hoffner je zřejmě největší matematik všech dob," prohlásil profesor s nelíčeným obdivem a úctou.

"Promiňte, ale teď musím zabřednout do technických podrobností."

"Jen si posлуžte," pobídl ho Chavasse.

"Nevím, nakolik se vyznáte v základech matematiky," začal Craig, "ale Einstein prokázal, že hmota není nic jiného než energie zakletá do pevně daného vzorce."

" $E = mc^2$ ." Chavasse se zazubil. "Zatím je mi to jasné."

"Tenhle proslavený vzorec objevil, když ještě jako mladík psal doktorskou práci," pokračoval profesor.

"Karl Hoffner prokázal, že sama o sobě energie není nic jiného, než prostor zakletý v určitém vzorci.

Došel k tomuto závěru díky převratným objevům v oblasti neeuklidovské geometrie, které se svým významem rovnají Einsteinově teorii relativity."

"A teď už mi to jasné není," postěžoval si Chavasse.

"Z toho si nic nedělejte," usmál se Craig. "Téhle teorii zatím porozumělo jen asi šest mozků na zemi, tak nesmíme je složitá. Původně vyvolala mezi vědci obrovský rozruch, ale později se na ni zapomnělo. Chápejte, byla to čistě abstraktní teorie. Nedaly se z ní vyvodit žádné použitelné závěry."

"A teď váš spolužák šel dál," hádal Chavasse. "Je to tak?"

Craig přikývl. "Zmínil se ve svém dopise - jen tak mezi řečí - že našel řešení problému. Prokázal, že s prostorem se dá manipulovat - takřka ho ohýbat, chcete-li - až se z něj stane energetické pole."

"A to je ta šíleně důležitá zpráva?" ptal se Chavasse.

"Jestli je důležitá?" užasl profesor nad jeho nechápavostí. "Za prvé to degraduje naše dosavadní poznatky o nukleární fyzice kamsi na úroveň doby kamenné. A za druhé vytváří naprosto novou koncepci cestování vesmírem. Nyní můžeme vyrábět energii, která bude pohánět naše rakety, ze samotného prostoru. To je přece mnohem dokonalejší způsob, než iontový pohon, který vymýšlejí Rusové."

"Myslíte, že si Hoffner uvědomuje důležitost svého objevu?" zeptal se Chavasse.

Craig potřásl hlavou. "Myslím, že ani netuší, že došlo k orbitálním letům. Kdyby věděl, že člověk už překročil práh vesmíru, okamžitě by si uvědomil důležitost svého objevu."

"To je neuvěřitelné," vydechl Chavasse.

"Mnohem důležitější je tohle: jeho objev nemá vůbec žádnou cenu ani pro nás, protože neznáme technické podrobnosti. Dokud zůstanou ukryty v mozku nemocného starce, uzavřeného v domácím vězení kdesi v komunistické zemi," doplnil ho šéf. "Paule, musíme ho odtamtud dostat."

Chavasse si povzdechl. "Žadonil jsem, aby mi přidělili nějaký úkol v terénu," připustil, "a teď ho mám. Ale ať visím, jestli vím, jak to provedu."

"Už jsem o tom trochu přemýšlel." Šéf odsunul stranou šachovnici a rozložil velkou mapu.

"Tak tady někde to všechno bude probíhat. Kašmír a západní Tibet. Čangu leží asi sto sedmdesát kilometrů od hranice. Povšimněte si, že z kašmírské strany asi sedmdesát kilometrů od hranice leží vesnice Rudok. Ferguson mě informoval, že mladý Tibeťan, který dopravil dopis, tvrdí, že Číňané nemají tuto oblast pod přísnou kontrolou. Uvádí, že klášter poblíž vsi působí jako středisko odporu. Kdyby se

nám podařilo vás dopravit do kláštera, měl byste přinejmenším jakousi základnu. Ale dál to už bude pochopitelně jen a jen na vás."

"A já se musím ptát především na dvě věci," řekl Chavasse. "Jak se tam dostanu? A pokud by se mi to podařilo, jak získám důvěru místních lidí?"

"Na tom se už pracuje," ujistil ho šéf. "Když včera večer za mnou přišel profesor Craig, aby mě upozornil, že v dopise je víc důležitých údajů, spojil jsem se po zvláštních linkách s Fergusonem, který je teď ve Šrínagaru. Mluvil jsem s ním potom ještě asi třikrát. Zařídí, aby vás tam spolu s tím mladým Tibet'anem pustili."

"Ale jak se tam dopravím?"

"Letadlem."

Chavasse se zamračil. "Jste si jistý, že se tam dostaneme z Kašmíru? To je přece strašně vysoko nad mořem."

"Ferguson někde vypátral jakéhosi samorosta jménem Jan Kerenský. Je to Polák a za války sloužil u britského vojenského letectva. Teď pracuje pro místní vládu: letecké snímkování a tak podobně. Vypadá to, že někde u Léh musí být nouzové letiště z dob války, které postavili ještě Britové. A on ho někdy používá. Je to jen asi sto kilometrů od hranic s Tibetem. Nabídli jsme mu pět tisíc za to, že vás dopraví letadlem do toho kláštera u Rudoku. Jednou tolik dostane, pokud vás tam, přesně o týden později, vyzvedne."

"Jak se na to tváříš? Zvládne to?"

Šéf přikývl. "Říká, že možné to je, nic víc jsme z něj nedostali. Zřejmě budete potřebovat notnou dávku štěstí."

"To rád slyším," ujistil ho Chavasse. "Kdy letím?"

"V devět letí vojenský bombardér do Singapur. Tím se dostanete do Adenu. Odtud se už dá letět do Kašmíru."

Vstal a rozhodně prohlásil: "Pane profesore, myslím, že v tuhle chvíli pro úspěch naší věci už nic víc udělat nemůžeme. Odvezu vás domů. Třeba ještě usnete."

Když se Craig začal zvedat z křesla, Chavasse ho zadržel: "Dovolte, ještě okamžik, pane profesore."

Craig znovu usedl a Chavasse pokračoval: "Je tu ještě něco, co musíme vyjasnit. Musíme nějak zařídit, aby mi doktor Hoffner důvěroval. Jak pozná, že jsem na jeho straně? Napadá vás něco?"

Craig chvíli zamračeně zíral do prostoru a potom se najednou usmál. "Už to mám! Vzpomněl jsem si na jednu věc, o které ví jen Karl Hoffner a já. Týká se to jeho minulosti," upřesnil. "Oba jsme kdysi milovali stejnou dívku. A jednoho krásného květnového večera na koleji v Cambridge jsme se rozhodli, že celou věc jednou a provždy vyřešíme. Dotyčná dívka seděla pod oknem na zahradě. Hodili jsme si minci a on si s ní šel promluvit jako první. Nikdy nezapomenu, jak se tvářil, když se vrátil."

Potom jsem šel na zahradu já a ta dívka mi slíbila, že si mě vezme. Stáli jsme tam a poslouchali, jak Karl ve svém pokoji hrál Měsíční sonátu. Víte, on býval výtečný klavírista."

"Děkuju vám, pane," řekl Chavasse tiše.

"Mladíku, bylo to strašně dávno, ale on si určitě pamatuje jednu každou minutu té jarní noci. Já to vím, protože i mně to zůstalo v paměti už navždy." Craig mu podal ruku. "Pane Chavassi, nezbývá, než vám popřát hodně štěstí. Doufám, že vás brzy zase uvidím."

Vzal si kabát a šel ke dveřím. Šéf se svižně otočil a s úsměvem prohlásil: "Paule, nebude to žádná procházka růžovým sadem. Ale je to strašně důležité pro nás, pro všechny. Prosím vás, myslete na to. Jean tady zůstane, uvaří vám něco dobrého a tak podobně. Potom vás vyprovodí na vojenské letiště. Promiňte, že tam nebudu, ale já mám v půl desáté důležitou poradu na Ministerstvu zahraničí."

"To nevadí, pane," ujistil ho Chavasse.

Šéf spěchal ke dveřím, otevřel je před profesorem a na prahu se otočil. Zdálo se, že chce ještě něco říct. Chvíli váhal, potom si to rozmyslel a tiše za sebou přivřel dveře.

Chavasse několik dlouhých minut stál bez hnutí uprostřed pokoje. Potom si zapálil cigaretu a šel do kuchyně.

Jean Frazerová mu smažila vajíčka na slanině. Otočila se a pokrčila nos. "Běž se raději osprchovat. Vypadáš příšerně."

"Kdybys dostala prácičku jako já, taky bys nevypadala nejlíp," bránil se Chavasse. "Neslabilas mi náhodou kávu?"

"Nechtěla jsem vás rušit." Přistoupila k němu a nervózně si přejela dlaněmi po stehnech. "Paule, je to průšvih, co?"

"Průšvih je slabý slovo," zazubil se. "Že já blbec se nechám vždycky namočit do takových šíleností!" Najednou měla slzy na krajíčku. Rychle se sklonil a políbil ji na rty. "Potřebuju deset minut. Vysprchuju se, převlíknu a nasnídáme se spolu. Potom mě odvezeš vstříc zlému osudu."

Rychle se otočila ke sporáku, Chavasse se vrátil do obývacího pokoje a začal si rozvazovat kravatu. Otevřel okno, chvíli dýchal čerstvý ranní vzduch a najednou ucítil příliv dobré nálady. Je to poprvé během posledních dvou měsíců, co opravdu žiju, pomyslel si. Když šel do koupelny, pohvizdoval si.

INDIE TIBET 1962

## ČTVRTÁ KAPITOLA

Když Chavasse druhý den ráno opouštěl budovu letiště ve Šrínagaru, u východu na něj čekal Ferguson. Byl to štíhlý muž s prošedivělými vlasy ve vzdušném a nažehleném obleku z bílého lnu.

Usmál se a podal Chavasemu ruku. "Dlouho jsme se neviděli, Paule. Jak se máš?"

Chavasse byl unavený, oblečení měl pomačkané jako kdyby v něm spal celou noc, ale přesto se zmohl na úsměv. "Zrovna teď strašně. Let z Adenu jsem stihnul, ale dostali jsme se do bouřky a zmeškal jsem letadlo do Dillí. Víš, co to je - tvrdnout někde na konci světa několik hodin?"

"Vím, že potřebuješ pořádného panáka a taky se osprchovat," prohlásil Ferguson. "Ty nemáš žádná zavazadla?"

"Ne, na tenhle výlet jsem vyrazil jen tak nalehko," řekl Chavasse a zvedl do výšky svůj příruční plátěný kufřík. "Spoléhal jsem na tebe. Budeš mi muset sehnat hadry, abych do té místní scenerie zapadl."

"Já už je mám," ujistil ho Ferguson. "Pojď, jdeme k autu. Parkuju tamhle."

Když se auto rozjelo směrem k Šrínagaru, Chavasse si zapálil cigaretu a zadíval se z okna na hradbu zasněžených špičatých hor pod zářivě modrým nebem. "Tak tomuhle se říká nejkrásnější údolí Kašmíru?"

"Jsi zklamaný?"

"Ne, naopak," ujistil ho Chavasse. "Četl jsem o něm hodně, ale ve skutečnosti je ještě krásnější, než jsem si to uměl představit. Jak dlouho už jsi tady?"

"Asi osmnáct měsíců," odpověděl s úsměvem Ferguson. "Já vím, dali mě v podstatě k ledu, ale já si nestěžuju. Teď už se stejně nehodím pro práci v terénu."

"A co noha?"

Ferguson pokrčil rameny. "Jde to. Někdy mám pocit, že ji pořád ještě mám, ale doktoři říkají, že tyhle halucinace mohou trvat i několik let."

Zpomalil a opatrně projížděl úzkými uličkami a zaplněným náměstím, kde hlučel orientální bazar.

Chavasse se zadíval z okénka na pestrrou směsici lidí i věcí, ale pořád myslel na Fergusona. Dobrý, mimořádně výkonný agent, jeden z nejlepších, kteří kdy pracovali pro Výbor. Až jedné tmavé noci v Alžírsku mu někdo hodil do okna ložnice granát. To se může kdykoli stát každému z nás, pomyslel si. I ti nejlepší a nejpečlivější dřívě nebo později musí skončit.

Zapudil smutné myšlenky a zapálil si další cigaretu. "Ten pilot, cos ho vyhrabal... Jak se jmenuje? Kerenský? Je spolehlivý?"

"Jeden z nejlepších pilotů, co jsem kdy zažil," prohlásil uznale Ferguson. "Za války velel letce britského vojenského letectva, má vyznamenání, že se mu málem nevejdou na hrud'. Tady létá už asi pět let."

"A jak si vede?"

"Nemusíš se bát, všechno dobře dopadne. Víš, hory jsou hory. Kerenský mi říkal, že si s hranicí nikdy nedělá hlavu."

"Takže si myslí, že by mě tam dokázal dopravit?"

Ferguson se zazubil. "Za ty prachy, co mu nabízíme, by tě klidně vzal i do pekla. Na něj platí doláče."

"A bydlí tady, v Šrínagaru?"

Ferguson přikývl. "Má na řece hausbót. Vlastně je to ode mě jen pět minut."

Ferguson zpomalil, odbočil za roh, a auto, které se mezitím dostalo na úplně opačný konec světa, už vjíždělo na příjezdovou cestu ke vkusně upravenému bílému přízemnímu domku. Mladý sluha v červeném turbanu a bílých šortkách seběhl z verandy a převzal od Chavasseho jeho plátěný kufřík.

V domě byl příjemný chládek a pološero, protože okna chránily žaluzie. Ferguson uvedl hosta do bílé vykachlikované moderní koupelny, která zářila čistotou.

"Myslím, že tady najdeš všechno, co budeš potřebovat," řekl. "Požádal jsem sluhu, aby ti připravil vhodné oblečení. Čekám na terase."

Když odešel, Chavasse se zadíval do zrcadla. Zarudlé oči, unavený a zarostlý obličej. Těžce si povzdechl a začal se svlékat.

Když o dvacet minut později přišel na terasu, vypadal a cítil se úplně jinak. Měl na sobě lehké bavlněné kalhoty, zářivě bílou košili a vlasy měl stále ještě vlhké po sprše. Ferguson seděl u malého stolu ve stínu pestrého slunečníku. Pod terasou se rozprostírala zahrada, která se táhla až k řece Jhelum.

"Máš tady pěkný výhled," řekl uznale Chavasse.

Ferguson přikývl. "Nejhezčí je to večer. Rád se dívám, když slunce zapadá za hory. To je pohled pro bohy, to mi věř."

Objevil se sluha, který přinášel nápoje. Na podnosu stály dvě ojiněné vysoké sklenky. Chavasse se nedočkavě napil a spokojeně vydechl: "Tohle jsem potřeboval! Teď se už zase cítím jako člověk."

"Rádi posloužíme, pane," zažertoval Ferguson. "Chceš něco pojmít?"

"Ne, dostal jsem najíst v letadle," řekl Chavasse. "Rád bych se co nejdříve setkal s Kerenským, pokud ti to nevádí."

"Ale vůbec ne," řekl Ferguson, zvedl se ze židle a po několika plochých schůdkách sestoupil na sluncem ožehlý trávník.

Když prošli brankou v živém plotě a zabočili na pěšinku, Chavasse se zeptal: "A co ten Tibet'an? Jaký je?"

"Joro?" ozval se Ferguson. "Myslím, že se ti bude líbit. Je mu asi tak třicet, je nesmírně chytrý a dobře mluví anglicky. Když byl ještě dítě, Hoffner mu zařídil tříleté studium na britské škole v Dillí, u misionářů. Je starému pánovi bezmezně oddaný."

"Kde je teď?"

"V utečeneckém táboře za městem. Je jich tam víc. V poslední době sílí příliv uprchlíků sem, do Kašmíru."

Najednou ukázal kamsi před sebe. "Tamhle máš Kerenského."

Ani ne dva metry od nich kotvil u břehu zlatočervený hausbót. Člověk, který stál na střeše kabiny, měl na sobě jen plavky. Než stačili přijít blíž, lадným skokem zmizel pod vodou.

Úzké schůdky, které vedly na palubu, činily Fergusonovi kvůli noze potíže. Chavasse vystoupal jako první a podal mu ruku. Paluba byla dokonale vydrhnutá a svítila bílým čistým dřevem. Celá loď byla dobře udržovaná a ve vzorném pořádku.

"Jak to vypadá v podpalubí?" ptal se Chavasse.

"Výborně," ujistil ho Ferguson. "Na lodích, jako je tahle, každoročně tráví dovolenou mnoho rodin."

Pod plachtou, která je chránila před sluncem, stál proutěný stolek a několik židlí. Posadili se a čekali na Kerenského, který si už všiml, že má návštěvu, a vracel se k lodi lehkým, elegantním kraulem. Vyšplhal přes kovové zábradlí a voda stékala po jeho mohutném a vysportovaném těle. "Á, to bude asi pan Ferguson," zahlaholil s úsměvem. "Muž, který drží kasu. Už jsem začal ztrácet naději, že dorazíte."

"Můj přítel zmeškal v Dillí přestup na letadlo," vysvětloval Ferguson.

Jan Kerenský měl pozoruhodně drsný, nepěkný obličej. Když se usmál, pleť protnulý tisíce drobných vrásek. "Hlavně doufám, že nemá pocuchané nervy." Otočil se k Chavassemu. "Tam, kam se chystáte, je budete moc potřebovat."

Chavasse už na první pohled ucítil ke Kerenskému velkou sympatii. "Ferguson mi tvrdil, že když budu s

vámi, budu v nejlepších rukou."

Kerenský se široce usmál. "Já si to, mezi námi, myslím taky, ale od vás to chci slyšet, až to dobře dopadne. Omluvte mě."

Odklusal přes palubu a zmizel kdesi v útrobách lodi. "Prima chlápek," poznamenal Chavasse.

"Hlavně ten pravý," ozval se Ferguson. "Když vás tam nedostane on, tak potom už nikdo."

Když se Kerenský vrátil na palubu, přinášel podnos, na kterém kromě orosených sklenic ležela i velká složená mapa. Odložil podnos na stůl a posadil se do proutěného křesílka. "Vychlazená vodka, přátelé. Nejlepší nápoj na světě."

Chavasse upil pořádný doušek. "Polská, že?"

"Samozřejmě," přisvědčil Kerenský. "Jinou ani nepiju. V tomhle podnebí ji používám jako životabudič. A podívejte, v jaké jsem formě." Poplácal se dlaní po opáleném hrudníku. "Věřil byste, že mi je pětáctýřicet, pane Chavassi?"

Chavasse měl co dělat, aby se nerozesmál. "Málem ani ne."

Kerenský odsunul podnos a rozložil mapu. "Tak jdeme na věc. Ferguson mi říkal, že nejedete do Tibetu poprvé."

"Znám jen jeho jihovýchodní část," upřesnil Chavasse.

"Západní je fakticky trochu jiná," řekl Kerenský. "Skoro celý západ Tibetu leží ve výšce kolem čtyř a půl tisíce metrů nad mořem. Drsná horská divočina."

"Myslíte si, že se tam dokážeme dostat letadlem?"

Kerenský pokrčil rameny. "Za pokus to stojí. V Léh je nouzové letiště, které jsem už párkrát použil. V průsmyku, ve výšce asi tři tisíce metrů, leží horská osada. Odtud do Rudoku je pouze sto třicet kilometrů."

"Myslíte si, že tam přistaneme bezpečně?"

Kerenský přikývl. "Už jsem mluvil s tím místním chlápkem, co poletí s vámi. Tvrdí, že asi devět kilometrů na východ od Rudoku je perfektní místo pro přistání. Prý rovný písečný břeh jezera."

"To zní dobře," řekl Chavasse. "Jakým letadlem poletíme?"

"Havilland Beaver. V horách má šanci pouze lehký a hbitý stroj," vysvětloval Kerenský. "Překročíme hranici s Tibetem v průsmyku Pangong Co. Je to asi čtyři a půl tisíce metrů nad mořem, takže to zvládnem jen taktak, s odřeným břichem. Varuju vás, to nebude žádný výlet. Tam nahoře je spousta sněhu, všechno zledovatělé. Když to chcete vzdát, udělejte to, ale teď hned."

"Přece vám nebudu kazit kšefty, ne?" bránil se Chavasse. "Kdy vyrazíme?"

Kerenský se zazubil. "Příteli, vy jste můj člověk. Málem jsem to chtěl udělat jen tak, z lásky k umění, ale moje merkantilní povaha jako vždy zvítězila. Poletíme do Léh ještě dnes odpoledne. Je úplněk. Jestli v noci bude jasno, zkusíme to vzít rovnou do Rudoku, ale jestli bude pod mrakem, já si přes hory letět netroufnu."

"Tak jak, Paule, vyhovuje vám to?" ptal se Ferguson.

Chavasse pokrčil rameny. "Čím dřív tam vyrazíme, tím dřív to bude za námi. V kolik?"

"Dejme tomu ve tři odpoledne. Sejdeme se na letišti," navrhl Kerenský. "A co Tibeťan?"

"Právě se za ním chystáme," odpověděl Ferguson. "Já mu to vyřídím, bude na letišti včas."

Všichni tři vstali a Kerenský pozvedl sklenici k připitku. "Jak se říká v Polsku, na bezbolestnou smrt, pánové."

Vypil vodku do dna, odložil sklenici a s úsměvem dodal: "A teď, když dovolíte, se vrátím do vody."

Otočil se a přes kovovou zábradlí skočil do nažloutlé vody. Chavasse a Ferguson sestoupili na břeh a vrátili se do domu.

Když o něco později opustili Šrínagar a jeli směrem k uprchlickému táboru, Ferguson mlčel a tvářil se mímě zamračeně.

"Co je ti?" ptal se Chavasse.

Ferguson pokrčil rameny. "Možná je to úplná blbost, ale mám dojem, že Kerenský to na nás trochu hraje. Ve skutečnosti asi není tím výletem ani trochu nadšený."

"Tak to nechápu. Vždyť dostane peněz jako za krávu," řekl Chavasse. "Spíš si myslím, že už toho zažil

dost a trochu se bojí pokoušet osud ještě jednou. Znáš to přísloví o džbánu a uchu?"

"A co ty, Paule?" odpověděl mu Ferguson otázkou a zadíval se na něj úkosem. "Jak je ti?"

"Raději se ani neptej," odbyl ho Chavasse. "Jsem tady, protože mě sem poslal Výbor. Pro mě je to jen další úkol, práce jako každá jiná. Možná jen o něco složitější, ale to je všechno."

"Ale nemáš tak trochu husí kůže po těle?" naléhal Ferguson.

"Ale to víš, že mám," smál se Chavasse. "Jinak bych tady nebyl."

Ferguson sjel z dálnice a auto ještě několik kilometrů ujíždělo po prašné silnici, která pozvolna stoupala vzhůru mezi poli a pastviskami. Vyjeli na malé návrší a spatřili u malého potoka dvacet nebo třicet jurt. Byl to idylický pohled, k večerní obloze se zvedal kouř od několika ohnišť, kde se vařilo jídlo. Několik žen stálo po kolena ve vodě a pralo prádlo. Dlouhé sukně měly vykasané až k pasu a pokřikovaly něco na děti, které se honily okolo nich.

Jurty byly stejné, jaké lze spatřit kdekoli v Tibetu: několik dohromady sešitých kůží z jaků obepínalo proutěnou kulatou kostru. Kolem každé jurty se vršila nízká zídka z kamenů či rašeliny.

Tábor vypadal poklidně a svým způsobem i půvabně. Chavasse se usmál na malého chlapce, který si jich všiml jako první a zavolal na kamarády. Za malou chvíli běželo směrem k nim celé hejno dětí a ty v běhu pokřikovaly na matky.

Ženy zvedly hlavy od práce, zastínily si dlaní oči a prohlížely nově příchozí. V tom okamžiku se na rovině, která tvořila vrchol návrší, objevil jezdec, vyplašil skupinku pasoucích se jaků a sjížděl dolů do tábora.

Měl na sobě dlouhý tradiční úbor se širokými rukávy, na zádech ovčí kožíšek bez rukávů a vysoké boty z přírodní nebarvené usně. Vlasy měl sčesané do dvou copánků a na hlavě kónickou beranici. V levém uchu se mu pohupovala velká stříbrná náušnice.

Přiklusal blíž na malém horském koníkovi, sestoupil z něj a návštěvníci si zblízka prohlíželi jeho středověkou výstroj i oblečení. Měl štíhlou, svalnatou postavu a opálený obličej by klidně mohl patřit Evropanovi. Vysoké lící kosti a orlí nos mu dodávaly vpravdě aristokratického vzezření. Děti, které se před ním rychle rozestoupily, skláněly uctivě hlavy.

"Joro," řekl Ferguson, "to je pan Chavasse."

Tibeťan mu podal ruku a upřímně řekl: "Jsem rád, že jste tady."

Chavasse z něj měl nejpříznivější dojem. Joro mluvil výbornou angličtinou a vypadal jak člověk, který ob stojí v každé společnosti. Vypadal inteligentně a odvážně - zkrátka přirozený vůdce každým coulem. Ne, tenhle z boje nikdy neuteče, pomyslel si Chavasse.

Opustili tábor a po několika metrech usedli na travnatý břeh potoka. Chavasse nabídl Jorovi cigaretu, kterou ten s díky přijal, a sám si rovněž zapálil. Když mu zapálil cigaretu, vyzvídal: "Ferguson mi řekl, že se chcete vrátit do Tibetu a pomoci mi, jak to jen půjde. Proč?"

"Ze dvou důvodů," vysvětloval Joro. "Protože mi pan Ferguson řekl, že jste jeden z těch, kteří pomohli uniknout dalajlámovi. A taky proto, že chcete pomoci panu doktoru Hoffnerovi."

"Ale povězte mi, proč jste vůbec odešel z Tibetu? Měl jste tam nějaké problémy?"

Joro potřásl hlavou. "Jestli si myslíte, že mám na svědomí něco ošklivého, tak to ne. Ne, pane Chavassi, tak to není. Můj lid je odvážný, ale nemůžeme bojovat proti Číňanům jen meči a luky. Potřebujeme moderní zbraně, kulomety a samopaly. Přišel jsem přes průsmyk Pangong Co a v podšívce kožichu jsem přinesl zlato. Přišel jsem nakoupit zbraně a pan Ferguson mi to domluvil."

"Odvezete si je s sebou," ujistil ho Ferguson. "To jsem zařídil. Pušky, náboje, několik samopalů a bednu granátů. Víc jsem už nesehnal. Právě jsme byli za Kerenským. Chce letět do Léh dnes odpoledne."

Vyhovuje vám to?"

Joro přikývl. "Jestli je pan Chavasse připraven, není proč to odkládat."

"Pokud se počasí nezmění, Kerenský se dnes v noci pokusí dostat až do Rudoku," řekl Chavasse. "Moc času nemáme. Měl byste mě zasvětit do věci. Jak to vypadá v západním Tibetu - myslím, celková situace?"

"Je úplně jiná než na ostatním území země. Číňané postavili silnici mezi Gartokem a Jarkandem, procházející náhorní planinou Aksai Čin, o kterou vedou spor Indie a Čína. Ale po silnici skoro nikdo nejedí. Vede nejméně obydlenou částí Tibetu. Číňané mají pod kontrolou pouze jednotlivé osady a

městečka, nikoli celou rozlehlou oblast."

"Takže tam existuje hnutí odporu?"

Joro se tiše usmál. "Většina mých lidí jsou pastevcí, kteří neustále kočují z místa na místo se svými stády. Jsou to tvrdí horalové a nenechají si libit zvěrstva Číňanů. Copak se dá očekávat něco jiného?"

"Já jsem si myslel, že Tibetané jsou odpůrci jakéhokoli násilí, protože vyznávají buddhismus," poznamenal Ferguson.

"Kdysi tomu tak skutečně bylo," řekl Joro smutně. "Ale potom k nám vtrhli rudí, zabíjeli naše mladé muže a znásilňovali naše ženy. Kdysi, než náš pán Buddha nám přinesl mír, jsme bývali bojovníky. A teď jsme zase. Za to mohou Číňané."

"Má pravdu," řekl Chavasse Fergusonovi. "Když jsem byl na jihu, viděl jsem, že i mniši se zapojili do odporu."

"To máte pravdu," přisvědčil Joro. "Poblíž Rudoku, v klášteře Jalung Gompa najdeme hodně přátel. Mniši pro nás udělají všechno, co bude v jejich silách."

"A teď mi vyprávějte o Hoffnerovi," požádal ho Chavasse. "Když jste ho naposledy viděl, jak se cítil?"

"Byl hodně nemocný. Právě proto jsem za ním jel. Řekl jsem mu, že se chystám do Kašmíru a on mě požádal, abych vzal s sebou jeho dopis."

"Takže stráže nejsou až tak přísné, že?"

Joro potřásl hlavou. "Nechali ho bydlet v jeho starém domě v Čangu. To je starobylé město, má asi pět tisíc obyvatel a dosud zachovalá opevnění. Plukovník Li, čínský velitel celého regionu, sídlí právě tam."

"Smí Hoffner opustit dům?"

"Občas se jde projít po městě, ale nesmí ho opustit." Joro pokrčil rameny. "Řeknu vám to takhle: neobtěžují ho na každém kroku. Kam by taky šel - starý a nemocný."

"Takže pro nás to bude o to snazší," přemýšlel nahlas

Chavasse. "Potřebujeme jen jedno: dostat ho z Čangu na to nouzové letiště, co jste objevil poblíž Rudoku. Pak už ho převezme Kerenský."

"Má to háček," skočil mu do řeči Joro. "Hoffnerovi se stará o dům správcová. Ta nám může dělat potíže. Když jsem s ním naposledy mluvil, ona tam nebyla, ale já jí nevěřím."

"Proč ne?" ptal se Chavasse.

"Mám k tomu víc než dobré důvody," vysvětloval Joro. "Je to Číňanka - či - přesněji řečeno - napůl Číňanka. Její otec byl Rus a to je možná ještě horší. Jmenuje se Kát'a Stranová. Cestovala se svým otcem do Lhasy a on po cestě zemřel."

"A Hoffner se jí ujal?"

Joro přikývl. "To je Hoffnerova velká chyba - vždycky pomůže každému, i kdyby na to měl doplatit." Chavasse chvíli zamračeně uvažoval a potom řekl: "Takže se to dá shrnout takhle: vy jí nedůvěřujete, ale nemáte žádné důkazy. Nedá se tedy vyloučit, že může být i naprosto neškodná?"

"Vlastně... Ano, i to je možné," potvrdil Joro váhavě.

"Tak to zkusíme zjistit. Když se dostaneme do kláštera, stejně budete muset jít do Čangu jako první, abyste mi potom podal zprávu. Ale na to je ještě čas."

Ferguson se zvedl. "Pokud jste hotovi, měli bychom se vrátit do Šrínagaru. Než odletíte, musím ještě zařídit spoustu věcí. A ty, Paule, bys měl využít čas a trochu se prospat."

Chavasse přikývl. "Dobrý nápad." S úsměvem stiskl ruku Jorovi. "Uvidíme se dnes odpoledne."

Tibetán zůstal na břehu potoka a oni se vrátili přes tábor k autu. Když se vůz rozjel, Ferguson se zeptal: "Co si o něm myslíš?"

"Je přesně tak dobrý, jak jsi mi ho vyličil, dokonce ještě o něco lepší. Těžko bych hledal vhodnějšího společníka."

"Musím se ti přiznat, že teď, po rozhovoru s Jorem, mám lepší náladu. Třeba to nebudeš mít tak těžké, jak jsem si to představoval," svěřil se mu Ferguson. "Ale ta žena v Hoffnerově domě... Dej si na ni pozor! I když... Třeba je neškodná."

"Třeba," souhlasil s povzdechem Chavasse.

Za vším hledej ženu... Tahle je navíc záhadná a třeba se bude chtít pomstít. Teď to ale stejně nevyřeším. Usadil se pohodlněji na sedadle, posunul si klobouk hlouběji do čela a zavřel oči.

## PÁTÁ KAPITOLA

Přestalo pršet a postel zaplavilo bledé světlo měsíce. Chavasse se vznášel v přízračném světě napůl spánku a napůl bdělosti. Po chvilce zjistil, že leží v posteli na zádech a dívá se do stropu.

Chvilí zůstal bez hnutí a potom se podíval na hodinky. Bylo už téměř jedenáct hodin. Ještě na minutku dal hlavu na polštář a cítil, že v noci se celý zpotil. Potom odhodil přikrývku a vstal. Rychle se vytřel osuškou a začal se oblékat. Natáhl si přes hlavu silný vlněný svetr, otevřel okno a vystoupil na terasu.

Otevřel se mu pohled na celé městečko Léh. Domky s plochou střechou se tísnily na strmých březích řeky Indu, která si během milionů let vyhloubila ve skalách hluboký a tmavý kaňon. Všude bylo hluboké ticho, jen kdesi za řekou zaštěkal pes a jeho hlas protnul noční klid.

Chavasse si zapálil cigaretu a schovával ji v dlaních před závaný větru. Když odhazoval zápalku, vítr odvál mraky a celé údolí zalilo jasné měsíční světlo. Noční nebe bylo neuvěřitelně krásné. Zdálo se, že obrovské hvězdy jsou tak nízko, že by se na ně dalo dosáhnout z mohutných vrcholů hor.

Zhluboka se nadechl voňavého horského vzduchu, ve kterém ještě zůstala vlhkost nedávného deště.

Napadlo ho, proč by život nemohl být takhle nádherně jednoduchý. Proč lidem nestačí jen tak stát a dívat se na krásu? Vždyť to nic nestojí, jen zabere chvíli času a dává tak strašně mnoho...

A potom ho na tváři zastudil silnější závan větru jako kdyby mu chtěl připomenout, že jen půl hodiny letu odsud je hranice. Vítr zaskučel nad střechami jako kdyby ho volal na cestu. Chavasse se otočil a vešel do pokoje.

Hotel spal. Když sešel po schodech do malé haly, do nosu ho praštil starý, vydýchaný vzduch. Pod stropem se bezmocně točil letitý větrák a nepřinášel žádné osvěžení.

Noční vrátný opřel hlavu o pult před sebou a spal. Chavasse tiše proklouzl kolem něj a vešel do baru.

Kerenský seděl u okna a pod bradou měl uvázaný ubrousek. Byl jediným hostem v lokálu. Číšník postával opodál a se zbožnou úctou sledoval, jak Polák důsledně likviduje velké pečené kuře.

Chavasse vstoupil za barový pult, nalil si velkou sklenici skotské a přihodil několik kostek ledu. Když se blížil ke stolku Kerenského, ten se na něj zadíval s úsměvem.

"Á, tady jste. Zrovna jsem se chystal, že pošlu někoho, aby vás probudil. Dáte si něco k jídlu?"

Chavasse potřásl hlavou. "Ne, já nebudu jíst, díky."

"Jak se cítíte?" vyzvídal Kerenský.

"Dobře." Chavasse se postavil k oknu a zadíval se na terasu, zalitou měsíčním světlem. "Krásná noc. Jako na objednávkou."

"Lepší už to být nemůže," přitakal Kerenský se smíchem. "Měsíc svítí tak jasně, že proletím průsmykem jako ve dne. A tohle je nejnebezpečnější část naší operace. Pak už to bude jako houska na krámě."

"Kéž byste měl pravdu," řekl Chavasse.

"Já vždycky mám pravdu. Za války jsem nalítal přes stovku bojových hodin. Pokaždé, když se mělo něco stát, jsem měl předtuchu. Víte, já mám v sobě cikánskou krev. Po prababičce z matčiny strany. Ujist'uju vás, že maléry cítím na sto honů. Ale dnes jsem úplně klidný."

Sklonil se přes stůl a nalil vodku do Chavasseho skleničky, kterou ten mezitím vyprázdnil. "Vypijte to a půjdeme k letadlu. Joro a jeden místní tam šli už před hodinou."

Chavasse se zadíval do skleničky a trochu se zamračil. V hloubi duše mu jakýsi primitivní instinkt, který pravděpodobně zdědil po svých bretonských předcích, říkal, že nic dobrého ho nečeká. Ať si Kerenský vykládá, co chce, já to vidím černě!

Řekl si to v duchu několikrát a najednou se v jeho duši rozhostil podivný fatalistický klid. Zvedl sklenici, usmál se a jedním douškem vypil její obsah.

"Jsem připraven," prohlásil.

Přistávací plocha ležela necelý kilometr od Léh, na rovném písčitém břehu řeky. Postavili ji za války britští vojenští letci. Letiště od začátku mělo nouzový charakter a nebylo uzpůsobené pro větší letadla. Na okraji plochy se tyčil jediný hangár, dosud natřený maskovacím šedozeleňým nátěrem z dob války. Když vešli dovnitř, zjistili, že děravou střechou dovnitř zatéká dešťová voda.

Letadlo stálo uprostřed hangáru a jeho stříbročervený trup zářil ve světle dvou přenosných lamp, zavěšených pod střešinou. Jagbar, Kerenského mechanik, seděl na místě pilota a soustředěně naslouchal zvuku motorů. Joro seděl vedle něj.

Jagbar seskočil na zem a Joro ho následoval.

"Jak to šlape?" ptal se Kerenský.

Jagbar se usmál a ukázal zubožený a neúplný chrup. "Skvěle, sahíbe."

"Co palivo?"

"Dal jsem tam, co se vešlo, včetně rezervní nádrže."

Kerenský přikývl a poplácal stroj po boku. "Bud' hodný, andílku," zamumlal polsky a otočil se k Chavassemu. "Až budete připraven, můžeme letět."

Chavasse se zadíval na Tibet'ana a usmál se. "Víte co, tak já si tu maškaru vezmu na sebe."

Joro přikývl, vzal z letadla vak a postupně z něj vyndal tradiční hnědou vlněnou suknici, ovčí kožíšek, beranici a pár vysokých bot z přírodní usně.

Chavasse se rychle převlékl a otočil se ke Kerenskému. "Tak co, můžu mezi lidi?"

Polák přikývl. "Z dálky vypadáte úplně jako jeden z místních, ale obličej bych moc neukazoval. Co se dá dělat, jste typický Frantík. A to se ve stepích Tibetu moc nenosí."

Chavasse se zazubil. "Budu si to pamatovat."

On a Joro nastoupili do letadla jako první a Kerenský si sedl na místo pilota. Otevřel mapu a otočil se k Jorovi.

"Jste si jist, že hlídka pohraničníků nám nebude činit potíže?"

"Určitě ne," přisvědčil Tibet'an přesvědčeně. "Oni by to měli každý den projet až k průsmyku Pangong, ale cesta není pro ně tak úplně bezpečná. V hlídce je deset lidí a seržant. Tak se raději drží hezky poblíž Rudoku."

Kerenský se vyklonil z okna a řekl Jagbarovi: "Když se nevrátím tak asi za dvě hodiny, začni nás hledat."

Mechanik přikývl a uvolnil zarážky; Kerenský pomalu vyjel z hangáru a natočil stroj po směru větru. O okamžik později se už řítily po travnaté ploše. Kerenský povolil páku a letadlo poslušně vklouzlo mezi skalnaté stěny kaňonu.

Pod křídly letadla se zvedaly mohutné a hrozivé horské vrcholy. Stroj vystoupal ještě o něco výš a mímým obloukem si naletěl do dalšího průsmyku.

Skalnaté stěny se zdály být tak nebezpečně blízko, že Chavasse raději odtrhl zrak a snažil se zaměstnat něčím jiným. Joro držel na klíně samopal a pečlivě doplňoval do náhradního zásobníku náboje. Chavasse vyndal vlastní zbraň, walthera, a prověřil, zda je v pořádku, i když věděl, že pokud by se dostal do skutečných problémů, ruční zbraň mu příliš nepomůže. Zasunul zbraň zpět do koženého pouzdra na boku a natáhl se pro další samopal.

Během další půlhodiny se dostali do opuštěných a drsných končin, které připomínaly měsíční krajinu.

Všude byly jen obrovské zasněžené vrcholky hor. Kerenský řídil letadlo s jistotou, která hraničila s genialitou. Nad vrcholky se rozprostíralo nebe jako černý samet a na něm jako střípky diamantů zářily obrovské hvězdy.

Letadlo se několikrát dostalo do vzdušné jámy. Jednou, když se potřebovali dostat z jednoho průsmyku do druhého, Chavasse měl dojem, že špičkou pravého křídla škrtl o skálu. Ale stroj letěl dál, Kerenský klidně svíral velkýma rukama řídicí páku.

Přeletěli další vrchol a najednou se o devět set metrů níž zaleskla v měsíčním světle vodní hladina.

"Pangong Co!" snažil se Joro překřičet hluk motorů.

Velký průsmyk byl pod nimi. Kerenský uvolnil páku a letadlo stoupalo do výšky, ale zasněžená země pod nimi rovněž.

Chavasse zadržel dech a instinktivně očekával náraz, ale nic se nestalo. Když letadlo dělilo od skal pod ním pouhých patnáct metrů, konečně se dostali do kaňonu, kde na jedné straně měli skály a na druhé ledovec.

Pod nimi, kam až dohlédlo oko, se najednou otevřela setmělá náhorní planina. Kerenský se otočil a Chavasse v matném světle přístrojů viděl, že se usmívá. "Pod námi je Tibet!" vykřikl pilot. "Přímo nad

Rudokem nepoletím. O reklamu nestojíme, že?"

Letadlo se stočilo na východ a pokračovalo ve stejné letové hladině. Širá step náhorní planiny se rozprostírala kam až oko dohlédne. Jen tu a tam viděli v měsíčním světle rokle a údolí, které zůstávaly nenasvícené a vypadaly tajemně. Bílé měsíční světlo zvýrazňovalo naopak vyvýšeniny.

Potom spatřili jezero a o několik okamžiků později ještě jedno. Joro poklepal pilota po rameni, Kerenský přikývl a začal klesat.

Bílý písek roviny u východního pobřeží ostrova zářil v měsíčním světle. Kerenský zakroužil nad vodní hladinou a začal klesat na přistání. Najednou ale opět prudce zvedl letoun do výšky.

"Co se děje?" vykřikl Chavasse.

"Světlo! Zahlídl jsem dole světlo," odpověděl mu Kerenský. "Tamhle za kopcem, na pobřeží. Radši klesnu, podíváme se tam."

Zakroužil nad jezerem ještě jednou, ale světlo už nikde neviděli. "Co uděláme?" ptal se pilot přes rameno. Chavasse se tázavě zadíval na Jora a Tibet'an pokrčil rameny. "Jestli tam to světlo vůbec bylo, tak to jsou určité pastevcí. Čínští vojáci by se neodvážili zůstat tady přes noc."

"Tak jdeme na to." Chavasse poklepal Kerenského po rameni. "Budeme přistávat."

Kerenský přikývl, ještě jednou zakroužil nad vodní plochou, aby přistával po směru větru a měkce posadil letoun na zem. Chavasse neztrácel ani minutu. Jakmile letadlo zastavilo, otevřel dveře, seskočil dolů a otočil se, aby mohl přijmout od Jora zbraně a náboje.

Vrtule letadla zvedla do vzduchu oblaka písku, jehož částičky ho bodaly do obličeje, ale přesto během několika okamžiků byly zbraně a krabice s náboji na zemi a Joro stál vedle nich.

Kerenský se vyklonil, aby zavřel dveře. "Za týden, ve stejnou dobu, tady," snažil se překřičet hluk motorů. "A přijďte přesně, já tady nehodlám tvrdnout!"

Chavasse a Joro rychle odtáhli zbraně i krabice se střelivem stranou a potom už jen stáli a dívali se, jak letadlo popojelo k protějšímu kraji plochy a natočilo se po větru.

Motory zavyly ještě o poznání hlasitěji a o několik okamžiků později se letoun už vznášel nad vodou, rychle nabíral výšku, vydal se na severovýchod a rychle zmizel z dohledu.

Chavasse se otočil k Jorovi a v uších mu stále ještě burácely motory letadla. "Musíme to všechno někam schovat, než si pro to přijdou tví kamarádi."

Vydal se po písčitém břehu směrem k úzké rokli, která rozčlenila břeh ve vzdálenosti asi dvanácti metrů od místa přistání. V duchu se podívil, že v uších mu pořád ještě burácí motory letadla, ale byl rád, že příhodná rokle je tak blízko.

Otočil se, chtěl zavolat Jora, ale v tom okamžiku se na okraji návrší jako mávnutím kouzelného proutku objevil džíp.

Během onoho hrůzného prvního okamžiku cítil panický strach a stačil si jen uvědomit, že vojáci mají čepice se štítkem a na lafetě zahlédl kulomet. Vyrazil do tmy a jednou rukou se snažil vytáhnout z pouzdra zbraň.

"Joro, pozor!" vykřikl anglicky.

Dlouhá, hrozná hlaveň kulometu se už natočila směrem k Tibet'anovi a tmu protřaly svítivé stopy kulek, které zvedaly do vzduchu malé fontánky písku.

Joro uskočil stranou, zoufale kličkoval a kutálel se ze svahu. Chavasse poklekl na jedno koleno a několikrát vystřelil, aby upoutal nepřítele na sebe.

Když se hlaveň kulometu otočila, Joro se postavil na nohy a zmizel mezi velkými kameny na břehu jezera. Kulky dopadaly na skály, všude kolem Chavasseho. Padl k zemi a plazil se k ústí rokle.

Ucítil pálivou bolest na tváři. Když se zvedl na nohy a snažil se uniknout do milosrdné tmy, další kulka ho zasáhla do levého ramene.

Znovu padl k zemi a čekal. Když střelba zmlkla, ticho znělo dokonce ještě hrozivěji. Opatrně se postavil na nohy a výstřely znovu zaduněly. Rokli zaplnilo ostré bílé světlo.

Zadíval se do něj a čekal, protože utíkat nebylo kam. Po chvíli se do rokle skutálely dva kamínky a na okraji návrší se objevili dva čínští vojáci, kteří drželi v rukou samopaly připravené ke střelbě. Když Chavasse zvedl walthera a chystal se vystřelit, mezi nimi se objevil třetí muž.

S lehkým úsměskem stál na okraji rokle a byl tak blízko, že Chavasse viděl pírkó na jeho tyrolském

klobouku a kožešinový límec lovecké bundy.

"Sakra, nechte už těch hloupostí," řekl muž tiše anglicky. "Tahle hračka je vám stejně nanic."

Chavasse k němu užasle vzhledl a potom, i když rameno protínala řeřavá bolest, se rozesmál. Tak tomu se říká překvapení!

"Tumáte, vemte si to," řekl Chavasse, odhodil zbraň a čekal, až ji vojáci seberou.

## ŠESTÁ KAPITOLA

Ze stepí se přihnál ledový vítr, vtrhl do rovinaté krajiny a sevřel Chavasseho ledovými prsty. Zachvěl se a jednou rukou si přitáhl k obličejí límec ovčího kožichu.

Ostrá bolest v rameni se změnila v tupý, bolestivý tlak. Nelítostný mráz snad znecitlivěl čerstvou ránu. Chavasse měl dojem, že hlava mu každou chvíli pukne bolestí, bylo mu špatně od žaludku. Možná jsem si ještě nezvykl na velkou nadmořskou výšku, napadlo ho.

Seděl na zemi a zády se opíral o kolo džípu. O několik metrů dál před stanem tančil ve větru plamínek přenosného vaříče. U něj dřepěli dva čínští vojáci. Jeden z nich držel na klíně samopal a kouřil, druhý ohříval v hliníkovém esšálku kávu.

Chavasse uvažoval, jak asi dopadl Joro. Přinejmenším se mu podařilo uniknout a zřejmě bez zranění. To už je něco, ale zatím od něj nemohu očekávat žádnou pomoc. Není ozbrojen a je sám, nedokáže nic.

Kdyby se mu podařilo spojit se s jeho lidmi - to by už bylo o něčem jiném...

Závěs, který chránil vstup do stanu, se otevřel a objevil se muž v tyrolském klobouku a lovecké bundě. V ruce měl balíček první pomoci.

Podřepí vedle Chavasseho a se soucitným úsměvem se zeptal: "Jak vám je?"

Chavasse pokrčil rameny. "Jak mi je? Zatím ještě žiju."

Muž vytáhl z kapsy balíček cigaret. "Vemte si. Třeba vám to udělá dobře."

Věk kolem pětatřiceti, štíhlý, urostlý. Když v dlaních zaplál ohýnek zápalky, nasvítil pohledný, inteligentní obličej a ústa vždy připravená k úsměvu.

Chavasse zhluboka vdechl kouř do plic a rozkašlal se.

"Jsou ruské!" vyhrkl, vdechl znovu kouř a najednou mu jeho situace už nepřipadala tak beznadějná.

"Jak jinak," usmál se muž. "Andrej Sergejevič Kurbský - jsem vám k službám."

"Doufám, že se neurazíte, když já takhle zdvořilý nebudu."

"To naprosto chápu." Kurbský se dobromyslně rozchechtal. "Měl jste jednoduše smůlu, že jsme se zrovna potloukali po stejných končinách."

"Když už o tom mluvíme - co vy tady vyvádíte takhle uprostřed noci?" vyzvídal Chavasse. "Tady není bezpečno."

"Cestoval jsem do Čangu. Porouchalo se nám auto. Než jsme to spravili, byla už tma, tak jsem se rozhodl přenocovat ve stepi. Docela jsem zíral, když se objevilo vaše letadlo. Podruhé jste mě zaskočil, když jste křičel na toho druhého anglicky."

"Asi stárnu," prohlásil Chavasse s povzdechem. "Takže to vy jste svítili? Náš pilot to viděl."

Kurbský přikývl. "Zrovna jsme si dělali večeri. Jakmile se objevilo letadlo, samozřejmě jsem vaříč vypnul. Viděl jsem, že se chystáte přistát a nechtěl jsem vás odradit."

"A my jsme mysleli, že si pastevci udělali ohníček," řekl trpce Chavasse.

"Válečné štěstí je vrtkavé, přáteli." Kurbský otevřel balíček první pomoci. "A teď se mi ukažte. Uvidíme, jak to vypadá."

"Jen škrábnutí," řekl Chavasse. "Čistý průstřel ramene, nic víc."

Rus si pozorně prohlédl zranění a zručně ho převázal.

"Koukám, že to máte v malíčku," poznamenal Chavasse.

Kurbský se zazubil. "Byl jsem v Koreji. Jako válečný zpravodaj. Tvrdá škola, ale dobrá."

"A co děláte v Tibetu?" ptal se Chavasse. "Píšete pravdivé reportáže o tom, jak vděční rolníci nadšeně přijímají komunistický režim?"

"Ano, tak nějak," pokrčil Kurbský rameny. "Mám zplnomocnění pro územně neomezenou oblast. Jsem zpravodaj Pravdy, ale moje články otiskují noviny a časopisy po celém Sovětském svazu."

"To bych řekl."

"Čtenáři budou nadšení, až popíšu tuhle malou příhodu," pokračoval Kurbský. "Záhadný Angličan - pokud jste opravdu Brit. V noci vyskakuje z letadla, přiváží zbraně a je převlečen za Tibetana. To je škoda, že nejste Američan. To by byla ještě větší senzace."

Plamínek plynové lampy tančil pod nápojem větru a osvětloval Rusův obličej. V očích mu zářily utajené šibalské ohníčky. Chavasse si povzdechl, ale chtěl nechtěl se musel usmát. Kdo by odolal takovému sympatákovi!

"A co se bude dít dál?"

"Dáme si kávu, trochu se najíme a půjdeme spát, pokud ovšem usnete."

"A zítra?"

Kurbský si povzdechl. "Zítra vyrazíme do Čangu, za plukovníkem Li, vojenským velitelem této oblasti."

Naklonil se blíž a na dobromyslné tváři měl najednou vážný výraz. "Necháte si ode mě poradit?

Nedělejte geroje a vyklopte mu všechno, co bude chtít vědět. Slyšel jsem, že to je drsný chlapík."

Na okamžik zavládlo ticho a potom ho Kurbský poplácal po koleně. "Ale teď si dáme večeři."

Posuňkem přivolal jednoho z vojáků a ten donesl do stanu kávu a plechovku s několika druhy sušenek.

"Co se děje? Má to snad být vřelé uvítání od armády Čínské lidové republiky?" podivil se Chavasse.

Kurbský zavrtěl hlavou. "Ne, to jsou moje vlastní zásoby. Jsem přesvědčen, že trocha luxusu dokáže zpříjemnit cestování i po těch nejdrsnějších končinách."

Chavasse chvíli převaloval v ústech doušek kávy. Byla dobrá a on pochvalně zamručel. "Zní to jako citát z britské příručky pro stavitele říše. K večeři si bezpodmínečně bereme smoking, i když jsme na safari v africké divočině - a tak dále."

"Zaplat' bůh za Brity," prohlásil Kurbský vážně. "Ti alespoň vědí, co je účta k sobě samému a ke světu."

"Úcta? Ta většinou život jen ztěžuje," řekl Chavasse a oba muži se rozesmáli.

"A co Londýn? Jak to tam vypadá?" ptal se Kurbský.

Chavasse chvíli váhal a potom pokrčil rameny. Koneckonců, proč bych mu to neřekl?

"Když jsem odjížděl, vytrvale a drobně mrholilo, od řeky stoupala mlha - zkrátka a dobře, typická londýnská zima. V celém Regent's Parku na jediném stromě už nezůstal ani list a pět bojovníků proti atomovému zbraním se připoutalo želízky k plotu poblíž čísla 10 na Downing Street."

Kurbský si povzdechl. "Tak tohle se může stát jedině v Londýně! Víte, já jsem tam naposledy byl loni. Ještě jsem stačil zajít na Višňový sad s Gilegudem. Skvělé představení - vezmeme-li v úvahu, jak je pro Angličana těžké režirovat a hrát Čechova. Potom jsme šli na večeři do nočního klubu Heleny Cordetové."

"Skvělý program - vezmeme-li v úvahu, jak je pro Rusa těžké se vyznat v Londýně," podotkl Chavasse.

Kurbský pokrčil rameny. "To patří k mé práci - poznávat příslušníky různých tříd a nejrůznější podoby vaší společnosti. Jinak bychom vám nikdy neporozuměli."

"Vy usilujete o porozumění? To vás ctí, ale musím přiznat, že u jiných ruských novinářů jsem tuhle snahu postrádal."

"To proto, že jste si nevybíral ty pravé," ujistil ho Kurbský zdvořile.

Jeden z vojáků přinesl další konvici kávy. Když se vrátil zpět k ohništi, Chavasse řekl: "Víte, já nechápu jednu věc. Myslel jsem si, že Moskva a Peking se teď nemají příliš v lásce. Jak to, že vás Číňané nechají jen tak volně se potloukat v těchhle končinách, kde jinak střeží každou myš?"

"Rusové a Číňané jen čas od času mívají názorové rozdíly. Nic víc."

Chavasse potřásl hlavou. "Nedělejte si ze mě legraci. Víím, že Rusové si utahují z Američanů kvůli jejich politické naivitě. Ale jedno musíme Amíkům nechat: oni alespoň dokázali rozpoznat a jasně před celým světem říct, kdo je skutečným nepřítelem míru. Čína je problém - pro vás i pro nás. To chápe dokonce i Chruščov."

"Politika a náboženství," povzdechl si Kurbský a zakroutil hlavou. "Kvůli tomuhle se dokážou pohádat i přátelé. Nepůjdeme raději spát?"

Kurbský půjčil Chavassemu prošíváný spací pytel, ale raněnému byla přesto zima. Hlava se mu točila a třesla bolestí, znovu se ozvala i lehká žaludeční nevolnost.

Zahleděl se průchodem do stanu na oheň plynového vařiče, snažil se na něj soustředit a usnout. Jeden z vojáků se zabalil do ovčího kožichu a spal u ohýnku, druhý, který zrovna měl hlídku, přecházel sem a tam a dupal botami po zamrzlé zemi.

Chavasse myslěl na Kurbského, vzpomínal na některá jeho slova, na potutelné čertovské ohničky v šedých očích. Milý a inteligentní člověk. Za jiných okolností bychom se možná i spřátelili.

Usnul neklidným spánkem, probudil se za hodinu a zjistil, že drkotá zuby a je celý zpocený. Kurský klečel vedle něj a v jedné ruce měl šálek.

Chavasse se pokusil posadit, ale Rus ho zatlačil zpátky. "Nebojte se. To není nic tak hrozného. Jen jste dostal horskou nemoc, to je všechno. Polkněte tenhle prášek. Uleví se vám."

Chavasse roztřesenou rukou vzal pilulku a zapil ji studenou kávou ze šálku, který mu Kurbský přidržoval u úst.

Pod povrchem spacího pytle si pevně založil ruce na prsou a dokázal se i usmát. "Nedostal jsem náhodou malárii?"

Kurbský zamítavě zakroutil hlavou. "Jen počkejte do rána a uvidíte. Bude vám mnohem líp."

Odešel do stanu a Chavasse ležel a díval se do hvězdného nebe. Napadlo ho, že každý den našeho života přináší nové poučení. Poslední Rus, se kterým měl tu čest, byl agent Smerše. Bylo to těsně předtím, než Chruščov rozpustil tuhle příjemnou partičku. Jak je to možné, že tamten netvor a Kurbský mohou být příslušníky jednoho národa?

Na svou otázku nedokázal najít vůbec žádnou odpověď a zavřel oči. Pilulka skutečně vykonala své. Bolest hlavy ustoupila a po celém těle se postupně rozlévalo příjemné teplo. Přetáhl si kapuci spacího pytle přes hlavu a téměř okamžitě usnul.

Ráno nebe zářilo až neuvěřitelnou modří, ale vítr byl studený. Chavasse stál u auta, pozoroval dva vojáky, jak balí věci. Připadal si o deset let starší a nesmírně unavený.

Dokonce i Kurbský se tvářil jinak, vážněji. Na obličejí mu ležel stín únavy, jako kdyby se pořádně nevyspal. Když vojáci skončili, otočil se k Chavassemu a málem omluvně ho pobídl do džípu. Chavasse nastoupil zadními dveřmi a sedl si na sklopné sedátko pod kulometem.

Auto projíždělo nekonečnou stepí, kde krátkou nahněd-lou travu zdobila jinovatka, kola duněla po umrzlé zemi.

Za půl hodiny se dostali na velkou silnici, kterou Číňané postavili v roce 1957, aby usnadnili přesuny vojsk během jednoho z povstání.

"To je vymoženost, co?" otočil se k němu Kurbský.

"Jak pro koho," odpověděl Chavasse. "Když pomyslím, kolik Tibetanů během stavby zemřelo..."

Kurbský se zamračil. Rychle a úsečně zavelel něco čínsky a džíp vyrazil napříč stepí. Prázdná a opuštěná silnice rychle zmizela v dáli.

Zdálo se, že Kurbský nemá chuť pokračovat v hovoru. Chavasse si pohodlně opřel záda a sledoval krajinu kolem. Na jedné straně se k modrému nebi zdvihala náhorní planina Aksai Čin; před nimi se donekonečna otevírala širá step.

Za půl hodiny dorazili na širokou a rovnou plochu, kde se písek mísil se štěrkem. Povrch byl tak pevný, že řidič sešlápl pedál plynu skoro až k podlaze.

Džíp rychle letěl rovinatým úsekem. Studený vítr šlehal do tváří a Chavasse se najednou cítil lépe, měl pocit, že už více vnímá okolní svět a opět má chuť do života. Dojeli na konec roviny a začali stoupat do mírného kopce. Řidič zařadil nižší rychlost. Když vyjeli na návrší, Chavassemu se naskytl pohled na klášter, který ležel uprostřed roviny.

Cítil radostné vzrušení, překvapení a naději. Otočil se ke Kurbskému a ledabyly se zeptal: "Budeme tady stavět?"

Kurbský krátce přikývl. "Proč ne? Píšu seriál článků o buddhismu. A tohle je jeden z mála klášterů, který pořád ještě slouží svému účelu. Pár hodin zdržení nás nezabije."

Chavasse se málem musel kousnout do rtu, aby mu neoponoval. Věděl, že tohle může být pouze klášter Jalung Gompa, o kterém Joro tvrdil, že je střediskem odboje celého kraje. Poslední místo na světě, které by měl navštěvovat Rus v doprovodu dvou čínských vojáků. Kostky jsou ale vrženy, pomyslel si

Chavasse, a Kurbský neujde svému osudu. Nezbývá než čekat, jak se věci vyvinou.

Klášter tvořil shluk několika budov s plochými střechami, které se lepily na příkrý svah. Kolem celého komplexu vedla vysoká zeď a dvojitá, nyní dokořán otevřená vrata uváděla návštěvníky na vnitřní dvůr. Pod ochranou zdí, na jejich vnější straně, se pásla stáda jaků a malých tibetských koníků. U potoka stálo několik pasteveckých jurt.

Z dálky to vypadalo mírumilovně až idylicky, vítr zvedal kouř od ohnišť, na nichž se vařilo jídlo.

Chavasse nasál jeho vůni a jakýmsi podivným zkratem se v myšlenkách vrátil do dětství, kdy jezdil tábořit do přírody.

U vrat se shromáždil dav padesáti až šedesáti lidí. Všichni zvědavě nahlíželi do vnitřního dvora, odkud se najednou ozval temný a podivný zvuk, který se daleko rozléhal údolím.

Kurbský vzrušeně ukázal dopředu. "Podívejte, tamhle, na nejvyšší střeše. Mnich troubí do radongu. Tohle musí být slyšet na několik kilometrů."

Lidé v davu se otočili a sledovali přijíždějící auto. Byli to hlavně pastevcí, drsní horalové v ovčích kožích, někteří měli za pasem široký nůž. Tvářili se výrazně nepřátelsky. Čínský voják, který seděl u kulometu, zvedl hlaveň a prověřil, jestli je v zásobníku dost nábojů. Džíp zpomalil, řidič zařadil nižší rychlost a dav se roztoupil, aby mohli vjet dovnitř.

Chavasse se zadíval na překrásnou a exotickou scénu, která se otevřela jeho očím na vnitřním dvoře a na chvíli zapomněl na celý svět.

Skupina lámů v tradičních krojích celebrowala starodávný náboženský obřad. Měli na sobě hedvábné dlouhé suknice, které zářily modrou, červenou a zelenou barvou. Obličejům jim zakrývaly obrovské masky, představující hrozné tlamy démonů. Kroužili v neměnném a naléhavém rytmu, který udávaly bubny, a potřásali nad hlavami velkými meči.

"To je ale klika!" vykřikl šťastně Kurbský. "Slyšel jsem o tomhle obřadu. Ale jen málo cestovatelů ho vidělo na vlastní oči. Pád Krále pekel."

Otevřel batoh, vyndal kameru a začal dychtivě natáčet. Chavassemu připadalo nesmírně vzrušující jen tak tam sedět a čekat, co se stane. Najednou ucítil podivnou závrať. Asi se vrátila horská nemoc.

Démoni věřili stále rychleji, vyskakovali do vzduchu tak vysoko, že jejich zástěrky, na kterých byla namalovaná lidská kostra, kroužily ve vodorovné poloze. Bubny udávaly stále naléhavější tempo, dechové nástroje kvílely. Čínský voják, který seděl u kulometu, se nedbale vyklonil dopředu a sledoval podívanou s ústy dokořán.

Chavasse si najednou uvědomil, že démoni obklíčili džíp, že se blíží stále více a více. Dav, který původně stál u vrat, se nahrnul dovnitř.

Kurbský a jeho vojáci si nevšimli ničeho. Rus jen najednou zaklel, vyměnil film a spěšně natáčel dál.

Chavasse se soustředil na jednoho z tanečníků, který - jak se zdálo - vedl ostatní. Měl jasně červenou suknicí a bíločervenou masku, ozdobenou tmavými koňskými ohony.

Zvedal nad hlavou velký meč a točil s ním tak rychle, že se změnil v blyštivý kruh. Najednou se ocitl těsně u auta. Pravá ruka nečekaně švihla mečem ve strašlivém, vražedném výpadu. Voják, který seděl u kulometu, se skácel na Chavasseho. Hlava, kterou měl napůl odseknutou od těla, mu bezvládně klesla k jedné straně.

Veškeré dění se na okamžik zastavilo, lidé snad ani nedýchali. Potom dav zaburácel křikem a vrhl se kupředu. Když démon odložil masku, Chavasse užasle zíral do tváře Jora. Byla to tvář vraha - chladná a odhodlaná.

Řidič vykřikl. Popadlo ho hned několik lidí najednou a byl vytažen z kabiny. Kurbský stál nehybně, tvářil se zděšeně a stále zdvihal do výšky nepotřebnou kameru. Stačil vrhnout jeden jediný zoufalý pohled na Chavasseho a zmizel pod rukama vesničanů, kteří ho strhli z auta.

Na zemi se ještě dokázal postavit na nohy. Byl už celý od prachu, na tváři měl krev. V příštím okamžiku už zmizel pod masou lidských těl, která ho zahltila jako mořský příliv.

Chavasse seskočil z auta dolů do davu. Ústa mu rozdíral němý křik hrůzy, když se snažil prodrat k Rusovi skrze neproniknutelnou lidskou hradbu.

Lidé v davu byli zaslepení hněvem a nenávistí, ústa pokřivená grimasou zloby odhalovala zkažené zuby.

Když se jejich ruce začaly sápat po něm, praštil jednoho z nich pěstí do brady. Hned nato ucítil v hlavě

ostrou bolest a ztratil vědomí.

## SEDMÁ KAPITOLA

Pomalou otevřel oči. V první chvíli vůbec nechápal, kde je a co tady dělá. S námahou se nadzvedl na lokti a cítil v duši panický strach.

Ležel na úzké posteli v rohu tmavé místnosti bez oken. Uprostřed stropu blikalo světlo olejové lampy, zavěšené na řetězech, a osvětlovalo množství tváří bohů a démonů, celý buddhistický panteon. Ti pronásledovali jeden druhého, tančili a bojovali spolu na starobyklých gobelínech, které pokrývaly zdi. Přivřel oči, aby se nemusel dívat na tlamy bizarních netvorů, a najednou si uvědomil, že slyší hluboký monotónní hlas. Když je znovu otevřel, všiml si mnicha, který seděl u zdi. Měl na sobě šafránově žlutou kutnu a kuželovitou čapku. Slova tiché modlitby byla podbarvena chrastěním kamínků růžence.

Když se Chavasse pohnul, stařík přerušil modlitbu, vstal a přistoupil k posteli. Vypadal neuvěřitelně staře, pergamenově žlutý obličej protínaly tisíce vrásek. Najednou se usmál, rozhrnul gobelíny poblíž postele a prošel do sousední místnosti.

Chavasse se cítil mimořádně dobře, jako po vydatném odpočinku, bolest hlavy zmizela. Odhodil přikrývku z ovčí kožešiny a spustil nohy na podlahu. Ve stejném okamžiku se gobelíny znovu pohnuly a do místnosti vstoupil Joro.

Tibet'an měl na sobě hnědou suknici a ovčí kožíšek bez rukávů, stejně jako na palubě letadla. Usmíval se, byl to jiný Joro, nepodobal se vrahovi, který měl na obličejí masku krále pekel.

"Jak se cítíte?" zeptal se.

"Když to vezmu kolem dokola, tak docela dobře," odpověděl Chavasse. "Nechápu, co jsem to tam na nádvoří vyváděl. Myslím, že jsem měl horečku nebo tak něco."

"Jen horskou nemoc, nic víc. Kdo ji dostane, občas vyvádí. Opat vám podal lék, když jste spal."

"Ta lest s maskami démonů se vám povedla," řekl Chavasse uznale.

Joro pokrčil rameny. "Měli kulomet, tak jsme si museli něco vymyslet. Jsem rád, že se to podařilo. Šel jsem pěšky skoro celou noc, abych se sem dostal včas. Ale věděl jsem, že vás budou převážet do Čangu a že se klášteru nevyhnou."

"Co se stalo s tím Rusem? Je po smrti?"

Joro přikývl. "Samozřejmě. Pro naše lidi jsou Rusové i Číňané jednoduše dvě strany stejné mince. Tady máte vaši zbraň. Našel jsem ji u něj v kapse."

Chavasse si povzdechl a cítil upřímnou lítost. "Byl to prima chlap, každý ho musel mít rád."

"Ne, my ne," nesouhlasil Joro. "Pro mě to byl nepřítel a my proti nim vedeme válku. Je to jednoduché. A vůbec, i kdybych chtěl, copak jsem mohl zastavit dav? Měl jsem co dělat, abych zachránil vás, když jste se vrhl mezi ně."

"Díky."

Joro potřásl hlavou. "Nemusíte mi děkovat. Jen jsem vám splatil dluh. Kdybyste byl tam u jezera pomalejší, byl bych už po smrti."

"Předpokládám, že jste našel zbraně," řekl Chavasse. "Byly v zadní části džípu."

Joro přikývl. "Moji lidi je čistí a připravují k použití v sousední místnosti. Nechcete se podívat? Hoří tam krb, vaříme čaj. Sice tibetský, ale vy byste si na něj už měl zvyknout."

Odhrnul závěs a Chavasse ho následoval do mnohem větší místnosti s nízkým drsným stropem a malými okénky. Zbraně ležely na velkém dřevěném stole a tři tibetští bojovníci je zručně čistili.

"Koukám, že se vyznají," poznamenal Chavasse uznale.

Joro přikývl. "Naši lidé jsou učenliví - na rozdíl od Číňanů."

Jací trus hořel ve velkém primitivním krbu a vydával zářivý oheň. Chavasse se díval, jak Joro vzal několik slisovaných cihlíček čaje, hodil je do velkého kotle vařící vody, osolil a přidal máslo.

"Cigaretu asi nemáte, co?" zeptal se Chavasse.

Joro pokynul hlavou směrem ke stolu. "Jeden z mých lidí vybral Rusovi kapsy. Tamhle jsou jeho věci.

Myslím, že měl i tři nebo čtyři balíčky cigaret."

Chavasse přistoupil ke stolu a zadíval se na pár věcí, které zbyly po lidské bytosti. Peněženka, cestovní

doklady a tři balíčky cigaret.

Pomalu si zapálil a vrátil se k ohni s peněženkou a cestovními doklady v ruce. Posadil se na hrubě opracovanou dřevěnou lavici.

V peněžence našel svazek čínských bankovek, několik dopisů, zřejmě od přátel v Rusku, a členskou legitimaci moskevského klubu novinářů. S úlevou zjistil, že obvyklé rodinné fotografie manželky i dětí chybí a začal si prohlížet cestovní doklady.

V pase, kromě běžných cestovních razítek bylo i zvláštní vízum pro Tibet udělené v Pekingu. Svým podpisem ho potvrdil i vojenský velitel v Lhase. Doklady byly potřísněné krví a natržené sečnou zbraní, ale Kurbského obličej se stále díval z nepoškozené fotografie.

Chavasse seděl u ohně, díval se na doklady a zamyslel se tak hluboce, že když mu Joro podal plecháček s čajem, nevšímavě vypil jeho obsah jedním douškem.

"To byl čaj," ozval se Joro s úsměvem. "Chutnal vám?"

Chavasse se zamračeně zadíval na prázdný plecháček, který stále ještě držel v ruce, a potom se usmál.

"Ani nevím, že jsem ho vypil. Mohl byste mi ještě nalít?"

Čaj ho nesmírně osvěžil, cítil, že životní síly se rychle vracejí. Zapálil si další cigaretu a zeptal se: "Jak je daleko odsud do Čangu?"

"Asi tak sto kilometrů," řekl Joro. "Na koni to trvá dva celé dny, od rána do večera."

"Nepojedem raději džípem?"

"To nejde," namítal Joro. "V téhle oblasti leží posádka v počtu asi dvou set mužů. Pravidelně hlídají. Zatknou nás, jakmile se auto jen přiblíží k městu."

"Co když přesto vjedeme rovnou do města?"

Joro se zatvářil zmateně. "Jak... jak to chcete udělat?"

"Co když budu tvrdit, že se jmenuju Andrej Sergejevič Kurbský. Že jsem ruský novinář, který přijel poznávat Tibet. Řeknu jim, že mám na to povolení z Pekingu, od ústředního výboru. Mimochodem, mluvím rusky skoro tak dobře jako anglicky."

"Jak vysvětlíte zmizení dvou vojáků, co doprovázeli pravého Kurbského?"

"Ty přece zavraždili bandité, kteří nás přepadli v noci, když jsme tábořili ve stepi. A vy se budete vydávat za průvodce cizinců, kterého jsem si najal v Lhase. Zachránil jste mi život, protože jste uprosil bandity, aby mě nezabíjeli a vzali jako rukojmí."

Joro pomalu pokýval hlavou. "Rozumím. A my dva jsme zřejmě později utekli v džípu, když ostatní usnuli."

Chavasse se zazubil. "Moudrému napověz..."

Tibet'an potřásl hlavou. "Na jednu věc jste ale zapomněl. Na dokladech toho Rusa je přece jeho fotografie."

Chavasse beze slova hodil doklady do ohně. Krví potřísněný papír okamžitě zhnědl a začal se v plamenech krabatit. Kurbského obličej byl ještě krátký okamžik vidět a potom navždy zmizel v žáru ohně.

"Víte, jak to bylo? Bandité mi vybrali kapsy," prohlásil Chavasse. "Ještě něco?"

Joro zavrtěl hlavou. "Ne, ale stejně to bude hrozně nebezpečné. Ale v jednom máme štěstí: včera večer se jeden z mých lidí vrátil z Čangu a tvrdí, že plukovník Li je pryč, jel kontrolovat posádky v okolních vesnicích. Zastupuje ho jistý kapitán Čen. A ten je mladý a nezkušený."

"Tím lépe," řekl Chavasse. "Kapitán sice může zavolat do Lhasy, ale to mu nepomůže. Tamější úředníci jen vysloví politování, že zrovna na jejich území ruského novináře potkal takový malér. A tím potvrdí mou existenci."

"Dobře. Kdyby to Čen spolkl i s navijákem - co dál?"

"Kurbský hledal náměty pro reportáže," uvažoval Chavasse. "Tak nevím, proč by nemohl navštívit i dům doktora Hoffnera, když už bude v Čangu."

Tibet'an se najednou usmál a oči mu zazářily. "To se mi líbí. Pěkná bouda na Čiňany. Doktor Hoffner vás možná dokonce u sebe i ubytuje." Úsměv zmizel, Joro se opět zatvářil vážně. "Ale to všechno musíme zvládnout rychle, než se plukovník Li vrátí. Ujist'uji vás, že ten se nedá jen tak oblafnout."

"Tak na co čekáme?"

Joro odešel, aby dojednal potřebné se svými lidmi. Chavasse vyšel ven, zastavil se na horním konci kamenných schodů a zadíval se na zaprášené nádvoří.

Bylo prázdné a ztichlé, jen u zdi sedělo několik mnichů vedle sebe. Tiše, polohlasně se modlili. Připadalo mu neuvěřitelné, že právě tady před několika málo hodinami zahynul člověk. Ale když přecházel přes dvůr k džípu, spatřil několik velkých hnědých skrvn krve, která se ještě nestačila vstřebat do písku.

Sedl si k volant, zapálil cigaretu a přemýšlel o životě. Už před pěti tisíci lety to starozákonní prorok vyjádřil úplně nejlíp. Dlouhost života až do času, a to uloženého času! Pro Kurbského, který během života vyvážl z tolika nebezpečných situací, si smrt nečekaně přišla právě tady, na tomhle zaprášeném nádvoří, v bohem i lidmi zapomenutých končinách.

Chavasse se bezděky zachvěl. Byla to hrozná myšlenka a nechtěla ho opustit ještě dlouho, i když Joro si už nastoupil a džíp opustil brány kláštera.

Prvních několik hodin jeli po vyjetých kolejích staré cesty. Kdysi tudy procházely karavany velbloudů, dnes tady duněla kola čínských vojenských automobilů.

Několikrát minuli pastevece a jejich stáda a jednou potkali dlouhou karavanu těžce naložených jaků a mul. Krajina byla pustá a drsná, jednotvárnost stepi občas zpestřovaly jen bizarní skalní útvary či dlouhé tyče, na kterých vlály modlitební vlaječky a posvěcené girlandy.

Skoro po čtyřech hodinách cesty Chavasse zastavil vůz a poklepal po rameni Jora, který si mezitím zdříml.

V mělké a široké dolině říčky leželo před nimi město Čangu. Domky s plochými střechami šplhaly po svazích. Nejvýraznější budovou byl klášter, který stál uprostřed starobylých opevnění. Jeho ochranné zdi zářily do dálky červenou, zelenou a černou barvou.

"Klášter stále funguje?" zeptal se Chavasse, zařadil nižší rychlost a pomalu sjížděl po strmém svahu.

Tibet'an potřásl hlavou. "Ne, plukovník Li si z něj udělal sídlo posádky. Dnes v celém Tibetu působí jen několik málo klášterů. Jalung Gompa leží v pustině, daleko od civilizace, a to ho zachránilo."

Pod ochranou městských zdí se jako obvykle choulilo několik pasteveckých jurt. Těsně u bran města minuli karavanu a cestující se zvědavě otáčeli, aby si prohlédli auto, které mezitím už projíždělo vysokým obloukem hlavní brány.

Hned za bránou spatřili betonový strážní domek. Měl bílou omítku a ani trochu nezapadal do starobylé scenerie. Tři vojáci v prošíváných hnědožlutých vatovaných bundách dřepěli před domkem a přímo na zaprášené zemi hráli kostky o peníze.

"Hned je vidět, že plukovník Li opustil město," poznamenal Joro.

Chavasse se ani neobtěžoval zastavit. Když vojáci překvapeně zvedli hlavy, naopak přidal plyn, motor zavyl a auto vyrazilo kupředu. Lidé a zvířata mu zmateně uhýbali, džíp se vřítíl na nádvoří kláštera a prudce zastavil. Doufám, že to bylo dost arogantní a bezohledné, pomyslel si Chavasse.

Voják, který se opíral o zed vedle hlavní brány, se spěšně narovnal a přehodil si samopal z ramene na ruku.

"Mám jít s vámi?" ptal se Joro.

Chavasse potřásl hlavou. "Ne, zůstaňte tady. Kdybych nedopadl, budete mít možnost úniku."

Vystoupal po širokém schodišti až k hlavnímu vchodu a na horní podestě si zapálil jednu z cigaret, které zdědil po Kurbském.

Strážný s prstem na spoušti samopalu udělal krok dopředu. Chavasse na něj vykřikl čínsky: "Odved'te mě za plukovníkem Li! Ted' hned!"

Zřejmě v jeho hlase zazněla pravá dávka ocelové rozhodnosti, protože voják uposlechl. Překotně se jal vysvětlovat, že plukovník je mimo město, ale že ho zastupuje kapitán Čen. Nakonec se nabídl, že tam Chavasseho odvede.

Prošli dlouhou chodbou, vystoupali po schodišti a prošli další chodbou, kde byla dřevěná podlaha. Když došli ke dveřím na jejím opačném konci, strážný je otevřel a zdvořile podržel, aby Chavasse mohl vstoupit jako první.

Mladičký desátník, který vypadal spíše jako horlivý školák, překvapeně zvedl hlavu. Když spatřil Chavasseho, oči za tlustými skly kovových brýlí se mu rozšířily překvapením.

"Kde je kapitán Čen?" dožadoval se Chavasse rozzlobeně.

Desátník otevřel ústa a chtěl něco říct, ale potom je zavřel a instinktivně se otočil ke dveřím za sebou. Chavasse produsl kolem něj, rozrazil dveře a vstoupil do další místnosti.

U stolu seděl mladý, asi pětadvacetiletý důstojník. Když se překvapeně zvedl ze židle, Chavasse si všiml, že měří asi jen sto padesát centimetrů.

"Vy jste Čen?" vyptával se přísně. "Proboha, velíte tady vojenské posádce či stádu prasat? U hlavní brány stráže hrají kostky o peníze, další podpírají zdi a dlabou se v nose - a přitom se to všude jen hemží bandity! Dělají si, co chtějí, vraždí i vaše lidi!"

Čen se pokusil zachránit situaci. Postavil se doprostřed místnosti, zapnul si límeček a přísně se ptal desátníka, který stál na prahu: "Co se to tady děje? Kdo to je?"

"Vy se ještě ptáte, kdo jsem?" skočil mu do řeči Chavasse. "Jsem Kurbský. Z Lhasy vám už určitě dávno volali, že jsem na cestě."

"Kurbský?" ptal se Čen nechápavě. "Z Lhasy?"

"Ten novinář přece, ty pitomče," zahřměl Chavasse. "Mám neomezené pověření pro celé území Tibetu. Hledám náměty pro články do moskevských novin. A já ti něco povím: našel jsem takový námět, že to svět neviděl! Nějací hrdlořezové mě zatkli a povraždili vojáky, co mě doprovázeli. Až tohle vyjde v Pravdě, tak ti nezávidím. Netuším, kdo z vás tady velí, ale jedno vím moc dobře: až se o tomhle svinčiku dozvědí soudruzi v Pekingu, na ústředním výboru, zaplatí to hlavou. To si piš!"

Kapitán Čen zbledl a rychle přitáhl židli. "Prosím, posad'te se. Já nic netušil."

"To může říct každý," odbyl ho Chavasse. "Poslyš, a máš alespoň kořalku?"

Čen se otočil k desátníkovi. Ten přistoupil ke skřínce a vrátil se s lahví z tmavého skla a sklenicí, kterou rychle naplnil.

"Co to bylo?" rozkašlal se Chavasse, když polkl obsah sklenice. "Petrolej?"

Čen se zmohl na opatrný úsměv a vrátil se ke stolu. "Soudruhu Kurbský, ukázal byste mi doklady?"

"Cože? Jaké doklady?" rozčiloval se Chavasse. "Proboha, člověče, copak nechápete, že mě obrali úplně o všechno? Jsem rád, že vůbec žiju! Spojte se s Lhasou, oni vám řeknou všechno."

Kapitán Čen se omluvně usmál. "Jistě, soudruhu, to udělám později. Povězte mi ale, co se vám vlastně stalo?"

Chavasse rychle odrecitoval připravenou historku.

"Ten Tibet'an, co vás zachránil," vyzvídal Čen, "je s vámi?"

Chavasse přikývl. "Čeká venku v džípu, ale nesnažte se z něj udělat hrdinu. Pomohl mi jen proto, že jsme byli na stejné lodi. Tihle Tibet'ani jsou pěkně vyčuraní - jeden jako druhý. Kapitáne, jedno vám povím: když chcete mít Tibet, musíte jim pořádně šlápnout do úsměvu!"

"Mluvíte mi z duše, soudruhu," řekl Čen procítěně, "ale soudruzi z ústředního výboru zatím žádají, abychom používali mírnější metody."

"Koukám, že i tam je pitomců víc než dost," zabručel Chavasse a zvedl se ze židle. "Když už nemáte další otázky, půjdu. Potřebuju horkou lázeň a něco pořádného k snědku."

Kapitán Čen se zatvářil rozpačitě. "Ale kam byste chodil? Já vás samozřejmě ubytuju."

"To je od vás hezké, kapitáne," řekl Chavasse mírněji. "Ale já doufám, že zůstanu u Hoffnera."

Koneckonců, právě kvůli němu jsem tady."

Čen vyskočil na nohy a zazářil úsměvem. "Jo takhle to je, já už vím! Přijel jste do Čangu, abyste napsal do novin článek o našem hodném panu doktorovi?"

"Jak jinak, co bych tady pohledával," přitakal Chavasse. "Slyšel jsem v Lhasě o panu doktorovi vyprávět. Připadal mi jako mimořádný člověk."

"To máte pravdu! To skutečně je vzácný člověk, soudruhu," rozplýval se Čen. "Vesničané ho zbožňují a to nám obrovským způsobem pomáhá." Nasadil si čepici. "Doprovodím vás tam."

Chavasse se nechápavě zamračil. "Cože? Ten hodný doktor schvaluje to, co tady děláte?"

Čen přikývl. "Ale samozřejmě. Je to velký humanista a blízký přítel našeho plukovníka. Často hrávají spolu šachy, víte?"

Po cestě se na chvíli zdrželi v sousední místnosti, kde kapitán něco krátce poručil desátníkovi. Ten popadl čepici a spěšně vyběhl z místnosti. "Poslal jsem ho za soudružkou Stranovou, aby jí vyřídil, že za

chvíli jsme tam."

"Za jakou Stranovou?" ptal se Chavasše nechápavě, když šli dolů po schodech.

"To je správčová, co se stará o dům doktora Hoffnera," vysvětloval Čen. "Její otec byl Rus a matka Čínanka. Krásná žena," dodal najednou tak procítěně, že Chavasše musel potlačit úsměv.

Nedbale pokynul hlavou Jorovi a Tibetan se přesunul na zadní sedadlo džípu, aby uvolnil místo vedle řidiče pro Čena.

Auto opustilo nádvoří a vjelo do úzkých uliček města.

Minuli trh, kde obchodníci seděli na bobku vedle koberců, přímo pod holým nebem ševci šili boty a stříbrníci tepali do kovu. Když Chavasše zatroubil, lidé okamžitě ustupovali, ale přitom vrhali na auto nenávistné pohledy.

Hoffnerův dům byl jedním z největších v celém městě. Měl dvě patra, plochou střechu a byl obehnán vysokou zdí. Chavasše projel vraty a zastavil až na nádvoří.

Vypnul motor, opustil sedadlo řidiče a začal stoupat po schodech, které vedly ke vchodu. Čen ho následoval. Dveře se otevřely a na prahu se objevila mladá, štíhlá žena.

Měla na sobě úzké prošíváné kalhoty a halenu ve stylu ruských lidových krojů. Byla z černého hedvábí, dole ji lemovala lesklá stříbrná výšivka, kolem krku měla stojatý límeček a asymetrické zapínání.

Žena měla světlé vlasy, smetanově jemnou pleť a smyslně plné rty.

Byla krásná a její krása byla tak nádherně jednoduchá a přirozená, že se Chavasšemu sevřelo srdce.

Stála na prahu, dívala se na něj upřeným a vážným pohledem a potom se najednou rozzářila úsměvem - jako když se za soumraku rozsvítí lampa.

"Ráda vás vidím," řekla rusky.

Chavasše si olízl vyschlé rty. "Jsem rád, že jsem tady," odpověděl. Když je vedla do domu, uvědomil si, že myslel svoje slova upřímně.

## OSMÁ KAPITOLA

Pokoj zřejmě byl jedním z nejkrásnějších v domě. Na zdech byl květinový vzor, podlahu tu a tam zdobily ovčí kůže. Postel vypadala nesmírně pohodlně - a to bylo vůbec nejdůležitější.

Chavasše si opřel hlavu o kraj velké dřevěné vany, která stála u krbu, kouřil ruskou cigaretu a myslel na Kát'u Stranovou.

Je krásná, ale budu si muset na ni dát pozor, uvažoval v duchu. Zdá se, že mě vidí ráda. Zřejmě proto, že sama sebe pokládá za Evropanku ztracenou v cizí zemi.

Jestlipak si našla vhodného partnera? Hoffner je příliš starý, to je jasné. Ale kapitán Čen se nijak netajil svým obdivem. A potom - je tu ještě plukovník Li. Osobnost, která zatím zůstává v mnoha ohledech velkou neznámou.

Otevřely se dveře a do místnosti vstoupil Joro, který přinášel hromádku úhledně srovnaného prádla. Sedl si na bobek u vany a s úsměvem vysvětloval: "Ta ženská mi poručila, abych vám přinesl čisté prádlo."

"Už jsem si říkal, co s vámi je," řekl Chavasše. "Zacházeli s vámi dobře?"

Joro přikývl. "Budu spát v kuchyni. Tam je přinejmenším tepleji než ve stáji." Zamračil se a potřásl hlavou. "Leccos se tady změnilo. Myslím, za tu dobu, co jsem tu nebyl."

Chavasše se natáhl pro ručník, vstal a začal se pečlivě utírat. "Jak to myslíte?"

"Staré služebnictvo dali pryč. Ale to je dobře, alespoň mě nikdo z nich nezná. A tu ženskou, Stranovou, jsem dneska viděl poprvé. Teď tu slouží jen dvojice Číňanů, manželský pár."

"Vám se to nezdá?"

"Jen potud, že jsou to Číňané a nesnáší Tibetany. Už mi to i bez okolků dali najevo."

"Myslíte si, že pracují pro plukovníka Li?"

Joro přikývl. "Jeden nikdy neví, ale pro jistotu si na ně dejte pozor."

"To taky udělám," prohlásil Chavasše rozhodně.

Rychle se oblékl do věcí, které mu poslala Kát'a Stranová: do černé hedvábné haleny, prošíváných kalhot a silného vlněného svetru.

Pozorně se zadíval do zrcadla, odhodil z čela tmavé vlasy a otočil se k Jorovi. "Tak co, jak vypadám?"

Joro se zazubil. "Sluší vám to. Určitě to na ni zabere."

"Doufám," řekl Chavasse. "To se nám možná bude hodit. A teď raději běžte do kuchyně. Uvidíme se později."

Když Chavasse sestupoval po schodech do haly, klaply dveře a objevila se Kát'a Stranová. Slyšela jeho kroky na schodech, zastavila se, zvedla hlavu a čekala na něj.

Měla na sobě čínské přiléhavé kimono z černého hedvábí, které tu a tam zdobila výšivka ve tvaru červených máků. Obepínalo její štíhlou postavu jako druhá kůže. Stojatý límeček zdůrazňoval vznosný krk, když udělala krok, úzké rozparky po stranách odhalily štíhlé a krásně tvarované nohy.

"Po koupeli vypadáte mnohem líp. Teď už se potřebujete jen pořádně najíst a napít."

"Zbožňuju obojí," přitakal Chavasse. "Ale když dovolíte, ze všeho nejdřív bych vám složil poklonu."

Vypadáte v tom kimonu úchvatně."

Měl dojem, že zčervenala, ale světlo lampy bylo příliš nejisté. S úsměvem ho vzala za ruku. "Doktor Hoffner vás očekává."

Otevřela dveře a vedla ho do sousední místnosti, která byla velká a pohodlná. Zdi od podlahy až ke stropu pokrývaly police s knihami, na stole uprostřed místnosti bylo prostřeno k jídlu. Ve velkém krbu plápolal veselý oheň a jeho plameny se odrážely v leštěném dřevu křídla, které stálo u jedné ze zdí.

Pokoj dýchal klidem a pohodou.

Muž, který seděl v křesle u krbu a četl si, se otočil a vstal. Byl tak vysoký, že Chavasse ho v duchu okamžitě pojmenoval "ušlechtilým obrem". Dojem umocňovala i kštice sněhově šedivých dlouhých vlasů a široká ramena. Měl na sobě staré manšestrové sako a košili s rozhaleným límcem, ale Chavasseho především upoutaly jeho oči. Byly tmavé, hluboké a zářily vyrovnaným klidem.

Hostitel se na chvíli zatvářil překvapeně, ale potom se usmál a natáhl ruku k pozdravu. "Vítám vás, soudruhu Kurbský. Rád vás vidím. Tady v Čangu je to pro nás vzácné - mít hosta."

"I já jsem se na naše setkání těšil," ujistil ho Chavasse. "A docela dlouho. Když dovolíte, chtěl jsem vám pogratulovat, jak bezvadně mluvíte rusky."

"Ne, to musíte gratulovat tady Kátě, ne mně," bránil se Hoffner. Zadíval se na Kát'u s neskrývaným citem. "Když se tady před rokem objevila, neuměl jsem rusky ani slovo."

Políbila ho na tvář a přívětivě řekla: "Prosím, pojd'te ke stolu. Soudruh Kurbský musí mít hlad."

Promluvíte si po jídle."

Kát'a si dala záležet na přípravě pokrmů i úpravě stolu. Uprostřed tabule hořely svíčky v krásném svícnu, jídlo bylo překvapivě chutné. Měli slepičí vývar a čínskou směs ze skopového, rýže a krájené zeleniny.

Na závěr přišel broskvový kompot a dokonce i láhev docela slušného vína.

Když vstávali od stolu, Hoffner s povzdechem zakroutil hlavou. "Kurbský, já netuším, jak to ta žena dělá. Opravdu nevím."

"To je ale pokrytec," durdila se Kát'a na oko. "Víte, jak to dělá? Každý týden nechá chudáka plukovníka Li vyhrát jednu partii šachu. Ten má z toho takovou radost, že mi dá cokoli si jen budu přát."

"Plukovník Li je jeden z nejlepších šachistů, co jsem kdy poznal," bránil se Hoffner. "Nepotřebuje, abych já švindloval. Vítězí, protože hraje dobře. Ale musím vám říct, že na nás je opravdu velice hodný."

Usedli do křesel poblíž krbu a Kát'a na malém vařiči připravovala kávu. Její světlé vlasy se leskly a zářily v odlescích plamenů a Chavasse se najednou cítil uvolněně a příjemně.

Když si zapálil ruskou cigaretu a vyfoukl obláček kouře, Kát'a pokrčila nos a s pozdechem řekla: "Ta vůně! Když to cítím, vždycky si vzpomenu na domov."

"Můžu vám taky nabídnout?"

Zakroutila hlavou. "Ne, raději ne. Co bych dělala potom, až odjedete?" Nalila kávu do jemných porcelánových šálek a jeden mu podala. "A co Moskva? Jak to tam vypadá?"

Pokrčil rameny. "Na předměstích se hodně staví, ale jinak se město skoro nezměnilo. Abych vám pravdu řekl, jsem víc v cizině než v Moskvě. Strávil jsem v zahraničí větší část života."

"Život zahraničního zpravodaje musí být hóódně zajímavý," protáhla Kát'a. "Pořád nová místa, noví lidé."

"To taky. Ale času je málo. Když jste pořád v pohybu, nikdy nestačíte poznat nějakou zemi pořádně."

"A co vás vlastně přivedlo do Tibetu?"

Pokrčil rameny. "V Rusku je velký zájem o to, co se tady odehrává. A vůbec, dobrý novinář táhne tam,

kde se něco děje, kde je naděje na dobrou reportáž."

"Vy jste už nějakou o Tibetu napsal?"

"Zrovna včera jsem narazil na zajímavý námět. Ale to je jen začátek," odpověděl. "V tomhle smyslu hodně spoléhám tady na pana doktora."

Hoffner, který naslouchal jejich hovoru a zapaloval si dýmku, překvapeně zvedl obočí. "Já žasnu, že se někdo o mě ještě zajímá."

"Jste příliš skromný," namítala Kát'a a otočila se k Chavassemu. "Ve čtyřiasedmdesáti stále řídí svou kliniku. Dochází tam denně. Řekli vám v Lhasě tohle? Zasvětil Tibetu celý svůj život a přitom by kterákoli evropská univerzita považovala za čest, kdyby tam přednášel."

"Drahé dítě, nechte toho," prosil Hoffner. "Nedělejte ze mě svatouška. Jsem úplně normální chlap a ještě žiju."

"Ale lidé vás vnímají právě takhle," namítal Chavasse. "Jako velkého misionáře."

Hoffner si povzdychl. "Obávám se, že misionářství jsem se přestal věnovat už před několika lety."

"Mohl bych vědět, proč?" ptal se Chavasse.

"To je jednoduché," vysvětloval Hoffner. Sklonil se a zadíval do plamenů. "Přišel jsem do Čangu jako lékař a misionář. Chtěl jsem zachraňovat nejen tělo, ale i duši. Ale potom jsem zjistil, že zdejší lidé jsou hluboce nábožní. Jejich víra je mnohem hlubší a přirozenější, než naše západní náboženství. Pochopil jsem, že jejich duším nemám co nabídnout."

"Chápu," pokýval hlavou Chavasse. "A jak jste to vyřešil?"

"Poskytoval jsem jim lékařskou pomoc, pokud mě o to požádali," odpověděl Hoffner. "A kromě toho jsem se jim snažil porozumět a stát se jejich přítelem."

"Pane doktore, odpusťte, jestli vám moje otázka bude připadat trapná. Ale já bych si přál, aby vás moji čtenáři poznali takového, jaký ve skutečnosti jste. Co Číňané? Nepřekáželi vám ve vaší práci?"

"Ne, po pravdě řečeno, mi naopak pomáhali, jak jen mohli," řekl Hoffner. "Na mé klinice je teď tolik lidí jako nikdy předtím. Musím vám říct, že nesmím opouštět město. Ale to je v zájmu mé bezpečnosti. Poměry tady jsou ještě tak neuspořádané... Ale to jste přece poznal na vlastní kůži."

"Chcete tím říct, že jakákoli změna režimu či vlády by nebyla žádoucí?"

"Určitě ne. Vemte si jen zásobování kliniky. Dříve všechno, co jsem potřeboval, sem musela dopravit karavana z Indie."

"A teď?"

"Plukovník Li mi sežene úplně všechno. Víte, než přišli Číňané, byl tady ještě středověk, lidé byli zbednění a zaostalí. To vše se teď mění."

Chavasse poslouchal s úsměvem, ale v hloubi duše se trápil, protože se zdálo, že to starý pán myslí vážně. Kát'a se najednou zvedla ze židle a prohlásila: "Omluvte mě a nenechte se rušit. Já se půjdu podívat do kuchyně."

Když za sebou zavřela dveře, Chavasse poznamenal: "Pozoruhodná mladá žena."

Hoffner přikývl. "Její otec byl Rus, archeolog. Pracoval pro čínskou vládu v Pekingu, řídil vykopávky starého císařského paláce. Před návratem domů dostal povolení navštívit ještě Lhasu, ale po cestě zemřel. Kát'u sem přivezla karavana, asi týden po jeho pohřbu."

"Rozhodla se, že tady zůstane?"

"Plukovník Li měl možnost ji poslat do Jarkandu," odpověděl Hoffner, "ale zrovna v té době jsem měl vážné problémy se srdcem. Starala se o mě půl roku, až jsem se uzdravil. A potom jsme už nikdy neuvažovali, že by se mohla vrátit."

"To všechno je nesmírně zajímavé," ujistil ho Chavasse. "Mohu tedy napsat, že tady žijete spokojeně?"

"Určitě!" Hoffner mávl rukou kolem sebe. "Mám tady svoje knihy, svůj hudební nástroj a řídím kliniku."

"To křídlo mě obzvlášť zajímá," prohlásil Chavasse. "V tak odlehlých končinách a křídlo? To je opravdu vzácnost. Slyšel jsem, že jste skvělý hudebník."

"Nevěřte tomu," bránil se Hoffner. "Ale bez hudby by mi bylo na světě smutno. Tohle křídlo mi sem dopravili před válkou z Indie. Karavanou, pochopitelně. Kdybyste si na něj posvítil, viděl byste na dřevě pár šrámů. Ale zní stále bezchybně."

Šel přes pokoj k nástroji, otevřel ho a usedl na stoličku. Zahrál několik akordů, začátek Chopinovy

polonězy. "Co byste si přál slyšet?"

Chavasse stále ještě stál u krbu. Hrál o čas, pomalu si zapaloval další cigaretu. Vyfoukl kouř a odpověděl anglicky: "Já sám nevím... Co takhle nějakou skladbu, která se hodí pro květnový večer v Cambridge?"

Zdálo se, že z obličeje starého pána na chvíli zmizely všechny vrásky. V napjatém tichu bylo slyšet, jak vítr venku lomcuje s dřevěnými okenicemi.

"Věděl jsem, že tu něco nehraje," řekl Hoffner tiše, rovněž anglicky. "Věděl jsem to od prvního okamžiku, co jste vstoupil do téhle místnosti."

"Před časem jste poslal dopis starému příteli," řekl Chavasse. "Dalo by se říct, že já jsem odpověď na váš dopis."

"Takže Joro to dokázal?" ptal se Hoffner.

Chavasse přikývl. "Teď je dole v kuchyni. Vydává se za Tibet'ana, který mě údajně zachránil před lupiči. Když budete chtít, můžete si s ním promluvit."

"Jak jste to říkal? Květnový večer v Cambridge a hudba?" zamyslel se Hoffner.

Chavasse přikývl. "Kdysi dávno jste prohrál sázku s Edwinem Craigem. Craig a to děvče, co vám dalo košem, potom seděli na zahradě a vy jste šel dovnitř a hrál jste..."

Hoffner mu s povzdechem skočil do řeči. "Někdy si myslím, že to bylo před tisíci lety. A přesto pořád cítím, jak tenkrát voněl vlhký šerík. Bylo totiž po dešti, víte? Dokonce si pamatuju, co jsem tenkrát hrál." Začal hrát úvodní tóny Svitů luny, ale Chavasse zakroutil hlavou. "Ne, pane doktore. Myslím, že jste hrál Měsíční sonátu."

Hoffner zůstal sedět bez hnutí a dlouho zpytavě hleděl na svého hosta. Potom vstal a s úsměvem ho vzal za ruku. "Drahý chlapče, vy ani nevíte, jak jsem rád, že jste tady."

Přešli zpět ke krbu a opět usedli do křesel. Hoffner si přisunul židli blíž, že se málem dotýkali hlavami.

"Povězte mi, jak se daří Edwinu Craigovi?"

"Moc dobře, je zdravý a čilý," odpověděl Chavasse. "Strašně se na vás těší. Právě proto jsem tady."

"Těší se na mě?" divil se Hoffner a zatvářil se nevěřičně. "Ale to přece nejde! Číňané by mě v životě nikam nepustili."

"Pro tuhle chvíli na to zkuste zapomenout," navrhl Chavasse. "Kdyby byla možnost, chtěl byste to zkusit? Když si vzpomenu, co jste mi dnes vykládal... Zdá se, že naprosto schvalujete všechno, co se tady děje." Hoffner se rozchechtal. "A co jste čekal, že budu vyprávět novináři z Pravdy? No jistě, vůči mě osobně je plukovník Li opravdu milý a skutečně dělá všechno, abych mohl zásobit kliniku léky a zdravotnickým materiálem."

"To mě překvapuje. Skalní komunista a takový lidumil?" nechápal Chavasse.

"To je jednoduché," vysvětloval s úsměvem Hoffner. "Žiju tady už dlouho, jsem tady někdo a místní lidé mi věří. Komunisté potřebují, aby moje klinika stále pracovala. Budí to dojem, že je podporuju a spolupracuju s nimi."

"Rozumím. Kdybyste chtěl, aby si to místní nemysleli, musel byste jedině zavřít kliniku a nechat je bez lékařské pomoci," řekl Chavasse. "Ten plukovník Li ale umí zahnat lidi do kouta!"

"Nejen on, všichni komunisté," upřesnil Hoffner.

"A proto se vrátím k mé první otázce," navázal Chavasse. "Kdybych vás dokázal odsud odvézt, šel byste?"

Hoffner pomalu vyklepal dýmku do ohně, zamračil se a začal ji znovu plnit tabákem z malého koženého váčku.

"Mladíku," ozval se po chvíli, "mně je čtyřiasedmdesát. Zdraví už mi tolik neslouží, netuším, jak dlouho tu ještě budu. S komunisty samozřejmě nesouhlasím. Ale důležité je, že mi nezavřeli kliniku a že i nadále mohu pomáhat chudým a bezradným domorodcům, kteří by jinak zůstali na pospas nemocem. Myslím si, že mou povinností je zůstat tady a pomáhat jim. Ještě pár let na to snad mám."

"A co když vám řeknu, že tam venku, ve velkém světě, vás je potřeba ještě víc?" ptal se Chavasse.

"Mnohem víc?"

"Kdybyste mi vysvětlil, jak to myslíte, snadněji by se mi rozhodovalo," řekl Hoffner váhavě. "A nebud'te tak záhadný, povězte mi, jak se jmenujete?" dodal s úsměvem.

Chavasse pokrčil rameny. "Moje jméno vám nic nepoví, ale samozřejmě vám ho řeknu. Jsem Chavasse, Paul Chavasse."

"Takže jste Francouz!" zvolal Hoffner. "To je zajímavé! Ale víte co, já mám prosbu. Nevadilo by vám, kdybychom zůstali u angličtiny? Pro mě to je tak příjemná změna..."

Chavasse si zapálil cigaretu a sklonil se blíž. "Pane doktore, před mnoha lety, když jste psal svůj doktorát z matematiky, vypracoval jste teorii, že energie není nic jiného, než zvláštním způsobem uspořádaný prostor."

Hoffner se zatvářil překvapeně. "Jak to, že to víte?"

"Zmínil jste se o tom ve svém dopise Craigovi. A dále jste psal, že poslední dobou se vám podařilo udělat další krok na této cestě. Prokázal jste, že prostor se dá proměnit v energetické pole."

"Já to vážně nechápu," kroutil hlavou Hoffner. "Proč se Edwin Craig najednou tolik zajímá o matematiku? Ujišťuju vás, že to vše je jen abstraktní teorie."

"To byla abstraktní teorie," opravil ho Chavasse. "Ale teď už není. Rusové vyslali do vesmíru Gagarina a jeho let všechno změnil. A potom vyslali další, aby svět poznal, že to myslí vážně."

Hoffner, který si zrovna zapaloval dýmku, se odmlčel a v jeho tmavých očích se rozsvítil plamínek.

"Nejsem tak hloupý, abych si myslel, že si ze mě děláte legraci. Je to pravda?"

Chavasse přikývl. "Američané jim už šlapou na paty. Nedal bych hlavu na špalek za to, kdo se dostane jako první na Měsíc. Ale jedno vím určitě. Číňan to nebude. Ti se ještě ani nedostavili na startovní čáru."

"A to vysvětluje, proč si dali tak velký pozor, aby se žádná taková novinka nedostala k nám do Čangu."

Hoffner vyskočil na nohy a začal neklidně přecházet k oknu a zpět. "A teď jsem se opravdu rozčilil, snad poprvé v životě. A nejen jako vědec, ale i čistě lidsky. Když si pomyslím, že jsem tady žil pomalu jako ve středověku, a tam, ve velkém světě, člověk už opustil naši zemi a zažívá největší dobrodružství své existence!" Vrátil se k židli a opět usedl. Tvářil se vzrušeně, tmavé oči zářily. "Povídejte mi o tom," požádal Chavasseho. "Chci slyšet všechno, co o tom víte. Kupříkladu jaký pohon používají?"

"Pevné anebo tekuté palivo," řekl Chavasse. "Rakety samozřejmě musí být vícestupňové."

Hoffner potřásl hlavou. "Ale příteli, to je přece primitivní. Vynést družici na dráhu okolo Země je jedna věc, ale doletět na Měsíc či ještě dál ..."

"A právě tady musíte zasáhnout vy," skočil mu do řeči Chavasse. "Rusové už mnoho let pracují na vytvoření iontového pohonu pro rakety. Chtějí využívat energii, kterou vyzařují hvězdy. V tom jsou o několik let před námi. Když to dokážou, komunismus si podmaní celý svět."

"A Craig si myslí, že moje nová teorie by tomu mohla zabránit?"

Chavasse přikývl. "Nejsem žádný vědec, ale nabyl jsem dojmu, že díky vašemu objevu bychom mohli dokázat těžit energii pro naše rakety přímo z prostoru. Je to tak?"

Hoffner rozvázně přikývl. "Kromě toho by se rakety pohybovaly s úžasnou rychlostí, kterou si dnes neumíme ani představit. A to je základ všeho, když chceme prozkoumat vesmír."

Chvilí oba muži u krbu přemýšleli mlčky a potom Chavasse tiše řekl: "Pane doktore, já vím, jak vám záleží na zdejších pacientech. Ale v tuhle chvíli jistě chápete, že je životně důležité, abyste vyšel z izolace a vrátil se do velkého světa."

Hoffner si těžce povzdechl a vyklepal dýmku. "To skutečně chápu." Ještě chvíli zíral do ohně, potom zvedl hlavu a usmál se. "Mladíku, neumím si představit, jak to chcete provést. Nicméně, kdy vyrazíme?" Najednou se zamračil. "Ale co Kát'a? Přece bych ji tady nenechal."

"A vy si myslíte, že by šla s námi?" ptal se Chavasse s upřímným překvapením.

Hoffner přikývl. "O politiku se nestará a nemá žádnou rodinu - tady, ani v Rusku."

Chavasse si povzdechl. "To bude možná problém. Počkejte, nechte mě přemýšlet. Ale zatím, probiha vás prosím, jít neříkejte ani slovo. Co nebude vědět, to z ní Číňané ani nevymlátí. Víte, to už je takové pravidlo, pro případ, kdyby se nám to vymklo z ruky. Není třeba nic uspěchat. Pro mě přiletí letadlo, ale až za pět dní. Musíme jen vymyslet, jak vás dostaneme z Čangu."

Najednou si uvědomil, že na pravé tváři ho studí sotva znatelný průvan. Otočil se a zjistil, že na prahu stojí Kát'a a drží v rukou podnos se sklenicí horkého mléka.

Jak dlouho asi už tam je? Co všechno slyšela, uvažoval v duchu Chavasse. Zadíval se na mladou ženu zpytavě, ale ta se tvářila naprosto nevzrušeně. Vešla do pokoje, přistoupila ke starému pánovi a tiše

řekla rusky: "Pane doktore, vaše mléko. Je čas jít spát. Měl jste dlouhý den."  
Hoffner si povzdechl, upil doušek mléka a zatvářil se znechuceně. "Vidíte, příteli?" obrátil se na Chavasseho. "Kůň jednou hříbětem, člověk dvakrát dítětem. Poslouchám na slovo jako školáček."  
"Jsem si jistý, že soudružka Stranová ví, co je pro vás dobré," řekl Chavasse.  
Kát'a se záhadně pousmála. "Ale jistě, soudruhu Kurbský. Vím to - a nejen stran životosprávy."  
Na okamžik se v jejích očích objevil jakýsi podivný výraz. Byla to jen chvilka, ale Chavasse už věděl všechno, co potřeboval. Kát'a se otočila, šla ke dveřím a opět je zanechala o samotě.

## DEVÁTÁ KAPITOLA

V ložnici bylo příjemné teplo, jako kdyby před malou chvílí někdo rozdělal oheň. Chavasse postavil olejovou lampu na noční stolek, otevřel okenice a vyšel na krytý balkon, který vedl po celé délce domu a poskytoval výhled do zadní zahrady.

Nepršelo, vál vlhký vítr a přinášel čerstvou vlhodu vůni země. Po chvilce Chavasseho přepadla únava. Vrátil se dovnitř a zavřel okenice.

Právě se začal svlékat, když někdo tiše zaklepal na dveře a vešel Hoffner. Měl přes ruku starý koupací plášť a s úsměvem ho položil přes postel. "Napadlo mě, že ho budete potřebovat."

Jeho hlas zněl napjatě a Chavasse se bezděky zamračil. "Děje se něco?" zeptal se.

Hoffner vzdychl a posadil se na postel. "Obávám se, že Kát'a ví všechno."

Chavasse si s klidem zapálil cigaretu. "Proč si to myslíte?"

"Je to velmi prosté. Zaslechla mnohem víc z konce našeho rozhovoru, než jsme si mysleli. Jednak mluví moc dobře anglicky a taky není padlá na hlavu. Zrovna byla v mém pokoji. Chtěla vědět, o co přesně jde a kdo opravdu jste."

"Co jste řekl?"

Hoffner pokrčil rameny. "Že jsem unavený starý člověk, který touží umřít doma a že vás poslali mí přátelé, abyste mi pomohl se odsud dostat."

"Nic víc?"

"Ne, čím méně jí řekneme, tím líp."

"To bylo od vás moudré," řekl mu Chavasse. "Především nesmíme zapomínat, že je to Ruska. Že pomáhá vám, je jedna věc. Ale proč by podporovala nápad, jehož úspěch může v konečném výsledku její zemi ublížit? To ji staví před těžkou psychologickou volbu. Jak už jsem předtím říkal, čím méně toho bude vědět, tím méně toho pod tlakem vytrádí."

"Vy víte, o čem mluvíte," řekl Hoffner, "ale myslím, že si nemusíte dělat starosti. Jak jsem už dřív řekl, ona se o politiku nezajímá. Dokonce není ani členkou strany."

"Kdyby se nám to nepovedlo a Kát'a se dostala do rukou čínské rozvědky, vytlučou z ní všechno, co se jim zamane," odpověděl mu Chavasse podrážděně.

"Myslím, že máte pravdu." Hoffner vstal. "Bude asi lepší, když s ní ráno promluvíte. Kát'a je totiž přesvědčená, že pro mě by to byl sebevražedný výlet. Kvůli srdci, víte?"

"Postarám se o to," řekl mu Chavasse. "Dobrou noc a starosti pusťte z hlavy. Všechno vyjde, to vám Slibuju."

Dveře za starým mužem tiše zaklaply a Chavasse zůstal ještě chvíli stát uprostřed místnosti. Přemýšlel o celé záležitosti. Potom se znovu poddal pocitu únavy, která mu nedovolila myslet na nic jiného. Ještě se donutil svléknout a zabořil se do postele. Sfoukl lampu a ležel na zádech. Díval se na stíny na stropě a cítil, jak se mu uvolňují všechny unavené svaly. Potom usnul.

Když se probudil, byl si vědom jen toho, že leží ve stejné místnosti a že oheň téměř vyhasl. Zvedl zápěstí a podíval se na světélkující ciferník hodinek. Bylo něco po druhé hodině ranní. Spal jsem jen asi čtyři hodiny a už necítím žádnou únavu, přemítal v duchu.

Měl dojem, že samotný vzduch v místnosti je nabitý energií, na spaní neměl ani pomyšlení. Připadalo mu, že se něco musí stát a on potřebuje být ve střehu. V dálce výhružně zarachotila bouře a vzápětí vzplanul blesk, který jasně nasvítíl celou místnost.

Dal nohy na zem, natáhl se po županu, který mu půjčil Hoffner, a došel k oknu. Když otevřel okenice a vystoupil ven na balkon, náhle se prudce rozpršelo a vzduch naplnil šum deště.

Bylo nepříjemně chladno, ale přesto tam chvilku postál, zhluboka dýchal, nasával čerstvé povětří do plic a cítil zvláštní vnitřní neklid.

"V téhle nadmořské výšce bývá noční vzduch zrádný, pane Chavasse," ozval se klidný hlas anglicky.

Pomalu se otočil, všechny smysly ve střehu. Nedaleko od něj stála u zábradlí Kát'a Stranová. Když se znovu zablesklo, zjevila se ze tmy její tvář. Vysoko umístěné lícní kosti ještě zdůrazňovaly hloubku velkých tmavých očí, husté světlé vlasy jí splývaly k ramenům.

Najednou s údivem zjistil, že je krásná. Že je pohledná a přitažlivá, věděl už dřív, ale zlomek vteřiny, kdy se rozzářilo světlo blesku, mu řekl ještě víc.

Byla obklopená jistým oparem nevinnosti, který se zoufale snaží vyrovnat s drsnou realitou světa, což mu bolestně připomnělo jinou dívku v jiném čase a na jiném místě.

"Nemůžete spát?" zeptal se.

Zavrtěla hlavou. "Ne. Pořád musím na něco myslet."

"Tak pojďte dovnitř a probereme to," navrhl. "U mě sice už oheň skoro vyhasl, ale tepla je tam dost."

Prošla beze slova kolem něho, on vešel za ní a zavřel okenice. Když se otočil, zahlédl, jak prohrábla oheň a oživila ho párem polen z hromady uhlledně poskládané poblíž krbu.

Usedla na kobereček z ovčí srsti a hřála si dlaně v teple plamene. Chavasse si přitáhl křeslo dopředu.

"Viděla jsem před chvílí Hoffnera odcházet z pokoje," promluvila, aniž se na něho podívala.

"Předpokládám, že vám pověděl o našem rozhovoru?"

Přítikal. "Chtěla jste říct o vašem poslouchání za dveřmi, když jsme spolu mluvili po večeři?"

Prudce se otočila a něco jí zajiskřilo v očích. "Nestydím se za to. Je to starý muž. Když se o něj nepostarám já, nepostará se nikdo."

V hlase měla tvrdost, která svědčila o větší vnitřní síle, než si dokázal představit. Usmál se a zvedl ruku v žertovně obranném gestu. "Hej, já jsem na vaší straně."

"Omlouvám se," vysvětlovala kající, "ale Hoffner byl a je něco jako můj otec. On je báječný člověk a já pro něj chci jen to nejlepší."

"V tom se spolu pro začátek naprosto shodneme."

"Opravdu?" zeptala se. "Vy si upřímně myslíte, že čtyřiasedmdesátiletý muž se slabým srdcem má šanci přežít cestu, kterou zamýšlíte?"

"Za příznivých okolností ano," odpověděl Chavasse. "Ale je to nemocný člověk," trvala na svém. "Vy si vážně myslíte, že by mohl přežít ve zdejší nadmořské výšce túru po jedné z nejdrsnějších zemí světa a ještě na koňském hřbetě?"

"Možná že ani nebude muset."

Zamračila se. "Obávám se, že vám nerozumím."

"V tuhle chvíli to ani není nutné. Netrapte se s tím. Všechny podrobnosti nezná ani doktor, nechte to na mně." Naklonil se dopředu a široce se usmál. "Všechno dobře dopadne, to vám Slibuju."

Zatřásla podrážděně hlavou. "Co se mi to snažíte namluvit? Jste tvrdohlavý jako můj otec. Co řekl, to se muselo stát."

"Slovo dělá muže."

"Myslíte?" Povzdechla si. "Prohlásil, že budeme putovat do Lhasy s karavanou. Že to bude jednoduchá záležitost, výlet, na který se nezapomíná. Ale přepočítal se. Cestou zemřel na tyfus."

"Tak mu to nevyčítejte," řekl Chavasse jemně. "Smrt si prostě nenechá poroučet."

Rozhostilo se ticho. Po chvilce vytáhl cigarety a jednu jí nabídl. Mlčky ji přijala a on jí zapálil.

"Pravý Kurbský je mrtev, že?" ozvala se Kát'a.

Rozvážně přikývl. "Obávám se, že ano."

"Zabil jste ho?"

Zavrtěl hlavou. "Ne, opravdu ho přepadli i s doprovodem partyzáni. Rusy nenávidí stejně jako Čňany."

"Já vím," řekla. "A vy jste se rozhodl, že se budete vydávat za Kurbského? Ti partyzáni byli vaši přátelé?"

Pokrčil rameny. "Jak se to vezme. Ale život jsem mu zachránit nedokázal. Takový vliv jsem na ně neměl."

"A co je zač ten Tibet'an, co přišel s vámi? Říkal jste, že se jmenuje Joro. Copak nemohl zasáhnout?"

"Děvče zlatý, kde to žijete?" ptal se Chavasse vyčítavě. "Copak nevíte, že pro zdejší lidi to je válka? Oni bojují proti krutým vetřelcům, kteří se pokoušejí změnit celý jejich způsob života silou."

"Nechtě toho, prosím vás, já nejsem včerejší. Vím, že tady Číňani provedli hrozné věci, ale všechno tohle krveprolití a zabíjení..." Otrásla se. "Lidský život tady nemá žádnou cenu."

"Snad máte pravdu," souhlasil, "ale vzpomeňte si, co řekl Lenin. Účelem terorismu je zastrašit. Pro proletariát je to jediný prostředek boje proti moci."

"Můj otec říkával, že žádný člověk není bůh," odpověděla. "A Lenin už vůbec ne. Obávám se, že otcí příliš k srdci nepřirostl."

"To rád slyším. Řekl bych, že to byl muž podle mého gusta," ozval se Chavasse. "Vyprávějte mi o něm."

Pokrčila rameny. "Ani nevím, co bych vám o něm řekla. Byl vědec, badatel. Chápejte, nezajímal se o politiku. Myslím, že ze všech vědeckých oborů je archeologie právě tím, do kterého může stát zasahovat nejméně. Žili jsme hodně pro sebe."

"A co vaše matka?"

"Umřela, když jsem se narodila. Dětství jsem strávila v Moskvě, kde jsem chodila do školy. Starala se o mě teta. Když jsem byla trochu starší, začal mě otec brát na výpravy do terénu. Poslední tři roky jeho života jsme žili v Pekingu."

"Proč tolik toužil navštívit Lhasu?"

Zavrtěla hlavou. "Já vlastně ani nevím. Myslím, že to byl jeho dávný sen. A potom... Myslím, že chtěl oddálit návrat do Ruska."

"Copak se vám nikdy nezachtělo zpátky?"

"Ani ne. Stýskalo se mi po divadlech, knihách a podobných věcech, ale po ničem jiném. Moje teta umřela před třemi roky, nikoho jiného nemám."

"Kromě Hoffnera," dodal Chavasse opatrně.

Pohlédla na něj a tvář jí ozářil hřejivý úsměv. "Máte pravdu. Kromě Hoffnera. Ujal se mě, když jsem byla nemocná. Staral se o mě, dokud jsem se neuzdravila. Jsem mu moc vděčná a zavázaná."

"Vypadá to, že on cítí přesně totéž k vám," řekl Chavasse. "Už se vám svěřil, že chce, abyste odešla s námi?"

Přikývla. "Já bych s ním šla ráda. Chci, abyste to věděl. Ale připadá mi to naprosto nemožné."

Zavrtěl hlavou. "Mýlíte se, věřte mi. Skoro by se dalo tvrdit, že to bude překvapivě jednoduché. Ale s tím si nelamte hlavu. Musíme tady počkat ještě několik dní, než se vydáme na cestu. Pro Hoffnera to bude rozhodně lepší, než se potloukat někde po horách."

"Rozumím." Vstala. "Tak co nám radíte? Trpělivě čekat, než nás poctíte svou důvěrou?"

Vyznělo to trochu nahněvaně. Chavasse rovněž vstal a s úsměvem řekl: "Neberte si to tolik. Je to tak lepší - pro vás i pro doktora. Co nevíte, nemůže vám ublížit."

Položil jí ruce na ramena. "Víte, v čem je jediný skutečný problém? Jak vyplnit čas. Čím vy se tady bavíte?"

Pokrčila rameny. "Moc příležitostí k zábavě tu není. Já obvykle za slušného počasí vyrážím na koni ven do hor."

"To zní slibně, to by se mi líbilo."

Najednou se uvolnila a usmála. "A nechtěl byste mě doprovodit? Většinou vyrážím po obědě. Jste dobrý jezdec?"

Usmál se naplno. "Docela slušný. Další z mých dovedností."

Přítakala. "A máte jich hodně, vidíte pane Chavasse? Napadá mě, že mluvit tak výtečně čínsky a zároveň rusky jako rodilý mluvčí - to obyčejný člověk nezvládne."

"A co vy?" odpověděl. "Mluvíte anglický opravdu dobře."

Pokrčila rameny. "Začala jsem se učit v šesti letech na základní škole v Moskvě. Dnes je to v Rusku běžně vyučovaný druhý jazyk." Potřásla hlavou. "Ne, ve vás je ještě něco. Něco zvláštního. Jedno vím jistě: vy nejste jen nějaký dobrodruh."

"Ujišťuju vás, že jsem," přiznal.

Zavrtěla hlavou. "Ne, tady jde o něco víc."

A potom ji něco napadlo. Zhlédl, jak se jí rozšířily oči. Udělala krok k němu a uchopila ho jednou rukou za klop koupacího pláště. "Tady jde o něco víc, že? Souvisí to s panem doktorem, vidíte?" Udělal jedinou možnou věc. Vzal ji kolem pasu a políbil.

Celé její tělo ožilo a začalo se chvět. Chvilku ji držel v objetí, než ho jemně odstrčila.

Když k němu zvedla pohled, měla tmavé, utrápené oči a rudé tváře. "Tak já už půjdu."

Nenapadla ho žádná vhodná odpověď. Otevřel dveře na balkon a ona se kolem něho protáhla. Venku ještě stále pršelo. Otočila se na okamžik, dotkla se jeho obličeje a už byla pryč.

Chvilí zůstal stát s pocitem mravenčení na kůži, slabý neklidný větřík mu ovíval nahou pleť. Potom zavřel dveře a vrátil se do postele.

## DESÁTÁ KAPITOLA

Když nazítří krátce po poledni projížděli na koních hlavními branami Čangu, byl den jako malovaný. Modré nebe zářilo od horizontu k horizontu.

Usedli na malé šlachovité tibetské koně, Kát'a toho svého přiměla ke cvalu a ujala se vedení. Měla na sobě jezdecké kalhoty a měkké ruské holínky. Klobouk i límec bundy byly z černého perziánu.

Chavasse měl na nohou tibetské vysoké boty a krátký kožíšek, ve kterém přijel. Když míjeli tábořiště pastevců a vyjížděli ven z údolí, stáda jaků se vyděšeně rozprchla.

Step byla šafránově žlutá, ve slunci zlatavá. U tmavých míst bez sněhu na úpatí vysokých skal, kde si vítr pohrával se suchou trávou, přitáhl Chavasse koni uzdu. Zapípal nějaký pták a na Chavasseho padl zvláštní nevysvětlitelný smutek.

Zachvěl se, aniž sám chápal proč. A potom ho zavolala Kát'a. Její hlas nesl vítr z vrcholu vzdáleného kopce. Pobídl koně a vydal se za ní.

Nad zemí ležel jemný mlžný opar, který opticky krátil vzdálenosti. Vítr byl teplý jako pohlazení. Zastavil na vrcholku kopce a pod sebou uviděl řeku, která divoce pádila v úchvatném, hlubokém kaňonu. Kát'a stála na kraji útesu.

Drobným klusem sjel ze svahu, sesedl a plácl koníka po zadku. Ten odeběhl za svým druhem, který se pásl opodál. Chavasse se zastavil, aby si zapálil cigaretu. Když zvedl oči, otočila se a šla mu naproti.

Mířila k němu suchou trávou, slunce měla za zády a obrysy její postavy se v jeho paprscích rozpíjely.

Vypadala neskutečně a étericky, nesmírně pomíjivě jako prelud, který se může každým okamžikem vytratit. Když promluvila, kouzlo okamžitě zmizelo.

"Pojď, sedneme si, Paule."

Posadili se do krátké trávy a za chvíli už zavřel oči a odpočíval. Bylo tak příjemné, tak úžasně příjemné ležet na slunci s tím správným člověkem a nedělat nic.

Napadlo ho, že být příživník není k zahoezení. Něco ho zašimralo v nose. Otevřel oči a zhlédl Kát'u, jak mu jemně přejíždí po tváři stéblem trávy.

"Víš, tohle jsem nezažil už léta," svěřil se tiše.

"Ale měl bys. Musíš si užít, podruhé se už nenarodíme."

"Jedna nula pro tebe. Víš, v čem je malér? Nikdy nemám čas. Asi jsem vadnej."

Vyprskla smíchy. "To ti nevěřím. Jako malej kluk jsi přece musel mít spoustu času, užívat si?"

Nakrčil obočí a přimhouřil oči, ve snaze proniknout nekonečnou hloubku oblohy. "Nemůžu si už vážně vzpomenout. Otec byl Francouz a matka Angličanka. Padl s celou brigádou v bojích u Arrasu ve čtyřicátém roce, když německé tanky zajely do Belgie a Francie jako nůž do másla. Matka a já jsme unikli přes Dunkerque."

"Co se dělo, když jste se dostali do Anglie?"

Najednou si uvědomil, že už celá léta se nikomu takhle nesvěřoval. Vzpomínal na minulost a nečekaně se mu vybavovaly už napůl zasuté události.

Než došel ve vyprávění k dvěma rokům svého působení jako odborný asistent na univerzitě v Cambridge, uplynula skoro hodina.

Přestal mluvit a Kát'a nakrčila čelo. "Ale já tomu nerozumím. Měl jsi všechno, co sis přál, před sebou úspěšnou vědeckou dráhu. Proč jsi to všechno hodil za hlavu?"

"Změnil jsem svoje názory na život, to bylo všechno," řekl. "O jedněch letních prázdninách jsem pomáhal kamarádovi dostat jeho příbuzné z Československa. A zjistil jsem, že mě to hrozně chytlo." Povzddechla a zavrtěla zoufale hlavou jako dospělá žena, která přistihla malého chlapce při nějaké lotrovině.

"Takže jsi se rozhodl věnovat... těmhle věcem nastalo?"

"Teď jsem na to odborník," prohlásil. "Dokonce mě zavolali, abych pomohl dostat minulej rok dalajlámu do Indie."

Zbytečně moc mluvíš, napomínal se v duchu. Tahle dívka má na mě zvláštní vliv jako zatím ještě žádná žena.

"A co si o tom všem myslí tvoje matka?"

Chavasse se zazubil. "Věří, že jsem něco jako státní úředník, což svým způsobem jsem."

Kát'a stále ještě vypadala zmateně. "A pověz, upřímně, tobě se tenhle život líbí? Věčně máš hlavu na špalku a nikdy nevíš, kdy dopadne sekera."

"Ale tak zlý to zase není," zaprotestoval. "Pracovat pro Výbor může znamenat různé věci. Počínaje tím, co dělám já, až po zajištění bezpečnosti soudruha Chruščova při jeho návštěvě Londýna. Máš něco proti tomu?"

"O mě přece vůbec nejde. A s politikou nebo vládou to taky nemá co dělat. Mně se prostě jenom zdá, že plýtvat kvalitním mozkem je chyba."

Zavřel oči a vzpomněl si, že tahle slova už mu jednou říkal někdo jiný. Kát'a se rozpovídala. Její hlas stoupal a klesal. Byl řekou, která pádí v horské rokli a potom klidným pramínkem vody mezi kameny.

Najednou se probudil. Nad ním se po obloze honily mraky. Počasí se bude měnit. Ale kde je Kát'a? Namáhavě se vztyčil a rozhlížel kolem sebe.

Nebylo po ní ani stopy a on se s úlekem rozeběhl na kraj útesu. Stála na zaobleném balvanu u vody a zamyšleně házela do řeky kamínky. Když mu pod vysokýma botama zaskřípaly oblázky, otočila se směrem k němu.

"Opustila jsi mě. Vzbudil jsem se a zjistil, že jsi pryč, jako zakletá tatarská princezna v pohádce."

Seskočila dolů z balvanu, zavravorala a on ji rychle zachytil do náruče. "Jsi v pořádku?"

"Ach Paule, chtěla bych, aby to bylo jako v pohádce. Moc bych si přála, aby se v tenhle kouzelný den zastavil čas a ty a já jsme byli navěky spolu."

V jejím hlase byla hloubka i dojetí, které způsobily, že se mu sevřelo hrdlo. Chvilí ji upřeně hleděl dolů do očí a potom něžně políbil. Krátce mu spočinula v objetí a země se pohnula. Potom se mu vytrhla a vravorala přes oblázky k pěšině.

Když dorazil na vrch útesu, seděla už v sedle a uháněla tryskem pryč. Chvilí mu trvalo, než chytil svého koně. Když vyjel na kopec, zakryly slunce mraky a po zemi se rozlil obrovitý pruh stínu.

Temná skrvna se rychle a neodvratně blížila ke Kátě. Pobídl koně k trysku, protože z nepochopitelného důvodu cítil zoufalé nutkání dohonit ji dřív, než ji pohltní mohutný stín.

Když byl od ní dvě stě, tři sta metrů, stín ji pohltil a on svému koni přitáhl otěže. Jakmile se rovněž dostal do stínu, ucítil najednou chlad a srdce mu ledovými prsty sevřel strach.

Chvilí jen seděl nehybně v sedle a poslouchal vzdalující se zvuk kopyt jejího koně. Teprve když mu zmizela z dohledu v kotlině, pobídl koně do kroku a vydal se za ní.

U brány domu na něho čekal Joro s vážnou tváří. Když Chavasse sesedl a podal mu otěže, Tibeťan řekl: "Byl tady kapitán Čen a ptal se."

"Na co?"

"Sestavuje hlášení pro Lhasu," odpověděl Joro. "Vyslychal mě půl hodiny. Řekl jsem mu, že jsme tábořili poblíž Rudoku, když nás napadli. Řekl jsem, že hodili těla dvou strážných do nějaké rokle."

"To zní dost rozumně," ozval se Chavasse. "Kde je teď?"

"Uvnitř. Byl už na odchodu, když se vrátila ta žena. Co se stalo na vyjízdce? Pohádali jste se?"

Chavasse zavrtěl hlavou. "Dali jsme si na zpáteční cestě závod, ale můj kůň nestačil s dechem." Klidně, beze spěchu si zapálil cigaretu a rychle prohlásil: "Zatím jde všechno hladce. Doktor je ochotný jít s námi. A ta žena taky."

Joro se zamračil. "Jste si jistý, že se jí dá věřit?"

V tom okamžiku se otevřely dveře domu a venku na schodech se objevila Kát'a s kapitánem Čenem.

"Právě teď si to ověříme," ozval se Chavasse a zamířil přes dvůr ke dvojici.

Kát'a vypadala klidně a naprosto uvolněně. Kapitán Čen se zdvořile usmíval. "Doufám, že jste si užil vyjížd'ku, soudruhu."

"Jak jsem jen mohl v tak okouzlující společnosti zklamat?" Chavasse se Kátě mírně uklonil. "Je mně líto, že jsem byl tak brzo vyřazený z dostihu. Obávám se, že můj kuň na to neměl."

"Musíme vám příště vybrat nějakého zdatnějšího," prohlásila Kát'a. "Myslím, že kapitán Čen by s vámi potřeboval mluvit."

Čen zvedl ruku. "Ale to vážně nespíchá. Prostě bych jen rád slyšel vaší vlastní zprávu o té nešťastné události, soudruhu. Pro mé hlášení do Lhasy, chápejte. Náš dobrý doktor mě dnes pozval na večeři.

Snad bychom si mohli promluvit po ní?"

"S radostí," řekl mu Chavasse.

Čňan se usmál. "Takže se uvidíme večer," zasalutoval Kátě, srazil podpatky a odkráčel přes dvůr.

"Omluvte mě, ale musím teď za kuchařem, dohlédnout na večeři."

Její tón byl formálně zdvořilý, skoro chladný. Dříve než mohl Chavasse odpovědět, otočila se a zmizela uvnitř domu. Okamžik tam stál s lehce zamračenou tváří a potom vešel za ní.

Našel Hoffnera v knihovně. Seděl před hučícím krbem s knihou na kolenou a popíjel čaj z jemného porcelánového šálku.

Starý muž zvedl oči. "Líbila se vám vyjížd'ka?"

Chavasse si zahřál ruce v blízkosti ohně. "Bylo to docela příjemné, ale okolní krajina je hrozně jednotvárná. Myslím, že bych tady dlouho nevydržel."

"Jsou tu i zajímavá místa," ozval se Hoffner. "Vy už asi víte, že tady byl kapitán Čen?"

Chavasse přikývl. "Potkal jsem se s ním před domem. Už s ním mluvil i Joro. Není třeba se znepokojoval, musí jen poslat hlášení do Lhasy. Dohodli jsme se, že si spolu promluvíme dnes večer po jídle."

"Kát'a se zdála po návratu hodně zaražená," pokračoval starý muž váhavě. "Mluvil jste s ní?"

Chavasse usedl d'o protějšího křesla a nalil si čaj. "Šťastná z toho zrovna není, ale je ochotná se připojit."

"Předpokládám, že jste jí neřekl skutečný důvod mého odchodu?"

Chavasse zavrtěl hlavou. "To není třeba. Důvod, který jste uvedl, je naprosto logický." Zaváhal a potom pokračoval. "Pane doktore, chtěl jsem vás o něco požádat. Kdyby se něco stalo a Čňané vás vyslyšeli, řekněte jim přesně to, co jste řekl Kátě. Že jste starý člověk, zdraví vám neslouží a chcete dožít svoje dny v rodné zemi. Myslíte, že jim to bude stačit?"

Starý muž se slabě usmál a potřásl hlavou. "Já stejně raději budu věřit, že nic neselže."

V tom okamžiku se zvenčí ozval zvuk brzdícího auta. Hoffner se zamračil a odložil šálek. "No to jsem zvědav, kdo to může být?"

Když Chavasse vstal, rozlétly se dveře a do místnosti vrazila Kát'a. "Plukovník Li!" vyhrkla rusky.

Chavassemu neušlo, jak je bledá. V tmavých velkých očích měla starost a strach. Dokázal se sebevědomě usmát a pozvedl k ústům šálek čaje.

"To je ale příjemné překvapení," řekl klidně.

V chodbě se ozvaly rychlé kroky a ve dveřích stanul muž. Byl štíhlý a téměř stejně vysoký jako Chavasse. Na sobě měl vojenskou uniformu, která mu dokonale padla. Právě si svlékal khaki plášť s kožešinovým límcem. V pravici držel krátký jezdecký bičik a usmíval se. Druhou rukou se dotkl lemu kožešinové čapky. "Můj drahý doktore, jak rád vás vidím."

Promluvil čínsky, hlubokým příjemným hlasem. Bylo vidět, že plukovník - stejně jako Kát'a - má v sobě evropskou krev. Oči v bronzové, zdravím kypící tváři se mírně v koutcích zvedaly, ale byly inteligentní a laskavé. Rty pod rovným nosem dobře tvarované a plné humoru.

"Mysleli jsme si, že se vrátíte koncem týdne, plukovníku," řekl klidně Hoffner.

"Jak by řekli Angličané, změna je život." Li se obrátil ke Kátě a políbil jí ruku. "Má drahá, vypadáte kouzelně - jako obvykle."

Zmohla se na křečovitý úsměv. "Od vaší poslední návštěvy jsme dostali nečekaného hosta, plukovníku.

Dovolte mi představit vám soudruha Kurbského, zahraničního dopisovatele Pravdy. Je tady, aby udělal s panem doktorem rozhovor."

Plukovník pohlédl na Chavasse, který napřáhl ruku. "Je mi ctí, plukovníku."

Plukovník Li se v dobrém rozmaru usmál a potřásl si s ním rukou. "Ale já už jsem měl to potěšení poznat soudruha Kurbského," prohlásil.

Následovalo hrobové ticho, jako by celý svět přestal dýchat.

"Obávám se, že jsem nepochopil," pronesl Chavasse opatrně.

"Ale určitě si vzpomenete, soudruhu," Li zkroutil pobaveně ústa. "Před čtyřmi dny v Rangongu. Bydleli jsme spolu ve vesnickém hostinci. Špinavá díra, co?"

Chavasse vyrazil vpřed, nakopl plukovníka kolenem do břicha a zasáhl ho tvrdým úderem pravé paže, až Li pozadu přepadl přes Hoffnerovo křeslo.

Když vybíhal do chodby, už sahal po zbraní. Ted' nebyl čas myslet na Hoffnera nebo na Kát'u. Šlo mu o život. V takových okamžicích, stejně jako ve válce, vítězí rychlost a moment překvapení.

Venku pod schody parkoval džíp. Vedle něho postávali čtyři vojáci a bezstarostně klábosili. Poplašeně vzhlédl, Chavasse se otočil a vrátil dovnitř.

V chodbě se objevil plukovník Li s automatickou pistolí v ruce. Chavasse zvedl walthera a stiskl kohoutek, ale nic se nestalo. Zkusil to znovu, ale marně. Mrštil nefungující zbraň plukovníkovi na hlavu a seskočil přes parapet do zahrady.

Dopadl špatně a ztratil rovnováhu. Když se postavil na nohy, ucítil v kotníku ostrou bolest. Zat' al zuby a rozběhl se k bráně.

Za sebou zaslechl dupot vysokých bot a hlasitý plukovníkův výkřik: "Nestřílet!"

Byl už téměř u brány, když mu někdo podrazil nohu a on upadl na zem. Instinktivně si zakryl obličej rukama a kutálel se stranou, aby se vyhnul kopancům. Jeden ho zasáhl do boku, druhý odřel tvář. Potom se ocitl znovu na nohou a stál zády ke zdi.

Na okamžik zahlédl tvář Káti, která stála ve vchodu vedle Hoffnera. V tom se čtyři vojáci dali do pohybu.

Ten z nich, který držel dlouhý vojenský obušek, vyrazil vpřed a rozmáchl se, aby zasáhl Chavasseho do hlavy. Ten se sehnul a obušek udělal důlek ve zdi za ním. Chavasse zasáhl muže do rozkroku a ten se zhroutil i s obuškem k zemi.

Ostatní tři vojáci na chvíli zaváhali, dokud jeden z nich nevytáhl bodák. Opatrně se blížili k pronásledovanému.

Plukovník Li běžel přes zahradu a křičel: "Ne! Chci ho živého!"

Chavasse poklekl na koleno, popadl obušek a uhodil vojáka přes paži. Kost zapraskala jako suchá větev, muž zaječel a bodák mu vyklouzl z bezvládné ruky.

Když se Chavasse začal zvedat, přiskočili další dva vojáci. První ho nakopl do boku...

Chavasse chytil muže za nohu, upadli spolu na zem a váleli se v sevření. Když se konečně vyhoupl nad svého šikmookého protivníka, doběhl k nim plukovník Li, zvedl obušek a ze zadu, znalecky mířenou ranou, zasáhl Chavasseho do zátylku.

## JEDENÁCTÁ KAPITOLA

Když ho hodili do cely, klopýtl o nějaké tělo a padl na protější zed. Nějakou dobu klečel, opřený o ruce, zhluboka dýchal a snažil se uspořádat myšlenky. Po chvíli se už cítil trochu lépe a začal prozkoumávat okolí.

Cela byla velká asi osm čtverečních metrů. Jediné osvětlení poskytovala malá olejová lampička, která stála ve výklenku zdi nad jeho hlavou. V jejím bledém světle viděl, že místnost je přeplněná páchnoucími lidskými těly. Několik hlav se po něm lhostejně otočilo, věnovalo mu prázdný pohled a tím jejich zájem skončil.

Většinou to byli tibetští venkované. Zabalili se do ovčích kožichů a spali. V jednom rohu seděl starý láma s vrásčitým obličejem, v ušpiněném a potrhaném žlutém hábitu. Zíral nepřítomně před sebe, prsty přejížděl po růženci a mumlal hlubokým monotónním hlasem: "Om ma-ni pad-me hums."

Byla tam neuvěřitelná zima a mřížemi v malém okénku vysoko ve zdi pronikaly kapky studeného deště. Chavasse se postavil na nohy, překročil jednoho chudáka, který se halil do roztrhaných hadrů a tetelil se horečkou, a přitáhl se k mřížím, aby viděl ven.

Průlomem ve vepřovicové zdi na dvoře viděl dolů do města. Po střechách Čangu se honil a skučel vítr z mongolských stepí, který s sebou přinesl zimu. Chavasse se zachvěl, jako by se jeho obličej dotkly něčí ledové prsty.

Na dvorku se otevřely nějaké dveře, z nichž ven proniklo světlo a ozářilo čínského vojáka, který stál na prahu. Otočil se a mluvil na někoho uvnitř. Ozval se výbuch smíchu, voják dveře zavřel a běžel v dešti se skloněnou hlavou přes dvůr.

Chavasse se spustil od okna na podlahu. Muž v horečce měl pevné zaťaté zuby a nepřestával sténat jako nějaké raněné zvíře. Chavasse opatrně přešlapoval mezi těly spících vězňů. Potřeboval se dostat do prázdného rohu vedle dveří, ale odradil ho nesnesitelný zápach lidských výměšků.

Vrátil se na své původní místo a klesl do shnilého sena. Ani ne metr od něj seděl u zdi v podřepu mohutný Tibetan v rozedraném oblečení a upřeně, bez mrknutí, na něho hleděl. Jednou rukou se drbal po zblešeném těle a druhou po chvilce odněkud vykouzil mastnou placku z ječmene. Mlčky ji rozlomil na dva díly a jeden nabídl Chavasemu. Ten se zmohl na úsměv a zavrtěl hlavou. Muž pokrčil rameny a dal se do jídla.

Chavasse se odvrátil a končetiny se mu nekontrolovaně roztřáslы zimou. Založil si ruce pevně na prsou, zavřel oči, soustředil se a přemítal, jak se dostane z ošemetné situace. Ale přemýšlel marně, žádné východisko nenašel. Po několika minutách usnul neklidným spánkem.

Zaslechl rachot klíče v zámku i zvuk otvíraných dveří, ale naplno ho probudil až úder do obličej. Někáká ruka ho neurvale chytila za předek bundy, postavila ho šubnutím na nohy a tlačila napříč celou a ven ze dveří.

Ve vydlážděné chodbě na něho čekali dva svobodníci a seržant. Všichni měli na sobě prošívané hnědozelené uniformy armády Čínské lidové republiky. Špičaté čepice zdobily pěticípé hvězdy. Jejich červeň byla jedinou barevnou skvrnou, která ale nedokázala prolomit bezútěšnou sed okolí. Seržant se beze slova otočil a vykročil. Chavasse ho následoval a skupinku uzavírali dva svobodníci s ostrážitě namířenými samopaly. Vystoupali po kamenném schodišti do chodby o patro výš a zastavili se před nějakými dveřmi. Seržant zaklepal, chvíli naslouchal a poté jako první vstoupil dovnitř.

Místnost působila dojmem, že kdysi tu bydlívala nějaká význačná osoba. Dřevěné stěny byly nádherně pomalované, podlahu pokrývaly koberce z ovčích kůží a v mohutném kamenném krbu plápolal oheň. Zelená kartotéční skříň v jednom rohu a kancelářský stůl uprostřed místnosti působily cize a nepatřičně. Plukovník Li seděl za stolem a v jedné ruce držel strojem psané hlášení, které pročítal. Chavasse sklesle stál vedle židle, asi čtyřicet centimetrů od stolu, a viděl sám sebe v úzkém zrcadle ve zlatém rámu, které viselo na zdi za plukovníkem.

Pohledná aristokratická tvář vypadala vyčerpaně a vyhuble, tmavé oči zapadly hluboko do očních jamek a z rány na čele se řinula tenkým praménkem krev. Když Chavasse zvedl ruku, aby si ji otřel, plukovník Li zamručel, upustil hlášení na stůl a pozvedl oči.

V jeho pohledu se okamžitě objevil výraz znepokojení a zároveň se ten obličej zamračil přísnou hrozbou. "Ale člověče, co to s vámi provedli?" zeptal se bezvadnou angličtinou.

"Váš zájem mě dojíhá," odbyl ho Chavasse.

Li se opřel v křesle a v koutku úst mu zacukal lehký úsměv. "Takže mluvíte anglicky. No vidíte, už děláme pokroky."

Chavasse tiše zaklel. Jsem unavený, smrtelně unavený a naletěl jsem na tak jednoduchou léčku, vyčítal si v duchu.

Pokrčil rameny. "První kolo je vaše."

"Přirozeně!" prohlásil klidně Li a pokynul seržantovi a dvěma svobodníkům, kteří se okamžitě vytratili.

Teplo místnosti způsobilo, že se Chavasemu začala točit hlava. Trochu se zakymácel a zalapal rukou po okraji stolu, aby neztratil rovnováhu. Plukovník Li se ihned vymrštil na nohy. "Ale přáteli, posaďte se u nás."

Chavasse sklesl do židle, Li přistoupil k lakované skříňce v rohu, otevřel ji a vytáhl láhev i dvě sklenky a

vrátil se ke stolu. Rychle naplnil sklenky a jednu přistrčil před Chavasseho. Ten počkal, až se první napije Číňan.

Li se slabě pousmál a vyprázdnil sklenici. "Napijte se, příteli," řekl. "Myslím, že budete překvapen."

Byla to nejjemnější skotská whisky a Chavasse se po silném doušku trochu rozkašlal. Sáh po lahvi a naplnil si sklenku znovu. "Jsem rád, že vám přišla vhod," řekl Li.

Chavasse mlčky zvedl sklenku k přípitku a jedním rychlým polknutím ji vyprázdnil. Když se mu v těle rozlilo teplo z destilátu, cítil se hned lépe. Opřel si záda v židli a řekl: "Veškeré pohodlí domova, co? Koukám, že se pro blaho proletariátu pořádně nadřete. Mimochodem, taková věc jako cigareta by se u vás nenašla? Vaši chlapci mně je sebrali. Řekl bych, že žold mají bídný - pokud ho vůbec dostanou." Plukovník Li vytáhl z kapsy balíček amerických cigaret a hodil je s lusknutím prstů přes stůl. "Vidíte? Dokážeme zabezpečit všechny vaše potřeby."

Chavasse si vzal cigaretu a natáhl se pro oheň. "A co vaše čínské cigarety?"

Li se pousmál. "Viržinské cigarety jsou ale nejlepší. Až přijde náš den, bezpochyby je všechny zabavíme."

"Opatrně, soudruhu," ohradil se Chavasse. "V Pekingu by tohle mohli označit za zradu."

Plukovník Li se znovu usmál a upevnil si cigaretu do elegantní jantarové špičky. "Ale my nejsme v Pekingu, příteli. A tady velím já."

Hlas měl stále příjemný, náladu poklidnou, ale Chavasse začínal chápat jeho taktiku. Ač nerad, musel přiznat, že svou práci ovládá dokonale.

"Co bude teď?" řekl.

Plukovník Li pokrčil rameny. "To záleží jen a jen na vás, příteli. Když budete spolupracovat, může být pro vás všechno mnohem jednodušší."

Tohle Chavasseho zaujalo. Usmál se skrze kouř na plukovníka: "Tak já ještě mám nějakou šanci?"

"Ale samozřejmě," řekl Li. "Stačí, když mně povíte, kdo opravdu jste a co vás sem, do Čangu, přivedlo."

"Když to udělám... Co se stane pak?" zeptal se Chavasse.

Li pokrčil rameny. "Pro ty, kteří přiznají své omyly, náš stát vždy najde uplatnění."

Chavasse se drsně rozchechtal a zadusil cigaretu v jantarovém popelníku. "Jestli máte na mysli tohle, tak nejsem na prodej."

Číňan poklepal pěstěnou rukou na stůl a zamyšleně řekl: "To je obrovská škoda..."

Vyslovil to s přesvědčivou a ryzí lítostí. Přesto ho Chavasse vyslechl s nezúčastněnou lhostejností a současně uvažoval o jiných věcech. "Co je škoda?"

"Že stojíme na opačných stranách barikády. Já nejsem politický idealista ani fanatik. Jsem prostě člověk, který se přizpůsobil panujícím poměrům."

"Doufám, že se vám to vyplatí," odpověděl Chavasse s ostnem ironie v hlase.

"Ujist' uji vás, že ano," usmál se jemně Li. "Chápejte, já jsem se postavil na stranu vítězů, v tom jsem se nedopustil chyby." Urovnal papíry na stole do úhledné hromádky. "Ještě stále máte čas změnit svůj názor."

Chavasse si povzdechl a zavrtěl hlavou. "Ne, díky, plukovníku. Radši přejdeme k druhé fázi."

Li se zamračil. "K druhé fázi? Já nerozumím."

"Stačí nahlédnout do interních oběžníků," pokračoval Chavasse. "Přesněji řečeno do poslední publikace ústředního výboru v Pekingu. Výsledky politických vězňů a cizích státních příslušníků. Napřed jste milý, potom ošklivý - samozřejmě včetně využití vědeckých poznatků soudruha Pavlova."

Plukovník Li povzdechl. "Vy ale máte o nás hodně podivné představy." Stiskl tlačítko bzučáku na stole. Téměř okamžitě se rozlétly dveře, vstoupil seržant a postavil se za Chavasseho.

Vězeň unaveně vstal. "A co bude teď?"

Plukovník pokrčil rameny. "To záleží na vás. Dám vám pár hodin na rozmyšlenou. Potom..." Znovu pokrčil rameny, vzal do ruky další hlášení a začal ho číst.

Dva svobodníci, kteří čekali venku, se připojili za Chavasseho a eskorta se vydala chodbou, po kamenných schodech do sklepení, kde zabočila do jasně osvětlené klenuté chodby. Podél zdi byla řada masivních dřevěných dveří, z nichž jedny seržant otevřel a strčil Chavasseho dovnitř. Ten se ocitl v miniaturní kamenné kobce, která měřila necelé čtyři metry čtvereční. U jedné stěny byl železný kavalec,

místnost neměla okna. Dveře se za ním s bouchnutím zavřely a okamžitě ho obklopila tma. Vlhké stěny a strop pokrývaly kapky vody a Chavas se opatrně sunul k železnému kavalci. Neměl žádné matrace, ale vězeň byl ve stavu, že by dokázal usnout i na zemi. Ulehl na rezivělou drátěnku, která ho bodala do zad, a zíral nahoru do tmy.

Trochu se mu ulevilo. Proč, to nevěděl, ale ihned se uvolnil a zbavil napětí. Byl smrtelně unavený, bolely ho nohy i ruce a uprostřed čela cítil bodavou bolest. Vzdychl, zavřel oči a v tom okamžiku se kobka naplnila příšerným strašidelným hlukem.

Vyskočil na nohy, nervy napnuté k prasknutí. Nad dveřmi upevněný zvonek neustále vyzváněl a rudé světlo se rychle zapínalo a vypínalo.

Stál tam, díval se nahoru, žaludek měl jako na vodě a už tušil, co bude následovat.

Trhnutím se otevřely dveře a v nich stál malý seržant, ruce opřené v bocích. Zlověstně se usmíval.

Chavas vyšel ven. Dva svobodníci už čekali a eskortovali ho chodbou. Když na jejím konci seržant odemkl dveře, přivítala je venku noc a prudký poryv deště.

Seržant zamířil ve tmě k nákladnímu autu, které parkovalo před strážnicí, a Chavas čekal uprostřed dvora se dvěma svobodníky. Do zad ho bodal ostrý štěpní vítr.

Otupěle uvažoval, co ho čeká příště. Vtom ho oslnily dva kužely světla z reflektorů náklad'áku.

Seržant se vrátil, vytáhl pistoli a dal znamení dvěma mužům, kteří zmizeli ve tmě. Chavas čekal. Na chvíli se zdálo, že zůstal se seržantem sám. Opatrně posunul nohu dopředu a nespouštěl oči z pistole, když ho zezadu ohodil proud ledové vody.

Voda ho udeřila silou boxerského direktu. Smýkla s ním a vzápětí ho další vlna zasáhla do obličeje. Dva vojáci s vědry v ruce se mu začali smát.

Měl dojem, že tělo mu svírá obrovský svěrák a vymačkává vzduch z plic. Ostrý vítr se opřel do promočeného oblečení a projel mu celým tělem jako nůž. Zmohl se na jediný tápavý krok směrem k vojákům a zvedl ruce, ale seržant ho udeřil do ledvin. Když padal k zemi, vrhli se na něj a začali do bezvládného těla kopat a bušit pěstmi.

Uvědomil si, že leží uprostřed dvora, obličejem na vlhké dlažbě z kočičích hlav. Otevřel oči a znovu je přivřel před prudkými světly nákladního auta. Potom uslyšel hlasy a cítil, že někdo ho zvedá ze země a nese osvětlenou chodbou.

Ani ho nepřekvapilo, když zjistil, že stojí před kanceláří plukovníka Li a dva svobodníci ho podpírají. Seržant zaklepal na dveře, otevřel je a oni vešli dovnitř.

Znovu stáli před stejným stolem. Už podruhé během jediné noci měl možnost se uvidět v podlouhlém zrcadle ve zlaceném rámu. Byl to nepěkný pohled. Mokrý a rozcuchané vlasy se mu lepily na čelo. Jedno oko měl napůl zavřené, pravou tvář opuchlou a zohyzděnou velikou fialovou modřinou. Krvácel z rozbitých úst a předeek košile pokrývaly hnědé skvrny.

Plukovník Li se na něho podíval a vzdychl. "Vy jste velmi tvrdohlavý člověk, příteli. To přece nemá žádný smysl." Láhev whisky a sklenice stály ještě na stole. Naplnil jednu a posunul ji přes stůl. Vojáci posadili Chavasseho do židle a seržant mu přiložil sklenici ke rtům.

Když se mu pálivý alkohol dostal do rozbitých úst, zasténal bolestí, ale za chvíli už cítil, jak se v něm rozlévá blahodárné teplo. Za chvíli se mu udělalo o trochu lépe.

"Vy jste se tedy předvedl," zasípal.

Plukovníkův obličej zkřivil hněv. "Myslíte si snad, že mě tyhle věci těší? Máte mě za barbara?" Stiskl bzučák na stole. "Už dost té dětinské hry na kočku a myš. Já vím, kdo jste. Víme o vás všechno."

Dveře se otevřely, vešla mladá Číňanka a položila na stůl úřední složku. Když odcházela, Chavas si k vlastnímu překvapení stačil všimnout, že uniforma jí padne jako ulitá a na pěkných nohou má kožené ruské holínky.

"Tady to všechno je," řekl plukovník Li a zvedl složku. "Spojil jsem se s Lhasou a oni ihned kontaktovali naše zpravodajské ústředí v Pekingu. Nevěříte mně?"

Chavas pokrčil rameny. "To se ještě uvidí."

Plukovník Li prudce rozevřel složku a začal číst.

Paul Chavas, narozen 1930 v Paříži. Otec Francouz, matka Angličanka, má dvojí státní příslušnost.

Studoval na Sorbonně, v Cambridge a Harvardu. Do roku 1955 přednášel na univerzitě v Cambridge. Od té doby pracuje jako agent ve službách Výboru, tajné organizace, využívané britskou vládou k špionážním akcím proti svobodným komunistickým státům.

Chavasseho ani příliš nepřekvapilo, že toho tolik vědí. Dokonce ani necítil strach. Bolelo ho celé tělo a oči měl otevřené jen silou vůle.

"Je jisté, že máte ďábelsky živou představivost," řekl.

Plukovník Li vztekle vyskočil na nohy. "Proč mě nutíte s vámi zacházet tímhle způsobem? Copak takhle se chovají inteligentní lidé?" Obešel stůl a usedl na jeho okraj, jen asi půl metru od Chavasseho. Když mluvil, měl klidný, vemlouvavý hlas, jako by se snažil přesvědčit svéhlavé, trucovité dítě. "Povězte mně, co tady děláte. Nic jiného po vás nechci. Potom dostanete doktora, jídlo, i teplou postel. Všechno, co budete chtít."

Chavasse začínal vidět všechno rozmazaně. Jen s nelidskou námahou dokázal udržet oči otevřené, plukovníkova tvář se rozrůstala do obrovských rozměrů. Pokusil se promluvit, otevřel ústa, ale nevydal žádný zvuk.

Plukovník se k němu ještě víc přiblížil. "Povězte mně, co chci vědět, Chavasse. Víc dělat nemusíte. O zbytek se už postarám, to vám slibuji."

Než mu v hlavě vybuchla barevná světla a nastala tma, stačil do tváře před sebou plivnout.

## DVANÁCTÁ KAPITOLA

Chavasse, který se plahočil v dešti na konci kolony, skýtal nepěkný obraz. Zapadlé oči s temnými kruhy, špinavé vlasy a vyzáblé tělo, navlečené do staříčkého, zavšiveného ovčího kožichu.

Před sebou měl pevně spoutaná zápěstí a druhý konec dlouhého provazu byl omotaný kolem hrušky vysokého dřevěného sedla jeho strážce.

Začínal cítit smrtelnou únavu. Ledový déšť a silný vítr mu bičovaly tvář a žaludek bolestivě kručel hladem. Trochu zpomalil a jeho hlídač okamžitě prudce cukl lanem, až Chavasse klopýtl a upadl na tvář. Muž něco rozzlobeně čínsky zavřískal, Chavasse se namáhavě postavil na nohy a znovu se belhal dopředu. "Jen se nezblázní, ty parchante," vykřikl anglicky.

Celou kolonu třiceti mužů vedl plukovník Li, který jel vpředu. Všichni cestovali na šlachovitých tibetských koních a na zádech měli pověšené samopaly. Chavasse znovu žasl nad zvláštní kombinací tradičního a nového, která byla pro Číňany tak typická.

Plukovník Li měl pod dohledem nesmírně rozlehlé území, ale k dispozici jen tři džípy a jedno nákladní auto. Když objížděl vesnice na náhorní plošině, kde nebylo bezpečno a on potřeboval silný ozbrojený doprovod, musel použít jezdeckvo.

Déšť houstl, zima zalézala za nehty a Chavasse se pochyboval se stále větším vynaložením sil.

Prožíval snad nejtragičtější okamžiky svého života. Plukovník Li by byl překvapený, kdyby věděl, jak málo chybí jeho vězni ke zhroucení. Chavasse zvedl spoutané ruce, aby si otřel déšť z obličeje, a klopýtl. Už téměř tři týdny ho bili a ponižovali všemi myslitelnými způsoby. Noc co noc řinčel v jeho kobce zvonek, blikalo rudé světlo. Někdy si pro něho přišli a někdy ne.

To všechno bylo součástí plánu. Měli to dobře promyšlené. Vycházeli z Pavlova, který tohle vyzkoušel na psech. Zazvonil zvonek a pes dostal žrádlo. U Chavasseho šlo o bití a šoky, které měly vést k nervovému zhroucení. Trýznitelé čekali, až se vězeň duševně i tělesně zhroutl. Potom podle jejich plánu měl začít proces převýchovy. Když skončí, strana bude mít dalšího věrného a výkonného sluhu.

Přemýšlel, jak dopadla Kát'a a doktor Hoffner. A co asi dělá Joro? Plukovník Li se o Tibetanovi nezmínil ode dne, kdy byl Chavasse zatčen; což vypadalo nadějně.

Déšť ho bičoval do tváře a on už se ho nepokoušel ani setrást. Stáhl se do svého nejvnitřnějšího já, což byl způsob, který mu pomohl přežít minulých dvaadvacet dní.

Na okamžik zatoužil po své kobce. Tam alespoň bylo trochu sucho a občas dostal jídlo. Ale otrásl se při vzpomínce na noc, kdy si pro něho přišli osmkrát, a na den, kdy ho Li a kapitán Čen vyslýchali dvacet čtyři hodin.

Nechápal, proč se Li rozhodl vzít ho s sebou na tuhle inspekční cestu. Zrovna plukovník Li, který uhlašenou laskavostí a tváří vzdělance maskoval srdce nepřitele...

Chavasse se pokoušel představit si, jak by ho zabil, kdyby k tomu měl příležitost. Byla to hra, kterou si krátil nudu dlouhých hodin v kobce. Ale byl příliš vyčerpaný, nedokázal myslet, jeho tělo se třáslو zimou. Klopýtl, znovu upadl, ale tentokrát nikdo za provaz netrpělivě nezatahal. Když zvedl oči, uviděl, že kolona zastavila pod skalním převisem, ze kterého se otevírala vyhlídka do údolí. Viděl malou vesnici, kde do deště líně stoupal kouř z komínů.

Strážný odmotal provaz ze sedla a Chavasse využil krátkého oddechu, usedl ke skále a opřel si hlavu o kolena.

Před ním zaskřípalo kamení a plukovník Li promluvil anglicky: "Ale Paule, ty vypadáš opravdu hodně nemocně. Mohu pro tebe něco udělat?"

Z jeho slov zněl upřímný zájem a účast. Chavasse k němu zvedl oči a unaveně odpověděl: "Proč si nejdeš pouštět draka?"

Plukovník Li se pobaveně zasmál, usedl na vedlejší balvan a nalil do umělohmotného kalíšku horký čaj z polní láhve. "Tady, napij se," nabízel vězni.

Chavasse okamžik váhal, potom popadl kalíšek, dřív než by si to mohl Li rozmyslet, a polkl jeho obsah. Čaj byl vařící a pálił v hltanu jako čert. Předklonil se, dusivě se rozkašlal a Li ho poplácal po zádech.

"No tak, za chvíli to už bude lepší."

Chavasse se narovnal a podával mu prázdný kalíšek. "Rád bych věděl, proč se tak sladce usmíváš," řekl. "Je jasný, že jsi mě sem nevytáhl na zdravotní vycházku."

"Vytáhl jsem tě pro dobro tvé duše, Paule," řekl plukovník Li. "Pro dobro tvé nesmrtelné duše."

"No ne! Komunista a věří na nesmrtelnost duše!"

Li se pousmál a vložil cigaretu do jantarové špičky. "Víš, Paule, znám tě už tři týdny. Líbíš se mi čím dál víc. Rozhodl jsem se, že tě získám na naši stranu. Kvalitních lidí je tak málo..."

"Až naprší a uschne," odbyl ho Chavasse.

"Nemyslím," zavrtěl hlavou plukovník. "Nezapomínej, že jsem tvrdohlavý. Co si umanu, to musí být."

"Nevšiml jsem si."

"Ale jdi! Vzpomeň si: když jsi ke mně přišel poprvé, tajil jsi svou totožnost. Ale já jsem si to okamžitě zjistil ze zpravodajských záznamů v Pekingu. Potom jsem chtěl vědět, co tady děláš."

"To se pokoušíš zjistit už tři týdny. A jak daleko jsi se dostal?" odpověděl Chavasse.

Li se zahihňal. "Ale hloupost. Věděl jsem to už od začátku. Kát'a mně o tom všechno řekla hned první noc. Doufal jsi, že dostaneš doktora Hoffnera z Tibetu."

Chavasse si zvlhl suché rty. "To ti řekla Kát'a?" zeptal se hloupě.

"Ale jistě. Je to vážně velmi prosté. Bylo mně naprosto jasné, že jsi se nevydával za Kurbského jen tak pro nic za nic. Pozval jsem našeho dobrého doktora, aby mně pověděl všechno, co ví. Jako pravý lidumil to samozřejmě odmítl. Důrazně jsem ho upozornil, že jeho přístup by mohl mít nepříznivý vliv na naše budoucí vztahy. Ihned zasáhla Kát'a a všechno mně vyklopila, aby ho ušetřila případných nepříjemností."

"Tak teď to víš," promluvil Chavasse. "Jsem rád, že měla rozum a řekla ti to. Co jsi s nima udělal?"

"Jsou oba dál v Hoffnerově domě. Ale obávám se, že je nakonec budu muset poslat do Lhasy a odtamtud do Pekingu. Ale na to je času dost. Nejdřív si musíme určité věci vyjasnit."

"Ale co je tady ještě nejasného?" zeptal se Chavasse.

"Hodně věcí," ozval se plukovník Li. "Jak jsi se dostal do Tibetu, kdo ti pomohl dostat se až sem, co se stalo Kurbskému a jeho doprovodu."

"Na tohle se mě ptáš už tři týdny," ozval se Chavasse, "a kam jsi se dostal? Nevzdáš to konečně?"

"Ne, Paule, nevzdám," plukovníkův hlas byl najednou ledově studený. "Protože v první řadě nejsem žádný blázen. Něco se mně na tomhle případě nezdá. Něco tady není v pořádku. Chci vědět, co to je."

Chavasse se mu zasmál do obličeje. "Můžeš mě klidně zastřelit. Ať má duše klid."

"Ne, Paule. To neudělám. Skoncuju s tebou, to ano, ale napřed mi řekneš, co chci vědět - pravdu. Ještě rád mi to vyklopíš. Potom poputuješ do Pekingu, kde se určitě staneš naším nejcennějším spojencem."

"Zabij mě," řekl mu Chavasse. "Ušetříš nám oběma veliký zklamání."

Plukovník Li zavrtěl hlavou. "Já se ti chystám pomoci, Paule. Mám v plánu tě chránit před tebou"

samotným."

Prudce vstal a svižně odešel. O chvíli později se vyšvihl na svého koně v čele kolony. Chavasse počkal na strážného, který znovu omotal provaz kolem hrušky sedla, a kolona začala sestupovat po svahu dolů do údolí.

Když se přiblížili k vesnici, vyběhli jim naproti psi a zuřivě se rozštěkali. Doráželi na koně, vojáci kleli a kopali do nich.

Několik otrhaných a podvyživených dětí se přidalo ke koloně, jakmile vstoupila do vesnice.

Chavasse si uvědomil, že ještě nikdy v životě neviděl tak rozbahněné uličky a ubohé chatrče, které obklopovaly malou návěs. Vlekl se na konci kolony, štěkající psi mu chňapali po nohou a děti vzrušeně pokřikovaly.

Uprostřed návsi byla mohutná kamenná plocha, na které čekal náčelník obklopený několika staršími.

Plukovník Li k nim dojel, přitáhl koni uzdu a čekal, zatímco jeho muži projížděli tryskem zbídačené uličky a vyháněli vesničany ven do deště a hnali je jako stádo na návěs.

Během deseti minut byl úkol splněn a shromáždil se tam dav asi sto padesáti lidí. Plukovník Li dal znamení, jeden voják postrčil Chavasseho dopředu a postavil ho na vyvýšený kámen.

Vězeň zvedl v dešti hlavu a pohlédl na moře nevrлých, apatických tváří, na promočené jezdce vzadu a byl zvědavý, co se bude dít.

Zjistil to brzy. Plukovník Li si gestem ruky vyžádal ticho. "Lidé ze Sely!" vykřikl. "Mnohokrát už jsem vám vyprávěl o cizích zlosynech, kteří jsou naši nepřatelé. Těch ze západního světa, kteří by nám mohli ublížit. Dnes jsem vám takového jednoho přivedl, abyste si ho mohli prohlédnout sami."

V davu to slabě zašumělo, ale zájem lidí byl mizivý a tak mluvčí pokračoval. "Mohl bych vám o tomto muži říct hodně zlého. Mohl bych vám vyprávět, jak zabíjel vaše krajany a měl v úmyslu ublížit i vám. Ale on má na svědomí jeden zločin, ďábelský zločin. Je horší než všechny ostatní dohromady."

Najednou se rozhostilo naprosté ticho, každý čekal a plukovník řekl pomalu: "Tento muž je jeden z těch, kteří napomáhali unést dalajlámu. Jeden z lidí, co přinutili Žijícího boha odejít do Indie, kde je nyní držen v zajetí proti své vůli."

Z davu se ozval výkřik a následoval další. V jediném okamžiku se masa lidí pohnula vpřed. Vzduchem zasvištěl kámen. Chavasse se mu pokusil vyhnout, ale další ho zasáhl nad pravým okem a z rány se mu spustila krev.

Házeli po něm všechnu možnou špínu, výkaly i bahno. Během několika minut byl obalený od hlavy až po paty.

Plukovník Li pobídl koně, aby se té sprše vyhnul, ale vzápětí, když se ocitl v bezpečí na okraji davu, vykřikl:

"Jaký trest si taková zrůda zaslouží?"

Na okamžik se shromáždění zarazili, až někdo do ticha zavřískal: "Zabij ho! Zabij ho!"

Chavasse v panice kolem sebe kopal, ale něčí ruka ho popadla za chodidlo a jiná ho chytila za potřhané oblečení. Někdo uchopil provaz, kterým byl ještě stále spoutaný na zápěstích, prudce jím škulb a Chavasse vletěl po hlavě do davu.

Ležel tváří v bahně obklopený lesem nohou a strach mu svíral hrdlo, dusil ho... Ječel a zuřivě kolem sebe kopal. Potom do lidí vjeli vojáci na koních a dav se rozptýlil. Vojáci utvořili kruh kolem zajatce, který se namáhavě postavil na nohy. Vesničané na něj mlčky zírali s nenávistí v očích. Plukovník Li pobídl koně vpřed a řekl: "Ne, smrt by byla příliš snadný způsob, soudruzi. My mu musíme pomoci, aby se změnil. Aby přemýšlel jako my. Aby se stal jedním z nás. Není to tak?"

Dav rozmrzele mručel, plukovník dal úklonem hlavy povel a jezdci začali dav rozhánět.

Plukovník se z výšky koně usmál na Chavasseho. "Vidiš, Paule, nebýt mě, zabili by tě. Já jsem opravdu tvůj přítel."

Chavasseho, který na něho nahoru hleděl s nenávistí v srdci, nenapadlo nic, co by mu odpověděl.

## TŘINÁCTÁ KAPITOLA

Chavasse ležel ve tmě zapomnění, když ho pronikavé řinčení zvonku nelítostně vtáhlo zpět do ponuré

reality a kobku ozářily přerušované záblesky jasně červeného světla.

Mimické svaly obličeje mu ztuhly, jako by jeho nervy dostaly sérii elektrických šoků.

Ležel tam s očima upřenýma do stropu, železné pružiny kavalce ho bolestivě tlačily do zad, a čekal, až si pro něho přijdou.

Slyšel dusot vysokých bot na plochých kamenech chodby a skřípot klíče v zámku. Cvakla zástrčka a tmu prořízlo ostré bílé světlo.

Pomalu, velmi pomalu položil nohy na zem a postavil se. Ve dveřích stál jen malý seržant, který mu rychlým pohybem hlavy naznačil, aby vyšel z kobky.

Chavasse se vlekl chodbou plnou pavučin. Tři dny už nejedl a každý pohyb mu působil námahu.

Ale v duši měl až podivný klid. Když došli na konec chodby a začali stoupat po schodišti, náš vězeň se na seržanta usmál. Ten ho přejel nechápavým pohledem a v očích mu probleskl strach.

Ale proč by se mě bál, ptal se v duchu Chavasse sám sebe. Když se zastavil před známými dveřmi a čekal, až mu je seržant otevře, usmál se znovu.

V přední kanceláři seděla za stolem ta chytrá mladá žena a něco soustředěně psala. Vzhledla, přikývla, seržant otevřel další dveře a ustoupil stranou, aby mohl Chavasse vejít jako první.

Za plukovníkovým stolem seděl kapitán Čen, se skloněnou hlavou studoval strojem psané hlášení a vůbec si jich nevšímal.

Chavassemu to ani trochu nevadilo. Ze zrcadla na zdi na něho hleděl vychrtlý cizinec s plnovousem plným pavučin. Usmál se, neznámý se usmál také a seržant vzadu u dveří měl znovu v očích strach.

Ale proč by se měl bát? Cizinec v zrcadle se zamračil, jako by ho ten problém mátl, a najednou mu svítilo. Nic víc už mi nemohou udělat. To bylo jediné možné vysvětlení. Zvítězil jsem. Kapitán Čen zvedl oči, ale jeho tvář postrádala jakýkoli výraz. Otevřel ústa a promluvil hlasem, který zněl vzdáleně, jako by přicházel z druhého konce tunelu.

Chavasse se zdvořile usmál, Čen uchopil strojem psaný dokument a začal ho hlasitě číst. Tentokrát slyšel Chavasse každé slovo.

"Paule Chavasse, váš případ byl projednán zvláštním soudem Ústředního výboru zpravodajské služby v Peking, který vás shledal vinným z těžkých zločinů proti Lidově republice."

Co k tomu mohu říct, uvažoval v duchu. Snad jen to, že jsem nebyl přítomen na svém procesu, ale tady je to snad běžné.

Nahlas neřekl nic a Čen po chvilce pokračoval.

"Rozhodnutím tohoto soudu se vězeň odsuzuje k smrti zastřelením. Rozsudek bude vykonán při nejbližší vhodné příležitosti."

Zalila ho nesmírná vlna úlevy a radosti, která mu vehnala do očí slzy.

"Díky vám," řekl. "Moc vám děkuju."

Čen se na něj zamračil. "Budete popraven. Rozumíte?"

"Naprosto!" ujistil ho Chavasse.

Čen pokrčil rameny. "Dobrá. Svlékněte si šaty."

Pomalu se začal svlékat a cizinec v zrcadle odhodlaně přikývl a následoval jeho příkladu. Když upustil špinavou košili na podlahu, rozkázal Čen seržantovi: "Prohledej mu oblečení. To by měl moc jednoduchý - spáchat sebevraždu."

Když byl Chavasse hotov, stál nahý, jak ho pánbůh stvořil, před stolem a nechápavě pozoroval seržanta, který vkleče důkladně zkoumal každý kus oblečení.

Čen stiskl bzučák na stole a vrátil se ke svému hlášení. Po chvilce vešla službu konající žena. Postavila se vedle stolu, nevšímalá si Chavasseho a poslouchala, co jí říká Čen. Vzala od něj listiny, které jí podal, a přešla k mohutné zelené kartotéce, kde je začala zakládat.

Chavasse trpělivě stál a čekal, až seržant skončí, když se za ním otevřely dveře a on spatřil v zrcadle plukovníka Li.

Výraz překvapení na jeho tváři rychle vystřídal skutečný hněv. Dvěma rychlými kroky se ocitl uprostřed místnosti a už táhl Čen ze svého křesla.

"Ty hloupá svině!" zamručel. "Copak už nezkusil dost? Musíš ho takhle ponižovat?"

"Ale já jen dohlížel na běžnou prohlídku před popravou, plukovníku," bránil se Čen. "Pokyny Ústředního výboru jsou jednoznačné a všechno je podle prováděcích předpisů."

"Jděte mi z očí!" vykřikl plukovník Li. "A tu zatracenou ženskou vemte s sebou!"

Kapitán Čen a ordonanc spěšně odešli a seržant začal Chavassemu pomáhat do jeho oblečení.

"Tohle mě mrzí, Paule," řekl Li. "Opravdově mrzí, věř mně."

"Na tom nesejde," odpověděl Chavasse. "Už stejně na ničem nezáleží."

"Tak kapitán Čen už ti to řekl?"

Chavasse přitakal. "Hlavní je, že jsem vyhrál, no ne?"

Na plukovníkově tváři se objevil výraz upřímné lítosti. "Co bych za to dal, kdyby se tenhle případ vyvinul jinak, Paule. A ty to víš. Ale už na to nemám vliv. Ústřední výbor tě odsoudil k smrti a to je konec."

"Zvláštní," ozval se Chavasse, "ale já mám z toho radost. Jsem dokonce rád, že se mi zasekla pistole a já tě nestřelil do hlavy. Alespoň budeš mít dost času zjistit, že jsi pomýlený. Že vy všichni jste pomýlení."

Li zavzdychal, postavil se a přešel k ohni. Chvilku upřeně hleděl do plamenů a potom se otočil. "Jen kdyby mně ti nahoře dali trochu víc času. Stačilo jen pár dní. Byl jsi blízko, Paule. Blíže než si myslíš."

Chavasse zavrtěl hlavou a poklidně řekl: "Olej a voda se nesmísí, plukovníku. To je základ chemie. Mezi námi je vzdálenost milion milí, teď a vždycky."

Plukovník Li se udeřil pěstí do dlaně. "Ale pravdu máme my, Paule. Náš pokrok je neúprosný jako zákon přírody. My vyhrájeme a vy prohrajete."

"Vy nikdy neberete v úvahu lidi," řekl mu Chavasse, "a ti jsou tím nejproměnlivějším faktorem ve vesmíru. V tomhle životě není žádná jistota. A to platí pro mě, pro tebe, pro každého."

Plukovník Li pokrčil bezradně rameny. "Vidím, že plýtvám časem, když s tebou mluvím." Vypjal hrud', srazil paty a napřáhl ruku ke stisku. "Sbohem, Paule."

Chavasse ji mechanicky přijal, protože už to bylo stejně jedno. Potom se otočil, seržant před ním otevřel dveře a vyšli oba ven.

Když dorazili k jeho kobce, zastavil, ale seržant ho postrčil, aby šel dál, a zastavil ho před celou na samém konci chodby. Odemkl dveře a vstřčil Chavasseeho dovnitř.

Ocitl se v naprosté tmě, natáhl před sebe ruce a po krůčkách se sunul vpřed. Zavadil botou o kraj železné pryčny a v tom okamžiku ho oslepilo ostré bílé světlo.

Muž, který ležel na lůžku, byl zabalený do krvavých hadrů a měl na prsou zkřížené ruce jako mrtvola.

Oči měl zavřené, z opuchlých rtů nevycházel jediný zvuk. Obličej byl jako voskový, pleť měl tak průsvitnou, že skrz ni málem prosvítaly kosti. Ten člověk musel prožít neuvěřitelné útrapy.

Chavasse sklesl na okraj lůžka a nevěřicně vrtěl hlavou.

"Joro!" opakoval zaraženě. "Joro!" Jemně se konečky prstů dotkl studené tváře.

Zavřené oči se nesmírně pomalu otevřely a prázdně na něj hleděly. Potom v nich probleskl slabounký náznak života. Tibeťan otevřel ústa, aby promluvil, ale nevydal ze sebe ani hlásku. Po chvíli mu hlava znovu klesla zpět a oči se zavřely.

Nic už nepřipomínalo skutečnost, všechno se zdálo být součástí nějakého zlého snu, noční můry. Seděl tam vedle Tibeťana a bezmocně zíral do zdi. Po nějaké době se přiblížily kroky a otevřely se dveře. Se seržantem jich bylo pět. Dva z nich vzali mezi sebe Jora a vyšli jako první. Chavasse a ostatní je následovali.

Když otevřeli na konci chodby dveře, vníkl dovnitř nápor větru s deštěm. Venku na dvoře byla zima a nečas. Na obloze se výhružně černaly mraky, všechno připomínalo časně jitro.

Uprostřed dvora vyčkával kapitán Čen s šestičlennou popravčí četou.

Dva dřevěné kůly čněly ze země asi tři metry od sebe a sedmdesát centimetrů od protější zdi. Chavasse viděl, jak k jednomu z nich připoutávají Jora, který byl v bezvědomí.

Když se chopili jeho a odborně ho připoutávali, necítil žádný strach. Dokonce ani bolest pevně utažených provazů na pažích.

Konečně byli hotovi. Vojáci z eskorty ustoupili k jedné straně, seržant se postavil před ně a všichni

čekali.

Na vrcholu schodiště u hlavního vchodu se objevil plukovník Li ve vojenské čepici a bílých rukavicích. Kapitán Čen se otočil a předpisově zasalutoval.

Plukovník pomalu sestoupil ze schodů a přešel napříč dvorem. Postavil se stranou s rukama za zády, pohlédl přímo na Chavasseho, potom srazil rychle podpatky, zasalutoval a udělal čelem vzad.

Čen vyštěkl povel a šest mužů s puškami rychle zvedlo zbraně. Chavasse měl pocit, že vidí obráceným koncem dalekohledu. Všechny zvuky mu zněly tlumeně a přicházely z dálky. Zhlédl Cena, jak otevírá ústa a mává rukou. Zavřel oči.

Městečkem zazněla dutá ozvěna salvy, kterou nedokázal utlumit ani prudký déšť. Čekal na smrt, ale ta nepřišla.

Odněkud z ticha, které ho obklopilo, zaslechl blížící se kroky a otevřel oči. Joro visel dopředu, jeho mrtvé bezvládné tělo napínalo provazy, které ho poutaly ke kůlu.

Plukovník Li stál hned vedle a nevzrušeně ho zkoumal. Chavasse na něj nechápavě zíral a jeho ochromený mozek odmítal připustit, co se stalo. Čen vyštěkl další rozkaz a seržant se čtyřmi muži k němu přiskočili. Když Chavasseho odvazovali, uviděl, co zbylo z Jora. Spatřil, jak mu z roztržitého obličeje kape krev na vlhkou dlažbu.

Přiblížil se Li, s vyrovnanou a nezúčastněnou tváří. "Správně, Paule. Jen se dobře podívej. Smrt toho ubohého primitivního blázna je tvoje vina. Ty jsi ho do toho dostal, nikdo jiný."

Když z něho spadly provazy, Chavasse se začal chvět. "Proč?" zaječel. "Proč?"

Plukovník Li pomalu a pečlivě vkládal cigaretu do jantarové špičky. Dlouze se odmlčel, nechal si od seržanta připálit, vyfoukl obáček kouře a lehce se usmál. "Ale Paule, můj drahý Paule, přece by sis nepředstavoval, že jsme s tebou skončili?"

Něco v něm bezhlučně explodovalo a Chavasse se s nataženými prsty vrhl po hrdle nad vysokým vojenským límecem. Svůj úmysl neuskutečnil. Něčí pěst ho zasáhla do zátylku, někdo mu podrazil nohy a on se zhroutil na dláždění.

## ČTRNÁCTÁ KAPITOLA

To světlo se přiblížilo až k němu a znovu se vzdalovalo. Několikrát po sobě. Chavasseho to hrozně znervózňovalo. Hlava se mu točila, neměl sílu ani otevřít oči.

Když se konečně probрал, ležel v posteli. Místnost byla malá, úzká a ve vzduchu byl cítit ten nezaměnitelný, výrazný nemocniční pach dezinfekce a čistoty.

Kolem bylo pološero a na stolku vedle postele stála lampa se stínítkem. V jejím světle si četla mladá čínská ošetřovatelka. Když se trochu nadzdvihl, odložila knížku a šla ke dveřím.

"Sežeňte doktora," řekla někomu neviditelnému v chodbě a znovu zavřela dveře.

Chavasse se vysláble usmál. "Tak já jsem pořád mezi živějma? Ten život je samý překvapení."

Přiložila mu dlaň na čelo. Příjemně chladila a on zavřel oči. "Jen odpočívejte," řekla. "Neměl byste ani mluvit."

Dveře se otevřely a on zvedl víčka. Spatřil hnědou laskavou tvář s vystouplými lícními kostmi. Doktor ho jemně uchopil za zápěstí, pohlédl na své hodinky a řekl: "Jak se cítíte?"

"Mizemě!" odpověděl Chavasse.

Lékař se usmál. "Máte překvapivou tělesnou soustavu. Většina mužů ve vaší situaci už by byla po smrti."

"To rád věřím," ozval se Chavasse. "Po takovém zacházení..."

"Prosím vás!" Doktor pokrčil rameny. "Politika není moje starost. Budete žít, to je pro mě důležité."

"To je věc názoru," odpověděl mu Chavasse.

Ozvalo se tiché zaťukání na dveře a ošetřovatelka je otevřela. "Plukovník Li je tady."

Doktor se otočil ke dveřím a plukovník vešel.

"Patnáct minut. Prosím, plukovníku, jen čtvrt hodiny," řekl. "Musí spát." Usmál se na Chavasseho.

"Uvidíme se ráno."

Lékař se sestrou odešli, ze stínu vystoupil Li a usmál se na něho. Vypadal štíhle, zdravě a uniforma mu padla jako ulitá. "Nazdar Paule, jak se cítíš?" zahlaholil.

"Mám chuť na cigáro," odpověděl Chavasse. "Máš?"

Plukovník přikývl. Přitáhl si židli blíž, usedl a vytáhl cigaretové pouzdro. Chavasse zhluboka vtáhl kouř a spokojeně si povzdechl. "Už je mi líp."

"No aby ne," ozval se Li. "Čisté povlečení, pohodlná postel, tělo zbavené špíny."

"Ale na jak dlouho?" zeptal se Chavasse.

Plukovník váhavě pokrčil rameny. "Můj drahý, to záleží jen a jen na tobě."

"To jsem si myslel," řekl Chavasse trpce. "Myslel jsi, že umírám, vid? Proto to zacházení jako v rukavičkách. Jen co se postavím na nohy, už budu zpátky v útulný kobce a všechno to začne znovu."

"Přesně tak, Paule," prohlásil klidně plukovník. "Všechno to začne znovu. Na tvém místě bych o tom popřemýšlel."

"Ujišťuju tě, že popřemýšlím," odpověděl mu Chavasse.

Li popošel ke dveřím a tam se otočil. "Mimochodem, jsi ve třetím poschodí kláštera a u dveří je stráž. Nepokoušej se o žádné hlouposti."

"Nedošel bych ani na záchod," řekl Chavasse.

Plukovník se slabě usmál. "Radši spi. Přijdu za tebou ráno."

Dveře za ním tiše zapadly. Chavasse zíral do stropu a pokoušel se přemýšlet. Jedna věc byla jistá. Než zažít celé to peklo znovu, je lepší umřít. Tak to je a on nemá co ztratit.

Odsunul pokrývku a spustil nohy na podlahu. Zhluboka nabral dech, postavil se a začal chodit.

Trochu se mu točila hlava a chvíli si připadal jako by chodil po vatě, ale k protější zdi došel. Chvíli odpočíval a potom se otočil a šel zpět.

Usedl na okraj postele a za chvíli to zkusil znovu. V protějším rohu byla skříň, kterou s nadějí otevřel. Byl v ní župan a pár plstěných domácích pantoflí, nic jiného. Rychle zavřel dveře, došel k oknu a opatrně vyhlédl ven.

Když se jeho oči přizpůsobily tmě, uviděl, že z jeho pokoje je to dolů na zem asi dvanáct metrů.

Zklamaně se odvrátil a vrátil se do postele. Sotva ulehl, otevřely se dveře a vstoupila ošetřovatelka.

Natřásla mu polštáře a uhladila přikrývku. "Jak vám je?" ptala se.

Zasténal a odpověděl slabým hlasem: "Nic moc. Budu spát."

Přikývla a v očích se jí objevil soucit. "Přijdu později, pokuste se trochu odpočívat." Vytratila se z pokoje stejně tiše jako přišla.

Chavasse se pousmál. Zatím to vychází. Vstal z postele a přešel ke dveřím. Zvenčí byly slyšet tlumené hlasy, ošetřovatelka se zasmála a řekla: "Neříkejte, že tady budete tvrdnout celou noc! To je přece strašná nuda."

Mužský hlas odpověděl: "Kočičko, copak se můžu nudit, když jste tu vy?"

Opět se zasmála. "Musím se na něho podívat zase v půl dvanácté. Když budete hodný, přinesu vám něco horkého pro zahřátí." Odcházela chodbou a Chavasse zaslechl vrznutí, když voják usedl zpět do židle.

Měl jedinou možnost - překvapit je. Věděl, že jestli neuteče teď, neuteče nikdy. Dnes v noci je příležitost. Myslejí si, že je nemocný, vysláblý a ani ve snu nepomýšlí na útěk. Vzal na sebe župan a pantofle ze skříně, zhasl lampičku vedle postele a zamířil k oknu.

Mírně napravo, asi deset metrů pod ním, byl hlavní vchod. Nad ním se na železné konzole houpala lampa, která svítila na cestu. V kuželi žlutého světla byly vidět kapky deště. Otevřel dvojité prosklené okno a vyklonil se.

Vpravo a vlevo pod ním vycházely štěrbinami v okenicích proužky světla. Nad ním to bylo beznadějné. Okap ve střeše byl mimo jeho dosah.

Když se víc vyklonil a podíval dolů, silný vítr mu vehnal dešť do obličeje. V místnosti přímo pod ním byla tma.

Když strhl z postele dvě prostěradla i povlak a vázal je k sobě, stěží si uvědomil nebezpečí, kterému se vystavuje. Pod okenním parapetem se táhla železná trubka, která vedla vodu k umyvadlu v rohu.

Opatrně uvázal jeden konec improvizovaného lana kolem roury a druhý vyhodil ven do noci.

S nohama napřed uchopil pevně prostěradlo a začal se spouštět dolů. Ledový vítr profoukl tenkou látku županu, na chvíli ho oslepil dešť a potom už došlápl na parapet okna dolní místnosti.

Chvíli se kolébal, jednou rozechvělou rukou se držel za spásné "lano" a druhou se pokoušel otevřít okno.

Bylo zamčené. Bezmyšlenkovitě zvedl loket a silně zatlačil do skla. Náhlý nápor větru napůl zdusil zvuk, Chavasse prostrčil zubatou dírou ve skle ruku a otevřel západku. O chvíli později se už krčil v teplé tmě.

Zdálo se, že je v nějakém skladišti. U stěn stály dřevěné police, na kterých bylo poskládané povlečení. Dole pod dveřmi pronikal tenký proužek světla. Když dveře opatrně otevřel, ocitl se na opuštěné chodbě.

Zavřel za sebou a pomalu, ostražitě postupoval chodbou. Co udělá dál, nevěděl, nechával to náhodě. Cítil teď vnitřní klid a věřil osudu, protože mu něco našeptávalo, že bude mít štěstí.

Když došel na konec chodby, zaslechl tiché hlasy. Vyhlédl opatrně za roh a uviděl dva vojáky, kteří se opírali u schodiště o zeď. Oba měli automatické pistole.

Plukovník Li zřejmě nenechával nic náhodě. Chavasse se vracel chodbou zpět, když najednou uslyšel na opačném konci chodby hlasy. Naštěstí měl za zády malé dveře. Rychle je otevřel a vkročil do tmy.

Stál nahoře na úzkém točitém schodišti z kamenů, ukrytém v tlusté vnější zdi. Opatrně po něm sestoupil. Když otevřel na jeho konci dveře, objevila se před ním dlouhá, bíle vykachlíkovaná chodba.

Rychle se po ní vydal. Ze vzdálených dveří na jejím konci zaznívaly hlasy. Dveře byly mírně pootevřené a on do nich nahlédl. U dřevěného stolu jedli dva vojáci a smáli se nějakému vtipu. Přešel dál a zahrnul za roh menší chodbičky, do které vedly dveře.

Otevřel první a ocitl se na záchodě, ale druhá místnost už byla slibnější. Bylo v ní pět kavalců a několik skříněk, pravděpodobně ubytovna strážných.

Všechny skřínky obsahovaly totéž. Náhradní uniformy, vojenské boty a osobní věci. Popadl první uniformu, která vypadala, že by mu mohla být, pár bot a začal se rychle převlékat.

Když byl hotov, podíval se na sebe do prasklého zrcadla. V olivově hnědé vatované uniformě by měl s trochou štěstí proklouznout. Chtělo to ještě něco.

Na dně skřínky našel to, co hledal. Byla to čapka s rudou hvězdou armády Čínské lidové republiky a on si ji narazil hluboko do očí. V tom okamžiku se otevřely dveře a vstoupil voják.

Byl to mladý, podsaditý venkovan s nohama mírně do O a mozolnatýma rukama. Uviděl Chavasseho a čelist mu poklesla překvapením.

Chavasse nebyl v kondici, aby bojoval holýma rukama. Hrábl po staré rozbité židli, kterou někdo opřel vedle něj o stěnu, a třáskl s ní nešťastnému vetřelci o hlavu.

Voják ošklivě zasténal a klesl na kolena. Pokusil se vstát a natáhl ruce po útočníkovi, který se vrhl ke dveřím. Jeho prsty sevřely Chavasseho vatovanou uniformu, ale ten se otočil a kopl strážného do břicha. Muž se překotil, zhroutil na podlahu a tvář mu pomalu fialověla.

Chavasse zavřel dveře a rychle běžel chodbou. Na jejím konci vystoupal po schodech, otevřel další dveře a ocitl se v úzkém průchodu, který vedl do vstupní haly.

U vstupu do budovy byla malá prosklená vrátnice, ve které seděli dva strážní a popíjeli čaj. Pevně vykročil vpřed a když kolem nich procházel se skloněnou hlavou, jeden z nich se podíval přes rameno, něco zavolal a se smíchem odhalil žluté zuby. Chavasse nezávazně mávl rukou a vyšel ven do noci.

Pod venkovními schody parkoval džíp s plátěnou střechou, do které bubnoval déšť. Jen na okamžik zaváhal, rychle seběhl schody a vyhoupl se za volant. Motor se rozeběhl na první sešlápnutí plynu, uvolnil ruční brzdu a pomalu odjížděl.

Očekával za sebou nějaké zvuky, poplašné výkřiky, ale nic se nedělo. Pod světlem u hlavního vjezdu stál službu konající voják se samopalem šikmo přes prsa. Chavasse zpomalil, ale strážný zvedl paži a dal mu znamení, aby jel dál. Zabočil na náměstí a jel do středu městečka.

Když zaparkoval džíp venku na dvoře před Hoffnerovým domem, ještě stále vytrvale pršelo, bylo chladno a nevlídno. Bylo to snadné - až příliš snadné. Když vystoupal po schodech ke dveřím, necítil žádné zvláštní nadšení. Byl jen unavený, hodně unavený a točila se mu hlava.

Když zatáhl za řetěz, uvnitř ve tmě se ozvala ozvěna zvonku. Opřel se o dveře, které se náhle otevřely, a on vevrávorat dovnitř.

A potom už byl v bezpečí - skutečném bezpečí. Měkké, ale pevné paže mu vrátily rovnováhu a z polotmy mu zazářila vstříc tvář Káti Stranové.

## PATNÁCTÁ KAPITOLA

Bylo příjemné slyšet, jak déšť bubnuje do okenic a cítit, že vnější svět je tak daleko. Chavasse odpočíval svlečený do půl těla u krbu a pozoroval Kát'u, která připravovala čaj.

Hoffner ho poslouchal stetoskopem a tvářil se soustředěně. Po chvíli se narovnal a zavrtěl hlavou. "Měl byste být v nemocnici, Paule. Jste na tom hodně špatně."

"Tady se moje kondice nezlepší, i kdybych tam tvrdnul sto let," prohlásil Chavasse. "Potřebuju něco, co mě udrží nějakou dobu na nohou. Můžete mně něco takového dát?"

Hoffner přikývl. "Ale to zabere jen na omezenou dobu." Ponořil ruku do černého kufříku a vytáhl z něho malou skleněnou ampuli i injekční stříkačku.

"Jak dlouho to bude účinkovat?" zeptal se Chavasse.

"Za normálních okolností dvacet čtyři hodin," řekl Hoffner. "Ale ve vašem stavu? Nemám tušení. Mohu vám dát tuhle a ještě jednu. Maximálně dva dny. Po dvou dnech jste na lopatkách."

"Ale v bezpečí - za hranicí v Kašmíru."

Sotva cítil vpich injekce a jen ji doktor z něho vytáhl, začal se spěšně oblékat. Kát'a mu podala vařící čaj v porcelánové misce, kterou zvedl k ústům a hltavě pil.

"Kdy hodláš vyrazit?" řekla.

Zamračil se. "Já? Snad my všichni."

Položila mu ruku na koleno a pronesla vážně: "Chápu, že ty se musíš pokusit odtud dostat, ale doktor Hoffner je starý člověk. Odtud na hranici je to nejmín sto čtyřicet mil pustinou. To on nikdy nedokáže."

"Venku na dvoře mám vojenský džíp s plnou nádrží benzínu," řekl Chavasse. "Můžeme odtud dojet na druhou stranu Rudoku, a nechat džíp dole, pod průsmykem Pangong Co. Pak už je to jen dvě nebo tři míle, to dojdeme pěšky."

"Ale jeho srdce tu výšku nevydrží," trvala na svém.

Hoffner jí položil ruce na ramena. "Kát'o, já musím pryč, pochop to. Chci, abys šla s námi."

Chavasse si dopnul vatovanou bundu a vstal. "Rád bych vám připomněl, že nemáme moc času. Během následující půlhodiny objeví, že jsem zmizel."

Zavrtěla hlavou. "Ale proč je to tak naléhavé? Já to nechápu."

Hoffner pohlédl na Chavasseho, zdvihl obočí a Chavasse přikývl. Starý muž na ni upřel oči a tiše promluvil: "Obávám se, že jsme ti nesvěřili všechno, má drahá. Udělal jsem objev a ten má jistý význam. Nové pojetí zákonů matematiky, víš?"

"Pane doktore, jste až příliš skromný," ozval se Chavasse.

Hoffner jeho poznámku přešel a pokračoval: "Ten objev znamená, že jsem se rázem stal důležitý nejen pro mou vlast, ale pro celý západní svět."

Její obličej ztratil jakýkoli výraz, ale oči se naplnily bolestí. "Proč jste mi to neřekl už dřív? Nevěřil jste mně? To pro vás znamená tak málo?" Obrátila se na Chavasseho. "Pro vás oba?"

"Kát'o, pro tebe by to nebylo snadné," řekl Hoffner. "Obrátit se proti vlastním lidem a žít po zbytek života mezi cizími."

Vzala doktora za ruku a přiložila si ji ke tváři. "Moji lidé jste vy." Obrátila se a usmála přímo na Chavasseho. "Vy a Paul. Copak mám na světě někoho jiného?"

Chavasse ji přivinul do náručí. Když ji líbal, měla tvář vlhkou od slz. Zvedla k němu oči a šťastně se usmála, ale vzápětí jí úsměv zmrzl na rtech.

Ucítil v zátylku studený závan větru ze vstupní haly a měl nepříjemný pocit v zádech.

Odstrčil Kát'u a pomalu se otočil. Ve dveřích stál kapitán Čen a vedle něho Hoffnerův čínský podomek s pistolí v ruce.

Čenův obličej zářil radostí stejně jako zuby, které se leskly ve světle ohně. "Takže nakonec máme přece pravdu my, pane Chavasse? Naše malá lest se vám jistě zamlouvala, ale teď už hra skončila."

Měl jsem to vědět, řekl si Chavasse trpce. Celá ta mizerná akce byla až moc snadná. Plukovník Li, který svého vězně příliš dobře znal, s tím útekem počítal. Prostě jen další tah ve hře.

Hoffner udělal krok dopředu a odstrčil Chavasseho na stranu. "Podívejte, kapitáne..." začal.

"Prosím, zůstaňte, kde jste," vyzval ho kapitán odměřeně.

Na okamžik se sluhovy oči stočily na Hoffnera a víc Chavasse nepotřeboval.

Strčil do Kátě, lehce, aby jen zavravorala, a zmizel v bezpečí stínu za mohutným ušákem.

Podomek napráhl pistoli a kulky pokropily nábytek. Kát'a se vrhla dopředu s výkřikem: "Ne, Paula ne!" Vyjekla bolestí a upadla na podlahu.

Ležela na ovčí kožešině před krbem a z rány na čele se jí řinula krev. Chavasse se krčil vedle ušáku a vyhlížel ven.

Podomek a Čen pořád stáli ve dveřích a Hoffner přik-lekl ke Kátě. "Odsud se nedostaneš, Chavasse," zavolal Čen. "Vyjdi ven s rukama nad hlavou."

Chavasse se připlazil na břicho za starožitnou pohovku, opatrně vzal z vedlejšího stolku malou čínskou sošku a na okamžik ji sevřel v ruce.

"Dochází mi trpělivost," vykřikl Čen.

Chavasse hodil sošku přes místnost do temného, vzdáleného kouta. Podomek se otočil a dvakrát tím směrem rychle za sebou vystřelil. Chavasse se vztyčil, bleskově vyrazil a udeřil střelce zezadu hranou ruky do krku. Zachytil přitom pistoli, která mu vypadla z bezvládných prstů.

Čen právě stačil vytasit zbraň, ale Chavasse byl rychlejší. Kapitán ji spěšně upustil na zem. Chavasse ji sebral a vsunul do kapsy.

"Za to, že zůstáváš naživu, poděkuj jediný věci," řekl. "Ještě mám pro tebe práci. Ted' si sundej opasek a udělej čelem vzad."

Čen s nenávistí a strachem v očích poslechl. Chavasse mu spoutal ruce za zády a vtlačil ho do křesla.

Potom přistoupil k Hoffnerovi a Kátě. Starý pán měl svůj černý lékařský kufřík vedle sebe na podlaze a citlivě jí stíral krev z obličeje.

"Je to zlé?" zeptal se Chavasse.

"Měla štěstí," řekl mu Hoffner. "Kulka ji jen škrábala. Až se probere z bezvědomí, bude jen v šoku.

Možná utrpěla i slabý otřes mozku."

"Je schopná jít s námi?"

Hoffner pokrčil rameny a začal odvíjet obvaz. "Musí být. Po tom, co se stalo, ji tu nemůžeme nechat."

Chavasse položil pistoli na podlahu vedle doktora. "Sbalím v ložnicích potřebné oblečení a nechám vám tu zbraň. Pro případ, že by se naši přátelé pokusili dělat potíže."

Když se po pěti minutách vrátil s několika ovčími kožichy a vatovanými bundami v náruči, Hoffner právě zalepil Kátě obvaz na hlavě a dával jí injekci.

Rychle zavřel svůj kufřík a vstal. "Bude zase v pořádku, uvidíte."

Chavasse Kát'u opatrně zvedl z podlahy a Hoffner jí oblékl vatovanou bundu a ovčí kožich s kapuci.

Chavasse ji odnesl do džípu, zatímco se doktor přichystal k odjezdu. Venku stále pršelo a vál studený vítr. Umístil ji co nejpohodlněji na zadní sedadlo a spěchal zpět dovnitř.

Hoffner v dlouhém ovčím kožichu a ušance stál uprostřed pokoje, v pravé ruce měl pistoli a díval se rozladěně a nepřítomně.

Byl mimě zamračený, ale najednou se mu obličej rozjasnil a on přistoupil ke svému stolu, vytáhl jednu zásuvku a vzal z ní opotřebovanou koženou aktovku. "Tohle nesmím zapomenout."

"Dokumenty?" Starý pán přikývl a Chavasse pokračoval: "Ještě něco?"

Hoffner se rozhlédl po místnosti a vzdychl. "Taková spousta roků," zavrtil smutně hlavou. "Raději bych tu všechno nechal tak, jak to je. Na sentimentální vzpomínky jsem nikdy nevěřil. A začínat znovu? Na to jsem už příliš starý." Zvedl svůj lékařský kufřík.

Spoutaný Čen se stále krčil v křesle a nenávisťně si je měřil. "Nepodaří se vám to, nikdy!"

"Ale podaří," ozval se Chavasse a postavil ho na nohy. "Protože až pojedeme hlavní branou, budeš sedět vedle mě."

Čen najednou vypadal zuboženě, ale Chavasse si vzpomněl na Jora a v jeho srdci nebylo slitování. Silně do svého zajatce strčil, až se vypotácel do haly a šel mu v patách.

Když došli k autu, Hoffner nastoupil dozadu ke Kátě a Chavasse usedl za volant, Čen vedle něho.

Když projížděli městem, nebylo na ulicích ani človíčka. Jakmile se přiblížili k bráně, vytáhl Chavasse z kapsy pistoli a položil si ji do klína.

"Nezapomeň, co jsem ti říkal," napomenul Čena výhrůžně.

Nebyla tam žádná strážní budka a voják pod lampou u zavřené městské brány stál ve vytrvalém dešti. Chavasse zpomalil a strážný jim šel naproti. Ve světle předních reflektorů ze zaleskl samopal. Čen se vyklonil a vykřikl: "Otevři bránu, hňupe, spěchám!"

Muž otevřel zmateně pusou a hned roztáhl mohutné mříže. Počínal si rychle a když byl hotov, postavil se ke straně.

Když ho míjeli, sklonil Chavasse hlavu a vojenská čepice mu stínila tvář. Otočil se dozadu a když uviděl, jak se brána začíná pomalu zavírat, přidal plyn a vůz vyrazil do šera.

Když projížděli kolem tábořiště pastevců, psi se roz-štěkali. Potom už jen stoupali nahoru z údolí a nechávali Čangu dole ve tmě pod sebou.

Asi po dvaceti minutách zabrzdil, zastavil a rozkázal Čenovi: "Vystup!"

"Ale co moje pouta," žadonil Čen. "Jak mám jít celou tu cestu zpátky?"

"Povídám - vylez!" nařídil mu chladně Chavasse.

Čen se vyhrabal ven, šel dozadu za auto a Chavasse okamžitě vystoupil a zamířil za ním.

"Kapitáne Čene!" zvolal. "Na něco jsem zapomněl. Dlužím vám to za sebe a spoustu dalších lidí."

Čen se ustrašeně otočil, Chavasse vytáhl z kapsy pistoli a z těsné blízkosti mu dvakrát prostřelil hlavu. Jen okamžik postál nad tělem, potom se vrátil do džípu, nevšímal si Hoffnerova vyděšeného výrazu a rozjel se do noci.

## ŠESTNÁCTÁ KAPITOLA

V šedém ranním rozbřesku působily zdi kláštera na pozadí rozbouřené oblohy jako malebná oranžová skvrna. Chavasse v rozpacích nakrčil čelo. Vypadá to tu jinak, něco není v pořádku. Když sjeli do údolí, uvědomil si, o co jde. U zdi nebylo žádné tábořiště, žádné jurty.

Celé okolí působilo podivně a zanedbaně. Jako by se blížili k nějakému starobylému zničenému městu, které je už celá léta pusté a bez života. Projel pomalu mohutnými otevřenými branami na dvůr a hned zabrzdil.

U protější zdi se válela těla mnichů v šafránově žlutých kutnách. Některá s prsty zarytými v zemi, jiná s koleny přitaženými k břichu, jako by umírali v bolestech.

"Proboha," zašeptal Hoffner zděšeně.

"Tady vidíte, jak si v téhle zemi vedou Číňané," řekl mu Chavasse. "Zůstaňte tady, já se rychle porozhlídnu."

Už dříve objevil v přihrádce přístrojové desky podrobnou vojenskou mapu oblasti, dva ruční granáty a zásobník nábojů do kulometu, který jako obvykle byl namontován vzadu. Rychle znovu nabíl automatickou pistoli, strčil si hrst nábojů do kapsy a přešel po dvoře k hlavnímu vchodu.

Uvnitř byla tma a chladno. Chavasse opatrně postupoval vydlážděnou chodbou. Odněkud zblízka zaslechl monotónní tichý hlas, který odříkával modlitbu. Ohnul se, prošel malými dvířky a octl se v hlavním chrámu.

Vedle mohutné zlaté sochy Buddhy hořely svíce a klečel tam mnich v modlitbách. Vstal, otočil se a Chavasse pohlédl do povědomé pergamenové tváře opata. Ano, to je ten mlčenlivý stařec, který seděl vedle jeho postele, když se probudil z bezedného spánku tenkrát, po Kurbského smrti. Měl pocit, že se to stalo před sto lety.

"Rád vás vidím," řekl vyrovnaným hlasem opat.

"Já taky. Co se tady stalo?"

"Číňané nařídili zavřít všechny kláštery. Věděli jsme, že dříve nebo později dojde i na nás. Přišli včera. Silná jednotka na koních."

"Ale co Jorovi muži?" zeptal se Chavasse. "Nemohli vám pomoci?"

Stařec zavrtěl hlavou. "Odjeli už před dvěma týdny, aby se připojili k silnější skupině na jihu."

Upřel moudré oči na Chavasseho a položil mu ruku na rameno. "Ale ty, můj synu, jsi jiný muž. Prodělal jsi zkoušku ohněm."

"Joro je mrtev," řekl Chavasse.

Opat přikývl. "Čas vyprší každému. Není úniku. Mohu ti být v něčem nápomocný?"

Chavasse zavrtěl hlavou. "Teď ne. Pokusím se přejít hranici do Kašmíru. Mám s sebou dva lidi. Doufám, že nám Jorovi muži pomůžou."

"Před dvěma dny tudy projížděla jedna rodina," pokračoval opat. "Kazaši ze Sinkiangu. Náčelník se ženou a dvě děti. Taky doufají, že se jim podaří přejít do Kašmíru. Jeli na koních, tak jsou pomalejší. Pravděpodobně je dohoníte."

Chavasse přitakal. "Teď budu už muset jít." Zaváhal. "Můžu já něco udělat pro vás?"

Opat se poklidně usmál a zavrtěl hlavou. "Nic, můj synu."

Otočil se, poklekl znovu na kolena a vrátil se k modlitbám. Když se Chavasse vzdaloval, ozvěna hlubokého hlasu ho provázela chodbou.

Usedl za volant terénního vozu a otočil se dozadu ke Kátě. "Jak je na tom, doktore?"

"Upadla do hlubokého spánku," oznámil mu Hoffner. "Mohla by se z něj probrat za pár hodin. Našel jste někoho?"

Chavasse přikývl. "Starého opata. Bohužel je neoblomný. Chce tady zůstat." Nastartoval motor.

"Musíme jet dál. Plukovník Li už jistě zachytil naši stopu."

"Myslíte, že vzal s sebou hodně mužů?"

Chavasse vyjel z brány a zavrtěl hlavou. "Když nás chce dohonit, musí jet džípem. A ty mu zbyly jen dva. Nejvýš může mít s sebou tak deset mužů."

"Je v Rudoku vojenská posádka?" zeptal se Hoffner.

"Podle Jora je tam deset vojáků a seržant. Tohle pro ně není bezpečné území. Radši se drží doma."

"Ale plukovník Li se s nimi jistě může spojit vysílačkou?"

"To by ji musel mít. Je zvláštní, jak jsou Číňani v jistých věcech primitivní," pokrčil rameny Chavasse. "V každém případě máme naději, že nás v těchhle stepích nenajdou."

"Chápu." Hoffner se na okamžik zamračil. "Opravdu si myslíte, že máme šanci se dostat za hranice?"

"Lidi to zkoušejí pořád," odpověděl mu Chavasse. "Kašmír je plný uprchlíků. Opat mně zrovna povídal, že před dvěma dny se zastavila v Yalung Gompa kazašská rodina ze Sinkiangu, která míří k hranici. Třeba na ně narazíme někde poblíž průsmyku. Mohli by nám hodně pomoci. Vyznají se tady."

"Ale já tomu nerozumím," ozval se Hoffner. "Proč by opouštěli Sinkiang? Kazaši tam přece žili už několik století."

"Vidím, že plukovník Li vás držel v naprosté neinformovanosti, doktore," namítl Chavasse. "V jedenapadesátém se Kazaši pokusili osamostatnit. Číňani je svolali na velké shromáždění a slíbili, že budou vyjednávat. Ale byla to jen léčka. Povraždili je."

Hoffner se zamračil. "A co se stalo potom?"

"Jednotlivé rodiny se od té doby snaží opustit zemi. Jdou ve větších skupinách nebo samotné. Viděl jsem jich poměrně dost v Kašmíru, když jsem tam byl. Turecké úřady jim umožnily pobyt na Anatolské náhorní plošině."

"Vypadá to, že jsem žil ve větším informačním vakuu, než jsem si představoval," pronesl Hoffner hořce. Opřel si v sedadle záda, zamračeně se zadíval z okna a na delší dobu se odmlčel.

O dvě hodiny později začalo sněžit a těžké sněhové vločky se lepily na přední sklo. Chavasse zapnul stěrače.

Prošli vojenskou silnici do Jarkandu a za malou chvíli Chavasse zahlédl po pravici jezero, kde přistál Kerenský. Připadalo mu, že od oné noci ho dělí celá věčnost.

Napadlo ho, jestli se Polák dokázal vrátit v pořádku na základnu. Najednou se usmál. S tím chlapíkem bych se vážně chtěl jednou znovu napít.

Kát'a znenadání zasténala, trochu se pohnula a Hoffner se dotkl jeho ramene. "Paule, probouzí se."

Chavasse zastavil auto a rychle se otočil. Kát'a byla bledá jako zeď a tvář měla propadlou a ztrhanou utrpením.

Celá se ztrácela v huňatém a příliš velkém ovčím kožichu. Chavasse se na ni usmál. "Nazdar, andítku." V jejích tmavých očích se objevil nechápavý výraz. Kát'a se pokusila narovnat, ale Hoffner jí v tom jemně zabránil. "Ne, Kát'o, musíš odpočívat. Co nejvíce odpočívat."

Odsunula jeho ruku, posadila se a rozhlédla se po pusté krajině, na kterou vytrvale padal sníh. "Kde to jsme?"

"Severně od Rudoku, přes třicet kilometrů od hranice," informoval ji Chavassee a zazubil se. "Už jsme skoro doma, v bezpečí."

Zamračila se a dotkla se prsty obvazu. "Co se mi to stalo?"

"V domě se střelilo a škrábala tě kulka," vysvětloval konejšivě Hoffner. "Ničeho se nemusíš bát. Jenom odpočívej. Šetři síly."

Sklonil se nad ní a pečlivě jí upravil kapuci kožichu kolem obličeje. Chavassee se otočil, aby nastartoval, ale Hoffner mu naléhavě poklepal na rameno.

"Moment. Myslím, že jsem něco zaslechl." Chavassee čekal s tváří ve střehu a po chvíli se odněkud za nimi jasně ozval zvuk motoru, nesený větrem.

Kát'a se naklonila dopředu. "Co je to?"

"Podle všeho nás stíhá plukovník Li," řekl jí vážně Chavassee a rychle vyrazil kupředu.

"Musí se štvát jako blázen," vykřikl Hoffner do řevu motoru.

"To určitě," ozval se Chavassee. "Jestli se nám podaří uniknout, má po kariéře. Dokonce ho to může stát život."

"Je to fanatik, kariéra je mu přednější," dodal Hoffner.

Chavassee neměl čas mu odpovědět. Džíp se najednou dostal do vyjetých kolejí starobylé karavanní stezky, která klesala do úzké strže. Její vyhloubené koryto bylo zledovatělé a plné balvanů. Stopa postupně klesala do obrovské rokliny, která protínala horský masiv. Dole zahlédl most.

Na chvíli zastavil a zkoumal mapu. Potom zařadil nízký rychlostní stupeň a opatrně klesal. Úzký most podpíraly dřevěné klády.

Šlápl na brzdu, zastavil, seskočil dolů na zmrzlou zem a vstoupil na most. Když byl uprostřed, na okamžik se zastavil. Řeka, která líně omývala obrovské balvany, byla asi jen šest metrů pod mostem, ale to bylo dostatečně daleko. Otočil se a běžel zpět k džípu.

"Unese nás?" ozval se Hoffner.

"Je pevnější jako skála," řekl Chavassee a dal si záležet, aby to znělo přesvědčivě. "Unesl by i třítunový nákladník."

Když najel opatrně na most, zbylo po obou stranách jen několik centimetrů volného prostoru. Když byli uprostřed mostu, dřevo zlověstně zapraskalo. Cítil, jak mu pot smáčí košili, ale najednou už byli na druhé straně, v bezpečí.

Zbývalo udělat ještě jednu věc. Prudce zabrzdil, vzal jeden z ručních granátů a šel zpátky k mostu. Zatáhl za pojistku a hodil granát doprostřed. Když vzduchem oťásl výbuch, otočil se k němu zády.

K nebi létaly kusy kamení a dřevěné traverzy. Když se ohlédl, viděl, že celá střední část mostu se propadla. Udělal pár kroků dopředu a čekal, až klesne prach. Vtom z ústí strže na protější straně řeky vyjely dva džípy a začaly sjíždět dolů po svahu.

Na prvním bylo asi šest mužů, vůz měl vzadu lehký kulomet. Chavassee se rozeběhl zpět k džípu.

V zledovatělém bahně dostala kola smyk a on na okamžik ztratil hlavu. Potom začali stoupat z rokliny. Automaticky přeřadil na vyšší rychlost a sešlápl plynový pedál k podlaze až se džíp vymrštil do vzduchu a přehoupl nahoře přes okraj rokle. Zároveň se jim za zády rozštěkal kulomet a kolem nich začalo létat bláto s kamením.

Octl se na horském hřebeni, kde cesta pokračovala okolo vysokého skalního útvaru. Chavassee přidal plyn a strhl volant, aby se vyhnul ostrému výběžku. Kát'a varovně vykřikla a on prudce šlápl na brzdu. Ale už bylo pozdě. Džíp uvízl na kraji mohutné zamaskované skalní průrvy, která připomínala propast. Přední kola hrabala v proláklíně a vůz se natáčel ke kraji. Chavassee zuřivě trhl ruční brzdou. Na okamžik se zdálo, že se auto udrží, ale potom se náhle naklonilo a jedno z předních kol se dostalo nad propast. Zbývaly jim jen vteřiny. Vyskočil na zem, pomohl ven Kátě, kterou následoval Hoffner s černým kufříkem, pevně přitisknutým k hrudníku.

Současně se ozval skřípot a džíp začal přepadávat přes okraj. Chavassee skočil dovnitř, sáhl po pistoli a granátu a na poslední chvíli opustil vůz, který sklouzl přes okraj.

Ještě okamžik tam visel a potom zmizel.

Ozvaly se tři ošklivé kovové rány, jak se auto kutálelo dolů, a potom nastalo ticho.

Chavassee se vrátil zpět k místu, kde vyjeli na hřeben, a pohlédl ze strmého srázu dolů. Přestože vítr začal

přinášet ze stepí vločky sněhu a viditelnost se zhoršila, zcela jasně uviděl na druhé straně mostu zaparkované dva džipy. I vojáky, kteří se vydali pěšky dolů, aby překročili řeku.

Vrátil se k ostatním. "Moc dobře to nevypadá. Pokračujou pěšky."

Kát'a vypadala vylekaně, ale Hoffner působil naprosto vyrovnaně. "Co teď, Paule?"

"Podle mapy je to na hranici jenom jedenáct kilometrů," odpověděl Chavasse. "Když nepůjdeme dál po téhle cestě, ale po horském hřebeni, přijdeme k průsmyku Pangong Co. Asi tři kilometry před ním je značený starý tibetský hraniční přechod. Můžeme tam narazit na vojáky, ale budeme to muset risknout."

"To je nesmysl, Paule," zvolala Kát'a do větru. "V tomhle stavu neujdou ani kilometr. A doktor je na tom stejně."

Uchopil ji za paži a řekl: "To je naše jediná naděje."

Hoffner ji podepřel z druhé strany, trojice sklonila hlavy před poletujícím sněhem a stoupala do svahu.

Když na chvíli odpočívali pod skalním převisem, pohlédl na něj Hoffner a tvář mu najednou zbledla.

"Moje aktovka, Paule. Nechal jsem ji v tom džipu."

Chavasse se na něj nepřítomně podíval a hrdlo mu sevřelo vzteklé zoufalství. Cíl jeho snažení. Veškeré utrpení několika posledních týdnů bylo k ničemu.

Hoffner ho chytil za paži. "Na tom nezáleží, Paule. Mám to všechno tady v hlavě, to je důležité."

"Ale to je nesmysl. Plukovník Li se za žádnou cenu k těm papírům nesmí dostat. Copak to nechápete?"

Vrazil starému muži do ruky granát. "Vím, že zbraně jsou vám cizí, ale kdyby vás někdo napadl, zatáhněte za tenhle kroužek a hod'te tu věc na ně."

Otočil se a s pistolí v ruce začal sestupovat po svahu k cestě. Na druhé straně sráz pokračoval a on se bez zaváhání spustil asi patnáct metrů dolů, kde mezi mohutnými balvany ležel poškozený džip.

Aktovku našel téměř hned, zaklíněnou v poničeném předním sedadle. Vyprostil ji a s bušícím srdcem začal vystupovat nahoru. Kašlal krev, ale aktovku s pistolí držel v levé ruce a pravou si pomáhal nahoru. Vyškrábal se na kraj cesty a chystal se ji přejít. Uklouzl a upadl na koleno. Když se zvedal, zaslechl hlasy vojáků.

Rychle se otočil a zahlédl za rohem útesu hlouček šesti vojáků. Poklekl, opřel si automatickou pistolí o předloktí a vystřílel na jedinou nepřerušovanou dávku celý zásobník. Překročil cestu a šplhal se do svahu. Srdce mu bušilo jako štvanému zvířeti.

Za sebou uslyšel drsné hlasy pronásledovatelů a potom mu nad hlavou přeletěl ruční granát, který dal Hoffnerovi. Ozval se výbuch. Když dozněl, nebyly slyšet zvuky pronásledování, ale nárek zraněných a umírajících.

Neměl sílu se pohnout z místa. Chvíli ležel na tváři a sněžení zhoustlo a skrylo celé údolí.

Unaveně se pomalu vzpřímil a zaposlouchal se do klapotu kopyt. Dolů ze svahu se k němu blížil kůň. Muž, který mu seděl na hřbetě, měl kožešinovou čepici, plášť ze sněžného leoparda a měkké černé jezdecké holínky. V jedné ruce třímал pušku.

Chavasse k němu bezmocně pozvedl oči. V hnědé, pohledné tváři se objevil široký úsměv.

## SEDMNÁCTÁ KAPITOLA

Silný vítr bičoval sněhem rovinaté stepi, ale dole v průrvách mezi vysokými skalami byl zvláštní klid.

Chavasse seděl opřený zády o jeden z balvanů. Vyhrnul si jeden rukáv, aby mu Hoffner mohl dát další injekci. Osman Šerif, kazašský náčelník, seděl vedle něho v podřepu s puškou na kolenou a usmíval se. "Alláhovy cesty jsou nevyzpytatelné, příteli," řekl čínsky. "Zdá se, že je nám souzeno udělat poslední krok naší pouti společně."

Za ním u koní stála jeho manželka spolu s Kát'ou a náčelníkovými dvěma malými dětmi zabalenými do kožešin. Ženy pomohly dětem a jedna po druhé nasedly do sedel.

Chavasse si sroloval rukáv a postavil se. "Musíme jet, jde o čas."

Osman Šerif zvedl oči k obloze, ze které se sypal sníh, a zavrtěl hlavou. "Myslím, že nikdy není tak zle, aby nemohlo být hůř. Měl jsem v úmyslu utábořit se tady na noc. Je to dobré místo."

"Není, čínské oddíly sem můžou dorazit každou chvíli," protestoval Chavasse.

"Ale nemůžeme překročit hranici před soumrakem," prohlásil Kazach.

"To ani nemusíme," ozval se Chavasse. "Když budeme pokračovat po hřebeni, přijdeme k průsmyku Pangong Co. Necelé tři kilometry od hranice je stará tibetská celnice. Je to asi sedm kilometrů odtud. Tam si můžeme odpočinout a přejít hranici později."

"Co když jsou tam Číňani?"

"Musíme to risknout. I kdyby tam Číňané byli... Kolik by jich tam mohlo být? Asi šest, víc ne." Obrátil se k Hoffnerovi. "Jak to vidíte, doktore?"

"To je naše jediná možnost," potvrdil Hoffner.

Osman Šerif pokrčil odevzdaně rameny. "Je to v rukou Alláhových. Musíme se zbavit mnoha našich osobních věcí, aby měl každý z vás koně."

"S tím si nedělejte starosti," ozval se Chavasse. "Když se dostaneme do Kašmíru, bude o vás dobře postaráno. Osobně dohlédnu na to, aby vás přepravili do Turecka, kde se připojíte ke svým krajanům." V Kazachových očích se něco hřejivě zalesklo. "To jste měl povědět už dřív, příteli." Přehodil si pušku přes rameno a začal rozvazovat náklad na prvním koni.

Chavasse se přesunul ke Kátě a usmál se na ni. "Jak ti je?"

Vypadala znepokojivě bledě a oči měla hluboko zapadlé. "Dostanu se z toho, Paule. Nedělej si se mnou starosti. Co ty myslíš, dokážeme to?"

Chlácholivě jí poklepal na rameno. "Dokážem to jako nic, s tím si nelam hlavu," dodal a šel pomáhat Kazachovi s koňmi.

Když o deset minut později vyjeli, malou kolonu vedl Osman Šerif a uzavíral ji Chavasse.

Koně se po nártí klouby bořili do hlubokého sněhu a Chavasse s hlavou skloněnou proti větru se zahloubal do myšlenek. Už neměl strach. Byl klidný a vyrovnaný. Věděl, že přežije a dokáže zvítězit i nad mužem, který ho pronásleduje.

Začal myslet na plukovníka Li, vybavoval si nekonečné výslechy a zvláštní zvrhlé přátelství, které se ten druhý pokoušel mezi nimi vytvořit. Například tím, že mu neřekl jinak než Paul, jako by byli dobří kamarádi. Jako by bylo myslitelné, že by oni dva měli něco společného.

Samozřejmě, že to bylo odsouzené k nezdaru. Byl to jen další z psychologických triků, který nezabral. A přitom se ten muž projevoval téměř upřímně. To bylo na celém případě to nejneuvěřitelnější.

Ucítil na tváři ostrou bolest, trhl sebou a přitáhl koni oště. Překvapeně zjistil, že zvíře je téměř po kolena ve sněhu. Když se rukou bez rukavice dotkl obličeje, ucítil tam tvrdé hrudky sněhu a ledu. Na několika místech měl kůži popraskanou a omrzlou.

Zamračeně si natáhl rukavice a najednou propadl panice. Když zvedl oči, zjistil, že je v houstnoucím soumraku sám.

Zastavil vedle mohutné černé skály, která čněla do výšky jako prst a připomínala osamělou stráž. Sněžilo tak hustě, že obrysy stop, které zanechávali ti vpředu, se rychle ztrácely. Než stačil pobídnout koně, zmizely úplně.

Připadalo mu, že už celé hodiny sedí osleplý na koni a důvěřuje jeho instinktu. Vánice mu natolik ošlehala tvář, že už necítil žádnou bolest.

Zvedl hlavu a jeho kůň zastavil. V padajícím sněhu zahlédl vztyčený černý prst skály, kterou míjel alespoň před hodinou. Pohyboval se v kruhu.

Sklonil hlavu před nápořem větru a dole ve sněhu spatřil nejasné otisky stop. Pobídl unaveného koně, aby se vydal po stopách.

Vítr vyl jako siréna a Chavasse, celý pokrytý zmrzlým sněhem, po chvíli zahlédl na zemi kožešinovou rukavici.

Zima mu podchladila mozek, který teď pracoval poloviční rychlostí, než bylo u něho běžné. Zkontroloval si ruce. Měl na nich rukavice. Tak komu potom patří ta ve sněhu?

Za okamžik narazil na čínskou armádní kožešinovou čapku. Sesedl z koně, zvedl ji a nechápavě na ni zíral. V tu chvíli se ze tmy vynořila klopýtající postava a narazila do něho.

Chavasse nejasně rozeznával jen bílou masku sněhu na obličeji. Když pohlédl na ruku, která mu spočinula na rameni, zjistil, že je bez rukavice a omrzlá.

Oprášil sníh z tváře před sebou a pohlédl do prázdných, bezvýrazných očí plukovníka Li. Chavasse

dlouho stál bez hnutí a hleděl na nepřítele. Potom si stáhl rukavici a sáhl do pravé kapsy ovčího kožichu pro pistoli, kterou vzal kapitánu Cenovi.

Přiložil ji k plukovníkově hrudi a už tiskl spoušť. Ale najednou ji zasunul zpátky do kapsy a natáhl si rukavici.

Proč tě nezabiju, ty hajzle? Proč tě nezabiju? Nenacházel na to žádnou smysluplnou odpověď. Chavassee vlekl poddajného plukovníka Li ke koni a pokoušel se ho zvednout do sedla.

Ale nešlo to. Už na to neměl dost energie. Opřel se o koně s rukou kolem nepřítelevých ramen a cítil, jak ho opouštějí poslední síly.

Ale hluboko uvnitř něj ještě žila prapodstata jeho "já", duch odvahy a bojovnosti, který to odmítal vzdát. Hluboce se nadechl a udělal poslední pokus. Podařilo se mu položit bezvládného plukovníka přes koně. Ve chvíli, kdy se vyšplhal do vysokého dřevěného sedla a pobídl zvíře dopředu, zjevil se před ním ve sněhové metelici Osman Šerif a jel mu vstříc.

## OSMNÁCTÁ KAPITOLA

Chatrč měla nízkou střechu a byla postavená z velikých neopracovaných kamenů. Venku skučel vítr, který se přihnál do průsmyku až z mongolských stepí a vršil kolem zdí domku vysoké závěje.

Uvnitř to připomínalo nejspíš stáj, protože nejméně polovinu prostoru zabírali koně. Znavený Chavassee upíjel z misky horký čaj a z ovčího kožichu mu stoupala pára.

Na protější straně ohně spala naprosto vyčerpaná Kát'a a vedle ní dvě děti. Jejich matka trpělivě čekala, až se uvaří další voda v hrnci.

V nejvzdálenějším rohu od dveří blikala ve výklenku malá olejová lampička, v jejímž slabém světle se Hoffner a Osman Šerif krčili nad plukovníkem Li. Ten několikrát zasténal a Hoffner ho tichým hlasem uklidňoval. Už jednou se prudce napřímil a Kazach ho musel silou přinutit, aby si znovu lehl.

Po nějaké době se starý muž napřímil a vrátil se k ohni, zatímco Osman Šerif přikrýval Čňana ovčí kůží. "Jak mu je?" ozval se Chavassee.

Hoffner povzddechl. "Musel jsem mu amputovat tři prsty na levé ruce. Drastický krok, ale jinak by dostal gangrénu. Díky bohu, že vás Osman Šerif našel."

Vítr burácel obrovským tunelem průsmyku a Chavassemu přeběhl mráz po těle. "Takovouhle noc bychom venku nepřežili. Li není žádná padavka. Hledat mě v takový vánici - to chce odvalu. Když jsem ho našel, už jsem putoval ve vlastních stopách pořád dokola."

Hoffner si pomalu nacpal dýmku a prohlásil zamračeně: "Myslel jsem si, že ho znám dost dobře, ale teď už si tak jistý nejsem. Nechápu, co ho přimělo pronásledovat nás pěšky v tomhle úděsném počasí."

"Myšlenkové pochody komunistického mozku nikdo z nás asi nepochopí."

Osman Šerif usedl s nohama křížem vedle nich. Když mu jeho žena podala misku s čajem, široce se usmál. "S vámi, lidmi ze západu, je potíž. Nechápu, proč děláte věci složitější, než jsou. Pro nás to je mnohem prostší. Lovec nikdy nepřestane pronásledovat svoji kořist, dokud ji nezabije, nebo nezemře sám."

Hoffner zavrtěl hlavou a tiše dodal: "Ne, v tomhle případě jde o něco víc. Ve stavu, v jakém byl plukovník Li, musí člověka motivovat něco silnějšího."

"To je úplně jednoduchý," ozval se Chavassee. "Šel po té aktovce."

"Ale jak by mohl? Kapitán Čen už mu to přece nemohl ohlásit."

Hoffner zavrtěl hlavou a řekl tiše: "Myslím, že chtěl dostat tebe, Paule."

"Šel po nás všech," namítl Chavassee. "To je jasný."

Hoffner znovu zavrtěl hlavou. "Myslel jsem to trochu jinak, ale na tom teď nezáleží." Ulehl, položil hlavu na aktovku a přes tělo přetáhl ovčí kožich. "Myslím, že si trochu zdřímnu."

Chavassee se natáhl vedle něho, upřeně hleděl do ohně a pokoušel se v tom všem najít nějaký smysl, ale bez úspěchu. Po chvíli tvrdě usnul.

Probudil se, zíral do nízkého stropu a chvíli nechápal, kde se nachází. Tolik možností, pomyslel si. Taková spousta míst... A já jsem teď kde? Pokusil se posadit.

Ruce měl naběhlé, popraskané a obličej bolavý. Dotkl se tváří a prozkoumával konečky prstů velké otevřené rány. Sykl bolestí a odtáhl ruku.

Zdálo se, že všichni spí. Sehnul se k polovyhaslému ohni a prohrábl uhlíky. Když vyskočily plameny, zahlédl, jak Kát'a sedí v podřepu vedle plukovníka Li.

Když se zvedla, kličkovala mezi spícími těly a usedla vedle něho. Vypadala bledě a nemocně. Natáhla ruce k ohništi.

"Jak se cítíš?" zeptala se.

"Přežiju to. Jak se má náš přítel?"

"Nemohla jsem spát a on sténal. Tak mě napadlo, že bude lepší, když se na něho podívám. Co se mu stalo s rukou?"

"Omrzliny," řekl Chavasse. "Doktor Hoffner mu musel amputovat tři prsty."

Ostře sykla mezi zuby a on ji vzal rukou kolem ramen. "Vím, že to všechno vypadá jako zlý sen, ale už to nebude dlouho trvat. Hned jak se počasí trochu zlepší, můžeme překročit hranici."

Následovalo krátké ticho, po kterém promluvila: "Paule, proč myslíš, že nás nepřestal pronásledovat? Vždyť byl sám, šel pěšky a v tom strašném počasí?"

"Nevím, ale musela to být strašně silná motivace," řekl Chavasse. "Hoffner si myslí, že ve skutečnosti pronásledoval mě a ne vás dva."

Natočila k němu mímě zamračenou tvář. "Co tím chtěl naznačit?"

Pokrčil rameny. "Plukovník Li je člověk, který žije naplno vírou. Vírou v politické přesvědčení, na kterém postavil svůj život."

"Ale co má tohle všechno společného s tebou?"

"To nevím, ale mám dojem, že z nějakého zvláštního a spíše osobního důvodu bylo pro něj nesmírně důležité, abych nejen přiznal své zločiny proti Čínské lidové republice, ale abych také upřímně uvěřil v komunismus. Jak bych ti to řekl... Chtěl mě asi zasvětit do své víry."

"Proč si to myslíš?"

"Já totiž věřím, že mě má rád, ať mu je bůh milostivý." Chavasse si povzdechl. "Myslím si, že v jiném čase a místě jsme mohli být přátelé."

Teprve po dlouhém tichu se ozvala slabým hlasem: "A co se stane teď?"

Chavasse zakroutil hlavou. "Já opravdu nevím. Otrásl jsem jeho vírou v komunismus, protože jsem ji odmítl přijmout, dokonce pod nátlakem. On v tomhle duševním stavu nemůže dál. Nemá na vybranou. Jestli nezničí mě, zničí sám sebe."

"Divné," řekla zamysleně. "Užíváš slova, která vyjadřují soucit, ale v hlase žádnou laskavost nemáš."

"Mně ho není ani trochu líto. Má na rukou hrozně moc krve."

"Co s ním uděláš než překročíš hranici?"

"Dám mu jednoho koně a trochu jídla. Dokáže se odtud snadno dostat do Rudoku - jestli bude chtít. Nemám v úmyslu ho zabít, jestli se ptáš na tohle. Už to není zapotřebí."

"Protože jsi ho už stejně zničil?"

Přikývl. "Tak nějak."

Na chvíli mlčky upřela oči do ohně. "A co bude se mnou, Paule? Co se stane, až přejdeme hranici do Kašmíru?"

Usmál se a jemně ji políbil na tvář. "Určitě pro tebe něco najdeme."

"Tak ty si vážně myslíš, že máme naději?" Kátina tvář vypadala mladě a bezbranně a její oči mu pronikaly hluboko do duše.

"Naděje umírá poslední, Kát'o," řekl. "Proto život stojí za to."

Opřela mu hlavu o hrud' a on ji objal. Po chvíli usnula a on tam seděl, zíral do plamenů a čekal na rozbřesk.

Nad ránem se vítr utišil a Osman Šerif vyšel ven. Po návratu zářil úsměvem. "Přestal padat sníh. Mohli bychom přejít bez potíží."

Když začal vyvádět ven koně, všichni už byli vzhůru. Jeho žena zanedlouho rozfoukala oheň a postavila vodu na čaj.

Chavasse vyšel z chatrče, aby pomohl osedlat koně. Řekl Kazachovi, že by chtěl jedno ze zvířat nechat pro plukovníka Li.

"Škoda dobrého koně," ozval se Kazach.

Chavasse se zamračil. "Myslíš si, že to zvládne do Rudoku po svých?"

Kazach zavrtěl hlavou. "Myslel jsem to jinak. Podíval jsem se mu do očí, příteli. Je to chodící mrtvola."

Chavasse zašel dovnitř a usedl vedle Hoffnera, který popíjel čaj. Starý pán vypadal bledě a vyčerpaně, ale zdálo se, že ho neopustila dobrá nálada.

"Vypadáš příšerně, Paule," oslovil ho vesele.

"Ty taky nevypadáš zrovna úžasně," ohradil se Chavasse a natáhl ruku pro misku čaje, kterou mu podávala žena Osmana Šerifa.

Kát'a seděla vedle dětí na druhé straně ohniště a nepřítomně hleděla do plamenů. Vypadala nemocně a z propadlých tváří jí vystupovaly výrazné lící kosti.

"Už to brzy skončí," řekl jí Chavasse chláholivě.

S trhnutím se probrala ze snění, okamžik na něj zmateně hleděla jako na neznámého a potom se usmála.

Byl to zvláštní, smutný úsměv, který ho hluboce zasáhl.

Vyprázdnil misku, znovu ji dolil čajem a šel za plukovníkem Li, který seděl opřený zády o zeď a nohy měl přikryté ovčí kožešinou.

Převázanou ruku měl na prsou, byl bledý jako zeď, ale zcela klidný. Když přijímal čaj, křečovitě se usmál. "Asi bych ti měl blahopřát."

"Jedno mně pořád nejde na rozum," řekl Chavasse. "Proč neměl Čen s sebou vojáky, když čekal, že se objevím v Hoffnerově domě?"

Plukovník Li se pousmál. "O půlnoci se mu mělo hlásit šest mužů, ale bohužel naše plány zhatila rychlost, s jakou jsi uprchl. Přežil někdo z mých lidí? Naposled se mnou byli tři."

"Neviděli jsme žádnýho. Zabloudil jsem ve vánici a s tebou se střetnul náhodou."

Vešel Osman Šerif, usedl na bobek vedle ohně a Chavasse na něho ukázal hlavou. "Vděčíš za svůj život tamhle našemu příteli."

Plukovník Li dopil čaj a položil misku opatrně na zem vedle sebe. "Ale asi ne na dlouho."

Chavasse zavrtěl hlavou. "Poslyš, nic jsi nepochopil. Necháme ti koně a nějaký jídlo. Do Rudoku to určitě zvládneš."

Plukovníkovi trochu zacukaly rty a na čele vyrazil pot. "Chceš říct, že mě nezastřelíš?"

"Není třeba, plukovníku. Jak říkají naši američtí přátelé - jsi totálně vyřízený."

Li začal vstávat a klidným hlasem prohodil: "Ne tak docela, Paule."

Chavasse se velmi pomalu otočil. Na druhé straně za ohništěm stála Kát'a, dívala se na ně a v ruce držela automatickou pistoli.

První promluvil Hoffner. "Kát'o, proboha! Co to má znamenat?"

Její mimořádná bledost způsobila, že byla ještě krásnější. Pleť na tváři byla téměř průsvitná a v temných, smutných očích měla výraz šťvané laně.

Chavasse s rukama vraženýma hluboko do kapes ovčího kožichu popošel krok dopředu a měkce se pousmál.

"Pověz mu to, anděli. Pověz mu všechno."

Najednou se jí objevilo v očích něco, co připomínalo téměř hrůzu.

"Ty jsi to věděl," zašeptala. "Ty jsi to celou tu dobu věděl. Ale jestli je to pravda, proč jsi mě bral s sebou?"

"Pro naše lidi bys měla velkou cenu. Oni sice nepoužívají k získání informací stejný metody jako vy, ale umějí to dokonale. Čekám už od chvíle, kdy ses probrala z bezvědomí, abych ti vyložil karty,"

pokračoval Chavasse. "Jestli tě to zajímá, vyhradil tě právě plukovník. Když prokoukl mou malou lest to odpoledne v Hoffnerově domě. Vzpomínáš si? Prohlásil, že se s Kurbským nedávno potkali ve vesnici Rangong. Jenže Kurbský mně už předtím řekl, že plukovníka v životě neviděl."

"Všichni děláme chyby," poznamenala.

"Jenže když chceš zůstat naživu, tak je v téhle hře dělat nesmíš," řekl jí. "A ty jsi udělala dvě. Když jsme si vyjeli na koních, řekl jsem ti, že jsem pomohl dalajlámovi ven z Tibetu. Stoprocentně jsem věděl, že

Peking nemůže nic o její roli v téhle záležitosti tušit. A najednou s tím plukovník Li na mě vyrukoval. V obou případech jsi byla jediná osoba, která mohla být zdrojem jeho informací. Určitě jsi byla napojená na ty správné lidi."

"Je to můj bratr," prohlásila hrdě. "Víme, co děláme a kam směřujeme."

"Sakra, nech už těch frází," ohradil se. "Za těch pár posledních týdnů jich mám už po krk. Radši mi řekni, proč jsi byla nasazená na doktora?"

"Byla to pro nás důležitá figura, protože mu lidi věřili." Pokrčila rameny. "Bylo potřeba, aby se svěroval nějaké spolehlivé osobě. Vždyť jsi sám poznal, jakou cenu měla moje přítomnost v jeho domě."

"Je tu jedna maličkost, která mě už dlouho trápí," pokračoval. "Když jsem se pokusil na tvýho bratra vystřelit, zasekl se mně walthers. Tohle mi ještě nikdy předtím neudělal."

"Pro jistotu jsem noc předtím vyprázdnila zásobník," přiznala. "Když jsi spal."

"To je od tebe výkon," povzdechl si. "Uvědomuješ si, co s námi bude, když nás odvedeš zpátky? Víš, jak s náma budou zacházet?"

"Udělají jen to, co je nutné pro dobro státu," odpověděla. "Nic víc."

"Kát'o!" vykřikl Hoffner bolestně. "To jsem pro tebe neznamenal nic víc než tohle?"

"Nic, doktore," řekla prázdným hlasem.

"Nevěřím ti."

Zamířil kolem ohně k ní, ale ona zvedla varovně pistoli. "Už ani krok, doktore. Nebo budu střílet. Myslím to vážně."

"A zničíš mozek," komentoval to ironicky Chavassee.

"Všechno je to v aktovce," odpověděla mu chladně. "Nemám, co ztratit."

Hoffner pokračoval v chůzi a natáhl po ní ruce. "Kát'o, prosím, vyslechni mě."

"Varuju tě," řekla.

Chavassee sledoval, jak se její ukazováček přimkl ke spoušti automatické pistole a sám sevřel v kapse zbraň. Než stačila vystřelit, vypálil dvě rány skrze kapsu ovčího kožichu.

Zásah s ní mrštil o zeď, upustila zbraň a sklouzla dolů na zem.

Hoffner zoufale vzlykl a zakryl si dlaněmi obličej. Chavassee ho odstrčil stranou a poklekl vedle ní.

Upřeně na něho pohlédla smutnými očima. Potom jí z úst vyhrkla krev. Tlumeně zachroptěla. Když ji položil zpět na zem, hlava jí klesla na stranu.

Zatímco Osman Šerif tlačil svou ženu a dvě děti ven z chatrče, Chavassee vstal a pohlédl na Hoffnera.

"Mrzí mě to," řekl. "Vím, co pro vás znamenala."

Hoffner pomalu zavrtěl hlavou. "Neměl jste na vybranou. Prvně v životě si začínám uvědomovat sílu protivníka. Myslím, že s tím musíme něco udělat."

Zvedl svou aktovku a doktorský kufřík a šel ven za ostatními. Chavassee se otočil a naposled pohlédl dolů na Kát'u.

Klečel u ní plukovník Li. Po chvilce se zvedl a když promluvil, zdálo se, jako by jeho hlas patřil někomu jinému.

"Jste tvrdý člověk," řekl. "Ani jsem si neuměl představit, že takoví lidé existují."

"Jsem profesionál," řekl mu Chavassee. "To je něco, co vy neumíte pochopit, ale ona tomu rozuměla. Byla taky profík."

Obrátil se k němu zády, ale Li ho chytil za rameno. "Zabij mě, Paule!"

Chavassee se beze slova jediným trhnutím těla osvobodil a vyšel ven. Nebe bylo šedé, ale už se začínalo vyjasňovat a sníh byl překvapivě bělostný.

Ostatní byli v sedlech a Omar Šerif držel za uzdu koně připraveného pro něj. Chavassee uchopil madlo vysokého dřevěného sedla a vytáhl se nahoru. Bylo to náročné, ale dokázal to. Zvířata se dala do pohybu.

Koutkem oka zahlédl plukovníka Li. Vyklopýtal ze dveří a zastavil se vedle pasteveckého koně, kterého mu nechali. Chavassee se ani neotočil.

Působení Hoffnerových injekcí sláblo a únava doléhala stále tíživěji. Ale Chavassee měl prapodivný pocit, že stojí na prahu nového, úplně jiného života.

O hodinu později dosáhli vrcholu průsmyku a jemu se zdálo, že odněkud z obrovské dálky ho někdo

volá jménem. Otočil se a naposled zahlédl malou postavičku, černou skvrnu na sněhu vedle hraniční chatrče. Pobídl koně a začal sjíždět za ostatními dolů do Kašmíru.

LONDÝN 1995

## DEVATENÁCTÁ KAPITOLA

Oheň v krbu už téměř dohořel. Když Chavasse domluvil, nastalo v pokoji krátké ticho. První promluvil Moro.

"Tak jste přešli hranici do Indie a byli v bezpečí. Vy, doktor Hoffner a ti Kazaši?"

"Přesně tak."

"Ale co se stalo potom? O Hoffnerovi už nepadlo ani slovo, jako by se propadl do země. Ověřoval jsem všechny zdroje."

"Celá záležitost byla naprosto utajená. To všechno mělo zmást čínskou rozvědku."

"Takže on se dostal do Anglie?"

Chavasse přitakal. "Všechno zařídil Moncrieff. Jak říkám, v naprosté tajnosti. Na venkově poblíž Cambridge vyhledal bezpečný dům, kde se měl sejít s profesorem Craigem. To je ten, co se zabýval programem průzkumu vesmíru pro NATO."

Rozhostilo se ticho. "Řekl jste - měl sejít?" pokračoval Moro.

"Život občas krutě zažertuje. Karl Hoffner zemřel na infarkt první noc v tom domě. Nezapomínejte, že to byl starý člověk a ta strašlivá cesta a stres se na něm podepsaly. Jak povídám, oficiálně nikdy neexistoval. Měl velmi soukromou kremaci. O to se postaralo likvidační oddělení Výboru."

"Ale vy jste měl v ruce jeho písemnosti, všechny podrobnosti vědecké práce. Proč o tom nebylo nic slyšet?"

"Profesor Craig s týmem pokračoval v práci s jeho materiály. Ale přestože měl k dispozici ty nejlepší mozky, nikam se nedostal. Buď byla Hoffnerova teorie chybná, nebo to byl takový génius, že jeho práci žádný jiný vědec na světě nebyl schopen pochopit."

Následovalo další ticho a poté Moro řekl: "Všechno bylo nanic. Ta příšerná cesta. Plukovník Li zmračený, Kát'a mrtvá. Tolik lidí umřelo." Zakroutil hlavou a opakoval: "Všechno k ničemu."

"Tak už to občas chodí," ozval se Chavasse. "Život dokáže sehrát pěkně krvežíznivou frašku." Usmál se.

"Už je to dlouho."

"Ale vy jste tady," řekl Moro. "Vy jediný jste přežil."

"Nejen já." Chavasse se nahnul ke kávovému stolku, vytáhl cigaretu ze stříbrné krabičky a zapálil si.

"Ještě jste tu vy."

Tentokrát následovalo velmi hluboké ticho. Morová tvář jako by se měnila, skoro z něho byl jiný člověk a ruka mu vklouzla pod hábit.

"Co tím chcete říct?"

"Ponechme stranou vaší důvěrnou znalost mojí minulosti. Držme se faktu, že víte jak o Karlu Hoffnerovi, tak i o tom, že jsem ho dostal ven z Tibetu. To je dost zajímavé. Když jsem se vás zeptal, odkud svoje informace máte, řekl jste, že z vlastních zdrojů."

"Ták?" ozval se Moro.

"Proberme si to znovu. Překročil jsem hranici do Indie s Hoffnerem a Osmanem Šerifem, který odešel se svojí rodinou do Turecka, takže je můžeme vyloučit. Tak kdo jiný o tom věděl? Profesor Craig, který umřel před léty. Sir Ian Moncrieff, ten je taky mrtvý. V záznamech Výboru žádná úřední zpráva o celé akci neexistuje. Vím to stoprocentně, protože jsem byl šéfem Výboru dvacet let."

"Uvažujete logicky, sire Paule."

"To ano," pokračoval Chavasse. "Mám rád, když věci dávají smysl. Takže - kam nás to všechno přivádí? Podle mě existuje jediný člověk na světě, který ví o Hoffnerově případu všechno." Chavasse si vzal další cigaretu. "Informace o Hoffnerovi vám mohl poskytnout pouze člověk, který podle mých

zpravodajských zdrojů zemřel před deseti lety v Pekingu na rakovinu." Vyfoukl kouř a opřel si záda v křesle. "Plukovník Li."

"Byl to můj otec," řekl Moro. "Měl krátký milostný vztah s tibetskou hospodyní v Čangu. Narodil jsem se v šedesátém roce. Ona umřela krátce po Hoffnerově odchodu. Otec mě vzal do Pekingu, s láskou mě vychoval a poskytl mně vzdělání. Jak už jsem vám říkal, skutečně jsem vystudoval univerzitu a sem jsem opravdu přišel pokračovat na Cambridge."

"A on vám vyprávěl o Hoffnerovi? Víte o tom skoro všechno, tak proč jste mě žádal, abych to vykládal znova?"

"Abych to slyšel z vašich úst. Celá ta léta jsem byl zvědavý, co jste za člověka. Zabil jste mou tetu Kát'u, otec zůstal na jednu ruku mrzák. Byl naprosto zahanbený. Celá léta se užíral. Nikdy se toho nezbavil."

"A vy se teď chcete pomstít? Přišel váš čas."

"Sníl jsem o pomstě roky. Jde o čest rodiny a čekání nic neznamenal. Věděl jsem, že můj čas musí přijít."

Chavasše přikývl. "Měl bych vám říct, že když vám dávali v kuchyni jíst, spojil jsem se telefonem s klášteřem v Glen Aristoun. Nikdy o lámovi jménem Moro neslyšeli. Taky jsem mluvil domácím telefonem s Jacksonem. Byl celou dobu přímo za dveřmi. Když se pozorně podíváte, všimnete si, že je trochu pootevřeno." Chavasše zvýšil hlas: "Pojď dál, Earle."

Dveře se rozlétly a vešel Jackson. Zavřel je za sebou. "Slyšel jsem všechno. Napínavější než detektivka v televizi."

Morova ruka vyklouzla z hábitu a svírala pistoli. Vstal a couval, aby měl oba muže na mušce.

"Zajímavý," řekl Chavasše Earlovi, "čínská kopie ruskýho Tokareva."

"Typ 670," přikývl Jackson. "Má tu vadu, že když se užije s tlumičem, vystřelí jen jeden náboj a my jsme dva."

"Jeden náboj stačí," prohlásil Moro. "Já jsem skutečně mnich, sire Paule, z kláštera Šaolin. Smrt pro mě nic neznamená. Tohle je za Kát'u a otce."

"Když už chcete někoho zabít, tak dělejte a nežvaňte!" vyhrkl Chavasše.

Nahmatal walthera s tlumičem, kterého si připravil pod polštář v křesle, a dvěma výstřely zasáhl Mora do srdce, až to s ním mrštilo o zed'. Moro upustil Tokareva a upadl na podlahu. Jackson poklekl a otočil ho na záda.

"Mrtvý," řekl. "Dvě na komoru. Dobře, že chodíte každé tejdě na střelnici, ten malej blbec by vás byl býval zabil."

"Já vím." Chavasše zvedl telefon a po chvílce promluvil: "Tady šéf. Oznamte oddělení tři, že jsem měl doma rudého vetřelce. Okamžitě pošlete likvidační skupinu." Položil telefon. "Dvacet minut, Earle. A Lucy o tom ani slovo."

"Jak si přeжете, sire Paule," ozval se Jackson zdvořile.

Diskrétní pohřební dodávka se objevila přesně načas. Dva postarší pánové v tmavých oblecích vešli do obývacího pokoje s rakví a odklidili tělo. Krev se vsákla do mnišského hábitu a na koberci nezůstala jediná skvrna.

"Kilo šedého popele," uvažoval nahlas Jackson. "Jen kilo popele, nic víc. Nejspíš ho rozptýlel někde v trávě."

"Vy jste ale drsňák, Earle."

"Za to může to moc dlouhý vojančení," pokrčil rozpačitě rameny Jackson. "Nic jiného jste nemohl dělat. Buď vy nebo on. Mohu vám něčím posloužit?"

"Ne, díky."

"Potom přeji dobrou noc."

Dveře zaklaply, Chavasše usedl a přemýšlel o tom, co se stalo. Potom zvedl sluchátko a zavolala do Downing Street. Když se mu ozvalo volané číslo, řekl: "Heslo Orel. Dejte mně premiéra."

Za chvíli se ozval John Major: "To je Paul?"

"Chci vám jen oznámit, pane předsedo, že budu zítra ve své kanceláři. Můžete se mnou počítat, jsem vám kdykoli k dispozici."

"To je skvělé," ozval se Major. "Zítra si promluvíme."

Chavasse zavěsil telefon, nalil si Bushmills, potom roztáhl závěsy a otevřel francouzské okno. Na terasu bubnoval déšť.

Vše řečeno a dokonáno... Co k tomu dodat?

Pozvedl sklenici a připil noci.